

Ekwo Ezekelu

Onye Mpuchiru Chileke

Iphe, nogbaa ndzụ waa ọdu-biribiri Chipfu

1 ¹Tobudu iya bụ; o be l'apha k'ukporo l'iri lę g'ọnwa eno du l'abalị ise; gę mu lę ndu a kpuru lę ndzụ tükoru nodu l'aguga ẹnyimu Keba; a guhaa imigwe ghebe onu; mu phua ophulunya, shi l'eka Chileke. ²O be mboku k'ise; l'ọnwa k'eno, bụ apha kwe eze, bụ Jiehoyakinu apha k'ise, a kputaru iya lę ndzụ; ³Chipfu bya epfuru opfu yeru mube onye uke Chileke, bụ Ezekelu nwa Buzu. O bụru l'aguga ẹnyimu Keba l'alị Bábilonu be mu no; Chipfu pfuaru mu iphe ono. O bụru l'eka ono be mu no; ike Chipfu kparwuta mu l'ehu.

⁴No iya; mu bya elee ẹnya; bya ahụma oke pherephere g'o shi l'uzo isheli ezi eje abya; urwukpu kpumia; mę ọku, alo kę waawaa; yele iphoró, charu vaa, no-pheru iya mgburugburu. Echilabø iya nodu ekeephø paapaapa g'ope. ⁵L'echilabø iya onokwaphø bę iphe eno, nogbaa ndzụ, gbaru ụgbugba gę nemadzụ nokwapho. ⁶G'ephe ha nwekotaru iphu eno eno; mę ñkù eno eno l'ehu l'ehu. ⁷Okpa phę pfukotaru nhamunha; obochi-okpa phę dükotaephø gę kę nweswi nshii; bya aphukota ngerengere g'onyirubvu, a jiru manu. ⁸Ephe fukota ęka, dęgbaa gę kę nemadzụ lę mkpula ñkù eno eno ono, ephe fukotaru lę mgbureku eno phę ono. Ephe ñeno ono nwekotaru iphu mę ñkù. ⁹Ñkù phę ono nodu edenyigbaa l'ibe iya. Ophu nonu nodu akwasejeerupho eje ala l'iphu; ophu ephe aghakobę jedu aghakobę.

¹⁰Waa g'iphu phę dęgbaa baa: Ephen'eno ono du gę kę nemadzụ. Uzo ekutara phę bę ephe nweru iphu du gę k'oduma; l'uzo ękicha bę ephe nwekotakwarupho iphu, dęgbaa gę k'eswi; teme ephe nwekwaarupho iphu, dęgbaa gę k'ugo. ¹¹Noo g'iphu phę dükota bụ ono. Ñkù phę ono be

jashikotaru ajashi l'uzo imeli. Ephe nwekotaru ñkù ẹbo ẹbo, ephe jashi-chaaru iya; ophu nonu nodu edenyigbaa nkiya le k'ibe iya l'ibekobo. Ephe nwekwarupho ñkù ẹbo ẹbo, ephe gude kpuchikota ogwéhu phé. ¹²Ophu nonu nodu akwasejeerupho nhamunha eje ala l'iphu. O nodu abujeru ẹka unme ono shiru; ephe awuru tsoru iya; ophu ephe aghajedu aghagha.

¹³Iphe ẹno ono, nogbaa ndzù ono be ụgbugba iya dụ g'icheku oku, enwu enwunwu; ozoo g'oroku, enwu jajaja. Oku nodu enwuepho kẹ phoo phoo iphu l'azù l'echilabó iphe ẹno pho, nogbaa ndzù ono. Oku ono nodu egbu kẹ nwíjñiwii; témé ebemu-igwe shikwapho l'oku ono alo kẹ phaaphaa. ¹⁴Iphe ono, nogbaa ndzù ono nodu eziépho kẹ phaaphaa g'ebe-mu-igwe. Ephe -ziru je l'uzo iphu; ephe e ziru je l'uzo azù.

¹⁵Gẹ mu elekpøephø iphe ono, nogbaa ndzù ono; be mu byaru ahúma okpa ogba-kperekpere, no l'alí; no-kubegbaa iphe ono, nogbaa ndzù ono, nweru iphu ẹno ẹno ono. ¹⁶Ugbugba okpa ogba-kperekpere ono; mè g'e gude mee phé be ephe egbukota nwíjñiwii gẹ kírísòlàyítù. Ophu nonu duchaephø g'e pyokafuru iya l'ibe iya. ¹⁷O nodu abujeru teke okpa ogba-kperekpere ono weru tugbua; be o wekwasejeru ụzo lanu l'ime ụzo ẹno ono iphe ono, nogbaa ndzù ono chebecharu iphu ono. Okpa ogba-kperekpere ono ta aswi-jijedu aswi-ji mè o -nodu ewe atugbu. ¹⁸Igburónu iya hagbaa ehekerephe ehekerephe; bya adukwapho akpabiri. Igburónu okpa iya ono ephen'eno be ẹnya nokota gbaa mgburugburu. ¹⁹O nodu abujeru teke iphe ẹno ono, nogbaa ndzù ono tugburu; okpa ogba-kperekpere ono, nogbaa phé l'azù ono eweru tsoru phé. Teke iphe ẹno ono, nogbaa ndzù ono shi l'alí ngü-lihu; okpa ogba-kperekpere ono angü-li-hukwapho. ²⁰Eká unme iphe ono, nogbaa ndzù ono shikpoerupho; okpa ogba-kperekpere ono atuko wü-lihukwapho tsoru phé; kélé unme iphe ono, nogbaa ndzù ono be nokota l'ime okpa ogba-kperekpere ono. ²¹O nodu abujeru; ephe -tugbua; iphe ono atugbua. Teke ephe no-kirishiru; ephe ano-kirishia. Teke iphe ono, nogbaa ndzù ono gbe l'alí ngü-lihu; okpa ogba-kperekpere ono angü-lihukotakwapho tsoru phé; kélé unme iphe ono, nogbaa ndzù ono be nokota l'ime okpa ogba-kperekpere ono.

²²Iphe, nokota iphe ono, nogbaa ndzù l'ishi be haépho ọsa ọsa g'akpaminigwe; bya achakota phuuphuu g'akamini; bya adu akpabiri. ²³O bürü le mkipula iphe ono, heru gabala g'akpaminigwe ono be ephe jashikotaru ñkù phé; o nodu edenyigbaa le nwibe iya. Ophu nonu nwechaaru ñkù ẹbo ẹbo, kpuchitegbaru iya ogwéhu. ²⁴O nodu abujeru; ephe -tugbua; mu anuma ükporo, ñkù phé eme g'ooda g'eka mini, achi oku aphu gbudugbu-du; mbu o nodu ada g'olu-opfu Okalibe-kangokotaru-nü; mbu adaephø g'igiji ndu ojogu ede. Ephe pfuru no-kirishia; ephe aji-zetachaa ñkù phé ono. ²⁵No iya; ephe pfuru no-kirishiepho; bya aji-zetachaa ñkù phé ono; a nüma olu-opfu, shi l'eli iphe, dụ g'akpaminigwe ono, no phé l'eli ishi ono.

²⁶L'eli iphe ono, dù g'akpaminigwe ono, nọ phẹ l'eli ishi ono bẹ o nweru iphe, dù g'aba-eze, e gude mkpuma sáfàyà mee, nọ iya nụ. Iphe, dù ge nemadzụ nödụ l'aba-eze ono. ²⁷Mu bya elee ẹnya; bya ahụma lẹ shita l'eka dù g'o bụ upfu iya je akpaa l'ishi bẹ dükota g'onyirubvu, eke paapaapa; mbụ duepho g'o bụ oku nökota iya; shita l'eka dù g'upfu iya jeye l'uzo alị bẹ o duepho g'oku; teme iphóró, egbu nwijinwii chaphee ya mgburugburu. ²⁸Oo ẹpho egube ono, eko-mini aduje l'urwukpu lẹ mbokwu, mini edze ono bụ egube iphóró ono dù; chaphee ya mgburugburu. Noo g'odu-biribiri Chipfu ono gude gbaa ugbugba bụ ono. Mu húmae ya pho; mu daa kpu-pyabẹ iphu l'alị; mu bya anúma olu onye epfu opfu.

Chileke gude kua Ezekelu g'o jeeru iya ozi

2 ¹Tọ bụ iya bụ; a sụ mu “Nwa ndiphe; gbeshi pfuru apfuru gẹ mu pfuru yero ngu.” ²O nödụ epfu iphe ono; Unme Chileke bata mu l'ehu; bya ekulia mu; mu pfuru apfuru. Mu nüma iphe, oopfu eyeru mu. ³O sụ: “Nwa ndiphe; mu ezi ngu g'i jepfu ndu Ízurèlu; mbụ mkpukpu ono, bụ okwefurike, kwefuru mu ike ono; mbụ ndu ono ẹphe lẹ nna phẹ shi k'eshinu metaru mu k'ehuka byasụ ntanụ-a ono. ⁴Ephe bụ ndu ejo ọkpo-ma; bya abụru ndu ta anụdu anunu mẹ ililekpoo. Mu ezi ngu ge i jepfu phẹ je asụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa.’ ⁵G'ephe bụ ndu ta anụdu anunu-a; m'ephe -ngabérū nchị-o; m'ephe ta angabéduru-o; g'o dūhabé ẹphe amarunu l'onye mpfuchiru Chileke bẹ nojeru l'echilabọ phẹ.

⁶“Gube nwa ndiphe; gẹ ndzụ phẹ ta agukwa ngu; ophu ndzụ iphe, ẹphe epfu agukwa ngu. Gẹ ndzụ ta agukwa ngu; e -gudekpooro l'ogarambo yee obvu bẹ gbaru ngu mgburugburu; teme i buru l'eka akpi jiru ejiji. Ge ndzụ iphe, ẹphe epfu ta agukwa ngu; ophu ehụ arwùshihukwa ngu; e -gudekpooro l'ephe bụ ndu ta anụdu anunu mẹ ililekpoo. ⁷Oo iphe, mu pfuru bẹ ii-pfurụ phe; g'ephe bụ ndu onu-ulo, ta anụdu anunu-a; m'ephe ngabérū nchị; m'ephe ta angabéduru.

⁸“Ole-a; gube nwa ndiphe; ngabékwa nchị l'iphe, mu epfurụ ngu. Ta abukwaru onye ekwefuje ike gẹ ndu onu-ulo ono kwefuru. Saa onu; ria iphe, mu anu ngu.” ⁹No iya; mu bya elee ẹnya; húma eka, a machíru mu. Eka obu pfupfube ekwo, a phukorù aphukò. ¹⁰O bya aphushia ekwo ono l'iphu mu. Iphe, e dekotaerupho l'ekwo ono ibekéboebó bụ ékwa-aphụ; waa nggumaphu; mẹ nshio mu nshio.

3 ¹Tobudu iya bụ; o sụ mu: “Nwa ndiphe; ria iphe, e doberu ngu l'iphu; taa ekwo, a phukorù aphukò-a; g'ije epfuaru ndu Ízurèlu opfu.”

²Oo ya bụ; mu saa onu; o woru ekwo ono, a phukorù aphukò ono ye mu l'önü gẹ mu taa. ³No iya; o sụ mu: “Nwa ndiphe; taa ekwo-a, a phukorù aphukò-a, mu anu ngu-a; tajia ẹpho ngu.” Oo ya bụ; mu woru iya taa; o nödụ atso mu rëngurengu gẹ manu-ènwu l'önü.

4 O bya asụ mu: "Nwa ndiphe; tüğbua nta-a jepfu ndu Ízurelu je epfuaru phę iphe, mu pfuru. **5** O to bükwa oha-ntsü, bu ndu opfu phę dū ęhuka anümä be eezi ngu g'i jepfu. Oo ndu Ízurelu be e ziru ngu g'i jepfu obu. **6** O to bükwa ikpoto oha-ntsü ono, opfu phę aduje ęhuka anümä; mbü ndu iphe, ephe epfu tee dodu ngu enya be e ziru ngu g'i jepfu. Ome l'o gbe búru phę be e ziru ngu g'i jepfu; m'ephe agbekwanu ngabéru ngu nchị ǫkpobe angabé. **7** Obenu le ndu Ízurelu be ta abyadü angabéru ngu nchị; noo kele o too hedu phę ihee angabéru mu nchị. Onu-ulø Ízurelu l'ophu be kpo-chiru ǫkpoma búru ekwegekwe. **8** Ole mu e-me ngu g'i búru enwubata enwubata; búru onye ejø-ǫkpoma g'ephebedua bu. **9** Mu e-me g'obu ka ngu eshihu ike; eme le mkpuma-egbe. Gę ndzü phę ta agukwa ngu; ɔphu ugbugba phę eyekwa ngu ebvu; e -gudekpøoro l'ephe bu ndu bu ndu ta anüdu anümä."

10 O byakwa asụ mu: "Nwa ndiphe; ngabéru mu nchị rengurengu; wo-ru iphe-a, mu epfukötaru ngu-a dobekota l'ime obu ngu. **11** Tüğbua nta-a jepfu ndibe unu ono, a kpürü le ndzü ono je epfuaru phę; su phę: 'Waa iphe, Okalibe, bu Chipfu epfu baa!' Pfuaru phę iya; me o -bu l'ephe kwtarü ngabé nchị-o; me o -bu l'ephe te ekwetaduru-o."

12 Töbüdu iya bu; Unme Chileke bya apalia mu imeli; mu nüma igiji, aphü-ji aphü-ji, asuje: "G'a nodukwa l'eka Chipfu bu jaa odata-biribiri iya ajaja!" **13** Mu nümakwapho odata nñkü iphe ono, noğbaa ndzü ono g'o denyi-jegbaa le ke nwibe phę; me igiji, ɔkpa ogba-kperekpere ono, no l'aguga phę ono; mbü oke igiji, alwa ke gidigidi. **14** No iya; Unme Chileke ono bya apalia mu imeli; parü mu tüğbua; ęhu-eghu ji mu obu gę mu atügbu ono; mbü ęhu kwatakpoo gbangahü mu ǫkpobe agbangahü gę mu atügbu ono. Teke ono be ike Chileke kparwutaru mu l'ehu k'eze iya. **15** Töbüdu iya bu; mu jepfu ndu ono, a kpürü le ndzü ono, bu le Telu-Abibu le mgboru enyi-mu Keba. Mu je anodu l'eka ęphe no; nođuepho rakafü enya l'echilabö phę mgburugburu nođ abalı esaa.

Aanmaru Ezekelu ɔkwa (Ezek 33:1-9)

16 O be gę abalı esaa ono bvüerupho; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: **17** "Nwa ndiphe; mu mewaru ngu g'i búru onye-nche ndu Ízurelu; oo ya bu; teke i nümaru opfu, shi mu l'onu; jejekwa anmaaru phę ɔkwa, mu nmarü ngu ono. **18** Teke mu suru onye iwashi l'o nwühufutaje; ɔphu i ti nmadüru onye obu ɔkwa; mbü ɔphu i ti süduru iya g'o haa ejø üzø, ootso; k'ɔphu ee-shi nno dzø ya ndzü; be onye iwashi obu a-nwühu nü-a; k'ejo-iphe, oome; ole oo kwanü gübedua be mu a-kpa ishi ochi iya. **19** O -bükwanuru l'i nmarü onye ono ɔkwa; ɔphu o kwedu haa ejø-iphe, oome; ɔphu okwedu haa ejø üzø, ootso be oo-nwühu nü-a; l'opfu ejø-iphe, oome ono; ole gübedua dzøakwanaru onwongu. **20** Ozo bu; teke onye

pfüberekoto paru eme iphe, pfürü oto haa; meahaa ejo-iphe bę mu e-döberu iya iphe; l'oorukota daa; dagbua onwiya. Eshinu i tị lōduru iya ẹka lę nchị bę oo-nwụhu nụ-a; k'ejo-iphe ono, oome ono, l'a-zōhashikota iphe, dụ ree, o shi mee. Ole oo kwanu gubedua bę mu a-kpa ishi ochi iya.²¹ O -buru l'onye pfüberekoto bę i nmarụ ọkwa g'o to meshi ejo-iphe; ophu o to medüru ejo-iphe bę oo-dzüru ndzụ; kele o nmarụ ọkwa, i nmarụ iya; tème gubedua dzoakwapho onwongu."

E me Ezekelu g'o pfubuhu opfu

22 Mu nođu l'eka ono; ike Chipfu bya akparwuta mu l'ehu; Chileke su mu: "Gbeshi jeshia l'eka ono, alị dụ baswaa ono; oo l'eka ono bę mu e-pfuru opfu yeru ngu."

23 Töbüdu iya bụ; mu bya agbalihu tıgbua jeshia l'eka alị dụ baswaa ono. Mu rwua l'eka ono bya ahụma odu-biribiri Chipfu, g'o no iya; mbụ ophu dụ g'odu-biribiri ono, mu humajeru le mgboru ẹnyimu Keba pho. Oo ya bụ; mu daa kpube iphu l'alị. **24** No iya; Unme Chileke bya akparwuta mu l'ehu; palia mu pfube apfube. O bya epfuru yeru mu su: "Tıgbua je agu-chia onwongu l'ulo ngu. **25** Gube nwa ndiphe; ephe a-tụ ngu ọkpukpu gude kee ngu egbu; mbụ kee ngu egbu k'ophu i tii tsoeduru ejephe l'echilabø phe. **26** Mu e-me g'ire nyakuru ngu l'akpo; mbụ k'ophu ii-pfubuhu opfu; g'i tị bajéheru phę mba; kele ephe bụ ndu ejo-okpoma. **27** Ole teke mu pfuru opfu nụ ngu bę mu e-me g'i kpuhaa onu. Teke ono bę ji-sụ phę: 'Waa iphe, Okalibe, bụ Chipfu epfu baa.' Onye o dụ g'o ngabę nchị; l'ongabe iya; onye o to dudu g'o ngabę nchị; l'o jika iya angabę; kele ephe bụ onu-ulø ta anụdu anụnu."

Ophulunya g'ee-gude kephee Jierúsalemu

4 ¹"Oo ya bụ; gube nwa ndiphe; pata eja-urwa, dụ bachibachi dobe l'iphu ngu; woru mkpukpu Jierúsalemu see esese l'eli iya. ²Lị bya esee g'ee-gude kephea iya ekepheta; bvuphee ya ose-ogu; lị bya esekwapho igbulø, ee-shi nyiba iya swikube iya; woru odu-ogu dobegbaa g'o no-kube iya; tème l'i woru ọkukpo, eegudeje enwukposhi igbulø dophee ya mgburugburu; ³lị bya ewota iphe-igwè, dụ osa bvube g'o bürü igbulø igwè no-buharu unu lę mkpukpu ono; l'i woru iphu ghaaru iya. G'o due-pho g'o bụ mkpukpu, ekephetaru ekepheta k'ogu; o bürü ngu kephetaru iya ọbu. Iphe ono bę a-bürü ndu Ízurelu iphe-ohubama.

⁴"Lị bya azee azee; gbube mgburęku ekicha ngu; woru ejo-iphe ndu Ízurelu bo onwongu. Abalị ole, ii-zékota gbube onwongu nno bę ii-vukotaru ejo-iphe phę ono. ⁵Ukporo abalị iri lę tete l'abalị iri, bụ iya no ọnodu apha ole, ephe mekotaru ejo-iphe; bę mu e-me g'i vukotaru ejo-iphe ndu Ízurelu. ⁶Lịbya azé-zeta azee ozo; ole k'ogu iya bụ g'i zę gbube mgburęku ekutara; vuta ejo-iphe ndu Jiuda. Iphe, mu nṣu ngu g'i gude vuru iya bụ ukporo abalị labo; ujiku lanu bę no-chiru ẹnya apha lanu.

7“Ghachi iphu l'iphe ono, egoshi g'ee-gude kepheta Jierúsalemu ono; chilia eka pfuaru mkpukpu ono ejo-iphe, mu sru l'oo-me phę. 8 Mu e-gude ɔkpukpu kekoo ngu g'i tii chizi nchizi jeye i no-ghee ujiku ole, ii-nödukota g'onye kephetarу mkpukpu k'ogu ono.

9“Li wota witi; me balı; me agwa; me azamı; me igberi; me supélutu wükotaru ye l'ite dobe, ii-gudeje emetaru onwongu buredi. Iphe ono be ii-nödu eri le teke ono, ii-zé le mgbureku ngu lanu ükporo abalı iri le tete l'abalı iri ono. 10 L'iswikwapho nri eriri l'aswi; nri, ii-rijе mboku-mbokу be erwa iya a-duje ukporo shèkelu lanu. 11 Mini, ijingu angüangu be ii-nödukwapho aswi l'aswi. Kutaję mini jiru okoro nshii, ngua mgbo lanu le mboku. 12 Nri ono be ii-rijе egube itajae akara balı-a. Nödu l'eka ndu Izurelu a-nödu ele ngu enya ghee ya; gudeje nshii nemadzü mee nkü, e gude eshi ite.”

13 No iya Chipfu su mu: “Oo egube ono bu ge ndu Izurelu e-ri nri, e merwuru emerwụ l'ohamoha ono, mu a-chiru phę je edobe ono.”

14 Noo ya; mu su: “Oowaa! Okalibe, bu Chipfu; mu te emerwüşijekwaru onwomu. Eshi teke mu bu nwata byası nta-a be mu te edejekwaru onu l'iphe, nwühuru anwühu; ophu mu atajeduru anu, anu-egbudu dzü-gburu; ophu anu, aasø nsø, abahujeduru mu l'onu.”

15 O su mu: “O du ree; mu haru ngu uzo g'i gudeje nshii eswi ghee buredi ngu obu; haa egude nshii nemadzü.”

16 Töbüdu iya bu; o su mu: “Nwa ndiphe; mu e-me g'eka nri eshije abata le Jierúsalemu chihu. Ephe a-chijeru uche l'eka eri nri, a türù atütù. Nwa mini, a tadaru atada l'iphe be ephe achijeru akurepho l'eka angü; 17 kele nri waa mini be a-dü uko. Onyenonu a-bujeru o -huma nwibe iya; o kpoo ya onu-opfu; kele ephe a-jökota ęhu wufu; mkpata iya bürü ejo-iphe, ephemekötaru.

5 1“Gübe nwa ndiphe; pata ogu-echi, atsu nkö; gude iya g'o bürü akwo, eegudeje akpu ishi; gude iya kpüşhia ishi ngu waa ejí-agba ngu akpushi. L'i bya ewota iphe, eegudeje atu erwa iphe tuya ya atütù gude kee ya èkèkè uzi eto. 2 Ujiku olemole, i gude kepheta mkpukpu ono k'ogu -bvüephō; l'i woru oke lanu l'ime uzo eto ono je akpoo öku l'echi mkpukpu ono. L'i bya ekpotakwapho uzi lanu l'ime uzo eto ono gude ogu-echi gbubushia ya gbaphee mkpukpu ono mgburugburu; bya ekpotakwapho ophu kwe iya eto phekashia l'imeli; kele mu a-mitä ogu-echi gude chipyabe phę. 3 Hakwarüpho egbushi me ejí-agba ono hata kekoo l'igburonu uwe ngu. 4 Hatakwaphe nwöphu haa nwanshii chiru ye l'oku g'oku kepyashikota iya. Oo eka ono be öku e-shi gba-nwuhu dzuru, Izurelu l'ophu.

5“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Lekpodapho le Jierúsalemu be mu woru dobe l'echilabø ohamoha; yele igwerigwe mkpukpu, gopheru iya mgburugburu. 6 Ole ephe gude iwashi, ephe ewe kwefu ike l'ephe tee medu

ekemu mu; mē iphe, mu toru ɔkpa iya; mbū gbē kanū ekwefiru mu ike e -me lē g'ohamoha, nō-pheru iya mgburugburu; mē mkpukpu, nō-phekwaru iya ph̄o. Jierúsalem̄ jikaru eme ekemu mu; jika etso iphe, mu toru ɔkpa iya. ⁷O ya bū lē-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Unu ka mkpukpu ozo, buphekotaru unu mgburugburu abūru emekota emekota; ophu unu etsojedua iphe, mu toru ɔkpa iya sū g'etsoje; teme ophu unu emejudu ekemu mu; mbū l'unu ta adukpodanu ike metaberu ekemu mu g'ohamoha, bupheru unu mgburugburu emeberu iya. ⁸O ya bū lē-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa; o s̄uru: Mb̄edua l'onwomu bē adawaa n̄gu ēka l'ehu kē n̄jo ḡube Jierúsalem̄. Mu a-n̄u unu chijpfuu g'ohamoha h̄uma. ⁹Lē k'ēbyi ono, unu emegbabē ono bē mu e-me unu iphe, mu teke emeswee; ophu mu abyadu emebaa egube iphe ono ozo. ¹⁰O ya bū lē-a; l'echilab̄ unu bē ndu bū nna a-ta anū ụnwu ph̄e; ụnwegirima ata anū nna ph̄e. Mu a-n̄u unu chijpfuu. Ndu ophu ph̄oduru n̄u bē mu a-chiru tükaa nanū nanū.

¹¹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Eshinu mu nō ndz̄u ge mu nō iya-a; bē o doru ẹnya l'eshi ophu unu gudewaa ntékpe, bū iphe, aakpofo akpofo pharwushia ụlo mu, dū nso; bya arwū urchual; bē mu e-wofu unu obu; ophu mu ta abyadu ele unu ẹnya kē ph̄uaro unu obu-imemini; ophu mu tee dobedu unu ndz̄u. ¹²Ee-ke unu uzi ẹto; uzi lanu bē mgbu-онwu e-gbushi; ozoo eḡu egbushia ph̄e l'echilab̄ unu; uzi lanu bē e-gude ogu-echi gbushia l'az̄u mkpukpu unu; uzi lanu ophuu bē mu a-chiru phekaa epheka; bya amīta ogu-echi gude chipyabe ph̄e.

¹³“Mu e-kpukposhi ph̄e ẹhu-eghu mu; mbū lē mu a-tükoshi ph̄e oke-ehu-eghu mu ono jas̄u mu emerwua ph̄e iya g'ooghu mu. Mu -mechaa ph̄e nno; ẹphe amaru l'opfu, m̄ube Chipfu pfuru n̄u ph̄e bē bū l'okophoo bē mu gude pfua ya. ¹⁴Mu e-me unu g'unu būru ọla-l'iswi; unu abukwarupho iphe, e gude eme iphe-ochi l'echilab̄ ọhamoha, bupheru unu mgburugburu; mē l'ẹnya ndu aghata aghata.

¹⁵“Mu -gudeephō ẹhu-eghu mu n̄ua unu aphu; mbū gude oke ẹhu-eghu mu baerupho unu mba, ahū oku l'ehu; bē unu a-būru ndu ọhamoha ozo iphe e gude eme iphe-ochi; mbū ndu aanoduje epfutoshi epfutoshi; bya abūru iphe, a-nodu alō ndu ozo ēka lē nchị; mē iphe, a-nodu eyeru ndu ozo ebv̄u. Noo iphe m̄ube Chipfu pfuru bū ono. ¹⁶S̄u-a; mu a-gba unu ej̄o apf̄u ono, te edodu nemadz̄u edodo ono, bū iya bū eḡu ememe. Mu a-gba iya unu shi nno; mee g'unu būru mkpurupyata. Mu e-me g'ökpa-nri; byapfuta unu ibile; mu abya egbuchia ēka nri eshije abata. ¹⁷Mu e-z̄i eḡu-ememe yee ej̄o anū-egbudu g'ọ bya awùpyabe unu gbushigbua ụnwu unu. Ej̄o iphe-ememe yee mgbugb̄umadzu bē e-je unu ije l'ehu. Mu e-gude ogu-echi bapfuta unu. O kwa m̄ube Chipfu bē pfuru iya n̄u.”

Emebyi ndu agwajé iphe

6 ¹Tobudu iya bū; Chipfu bya epfuru opf̄u yeru mu sū: ²“Nwa ndiphe; ghachiru úbvú, nogbaa l'alí Ízurélu iphu pfuru maberu mu ph̄e; ³sū

phẹ: Unubé úbvú, nogbaa lẹ Ízurelú l'ophu; unu nümakwa opfu, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu anụ unubé úbvú l'ophu; mè unubé nsùda l'ophu baa: Unu hụma ahụma lẹ mbédúa l'onwomu abyaakwaa egude ogu-echi byapfuta unu; teme mu emebyishikwapho eka unu agwajẹ iphe. ⁴Enya eka unu agwajẹ iphe bẹ ee-chikpoṣhi; eenwukpoṣhia enya eka unu akpoje ụnwù-isensu oku. Ndibe unu bẹ mu e-gbushichaa tükaa l'iphu agwa unu. ⁵Odzu ụnwù Ízurelú bẹ mu a-togbochaa l'iphu agwa phẹ; mu eworu ọkpu unu tükaa l'enya eka unu agwajẹ iphe g'o hakota. ⁶Iphe, bükpo eka unu bu ebubu bẹ mkpụ-kpu, nökota iya nụ a-buru ochobu. Ee-nwukpoṣhikota eka unu agwajẹ iphe enwukpoṣhi; o dabyiru kẹ mmanụ; bürü iphe, a gbadoru agbado. Agwa unu bẹ aa-kupyashicha akupyashi; ephe alaa l'iyi. eka unu akpoje ụnwù-isensu oku aburu eka ee-tsukpoṣhikota etsukpoṣhi. Iphe, bükpo iphe, unu gude eka mee g'o ha bẹ e-kpo g'eekpoje ntụ-a. ⁷Ndibe unu bẹ ee-gbushi; ephe adaka l'echilabọ unu; g'unu amakwanuru l'ọo mbédúa bụ Chipfu.

⁸"Ole o nweru-a ndu ophu mu e-dobe ndzụ. Mbụ-a o dürü-a ndu ophu mu e-me g'ephe nahụ ogu-echi ono; ephebedua bẹ aa-chikashi je edokashia; ephe edzuru alị nònụ; mè l'ohamoha, dù iche iche. ⁹L'ohamoha ono, a kpuru phẹ laa ono bẹ ndu ophu phoduru nụ l'ime unu a-nodu nyata mu. Mbụ l'ephe a-nyata g'o gude dù-beru mu ejị; l'ephe bụ ndu obu phẹ dù ghelegheleghele l'eka mu no; mbụ l'ephe gbakütaru mu azụ; bya ewochiaru iphu ghaaru agwa gwalahaa. Ephe -nyatae ya pho ephe ala onwophe ashị; k'ejio-iphe, ephe meru; waa k'ebiyi, ephe nọ megbabé ono. ¹⁰O bürü teke ono; bẹ ephe a-maru l'ọo mbédúa bụ Chipfu; l'ọ to budu kẹ mkpẹ bẹ mu shi pfua lẹ mu e-me g'ejio iphe-ehuka dapfuta phẹ ono."

¹¹Nnajiuphu, bụ Chipfu bya epfurụ yeru mu sụ: Kya eka pyaa; zoø ọkpa kpitikpiti l'alị; chia mkpu sụ: Tüswekwa! Noo kẹle ndu Ízurelú eme ejio ahụma; o bürü ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ; waa ęgu-ememe; mè mgbu-ọnwu. ¹²Ndu ophu bu l'eka dù enya bẹ bụ mgbu-ọnwu e-gbu phẹ; ndu ophu bu ntse bürü ogu-echi bẹ ee-gude gbua phẹ; ndu ophu phoduru nụ; a -haa phẹ ephe nodu ndzụ bẹ bụ ęgu e-gbu phẹ. Noo gẹ mu e-gude kpukposhi phẹ oke ęhu-eghu mu bụ ono. ¹³Teke ono; unu a-makwanuru l'ọo mbédúa bụ Chipfu; mè ndibe unu, e g bushiru egbushi -dakaephō l'eka agwa phẹ nọ; mbụ bya adaka nanụ nanụ l'enya eka ephe agwajẹ iphe; mbụ l'eli úbvú úbvú, hagbaa l'eli; mè lẹ mkpakponu eze úbvú; mè lẹ mkpula oshi, jakashigbaaru ajakashị; mékpo lẹ mkpula achị, ekwo dù; mbụ l'ekameka ono, ephe shi akpojeru agwa phẹ ụnwù-isensu, eshi mkpo oku ono. ¹⁴Mu a-hali eka; wata phẹ ada eka kẹ njo l'ehu; mee alị ono g'o bürü ochobu, dabyiru kẹ mmanụ; shita l'echięgu ono jasụ lẹ Dibula; je akpaa l'iphe, bụ eka ephe bukötakpoo ebubu l'ophu. Oo ya bụ g'ephe amakwanuru l'ọo mbédúa bụ Chipfu.

Teke ikpazụ dụakwaa ntse

7 1 Töbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru mu sụ: 2 “Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfuru alị Ízuręlu baa: O bvụ-o! Kẹ unu abvụ-o! Alị ono, gbaa mgburugburu bẹ nkiya bvụakwaru! 3 Teke k'unu a-bvụ bẹ rwuakwaru nụ. Mu a-tukoshi unu ęhu-eghu mu. Mu e-kpe unu ikpe g'iphe, unu eme gude dụ; pfukwaapho unu ugwo ębyi, unu emegbabę. 4 Mu ta abyakpọdaa ele unu enya kẹ phụarụ unu obu-imemini; ophu mu abyadụ edobe unu ndzụ. Mu pfufutaje unu ugwo iphe, unu eme; waa kẹ ębyi ębyi ono, eeme l'echilabọ unu ono. Noo teke unu a-maru l'oo mbedula bẹ bụ Chipfu.”

5 Wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Ejo iphe-ęhuka bẹ kwó-kwaru ibe iya nkwo tankwo eje aby. 6 Teke ikpazụ rwuakwaru! Mbụ lẹ teke ikpazụ bẹ rwuwaru erwurwu! O gbalihuakwaru ejewa abyapfuta unu! O byarwutaakwaru abyarwuta! 7 Unubé ndu bu l'alị-a; o rwuakwaru teke unu a-bụru mkpurupyata. Teke o bụ bẹ rwuakwaru nụ. Mbụ l'eswe-nrimaphụ nọakwaa unu phakuu. O tọo bụekwa ebvu ęhu-ütso bẹ aa-nodu agụ; o bụakwaa naganaganaga a-nodu adagbaa l'úbvú úbvú.

8 “Mu abyawaa unu atukoshi oke ęhu-eghu mu; mu e-vuru ęhu-eghu mu byabę unu l'ishi. Mu e-kpe unu ikpe iphe, unu eme; pfukwapho unu ugwo ębyi, unu emegbabę. 9 Mu ta abyadụ ele unu enya kẹ phüarụ unu obu-imemini. Mbụ lẹ mu ta abyadụ edobe unu ndzụ; mu pfufutaje unu ugwo iphe, unu eme; waa kẹ ębyi ono, eeme l'echilabọ unu ono. Noo teke unu a-maru l'oo mbedula, bụ Chipfu bẹ echị unu iphe ono.

10 “Lekwa! O kwa ntanụ-a bẹ bụ mbọku ejo-iphe obu; mbụ l'o rwuakwaru! Ola-l'isi gbeshiakwaru ije! Mgbonu jaakwaru ajaja kpuru yegele! Eku-onwonye tüşiwaa ige g'oshi-omı. 11 Qo iwashi bẹ e gude ahụ nemadzụ ahụhu ejo-iphe. O tọ dükwa ndu ono, dürü onye ophu aphodụ nụ mbụ l'ikpoto ndu ono taa phodukwa; ophu iphe, ephe nweru enweru aphodudu; ophu iphe, aga lẹ mkpa a-phodukwapho. 12 Teke o bụ rwuakwaru. Mbọku o bụ bẹ dụakwaa ntse. G'onye azuta iphe azuta te etekwa ęswa; ophu onye ere iphe erere agukwa aphụ; kèle oke ęhu-eghu dapfutaakwaru ikpoto ọha ono g'ephe ha. 13 Mbụ-a; onye reru iphe bẹ taa gbataékwa iphe, o reru gbiriri jeye g'ephenebo a-nō-beru; kèle ophulenya, a phüarụ l'ishi ikpoto ọha ono bẹ a ta abyadụ agbanwe agbanwe. Ejo-iphe, ephe eme bẹ mewaru ophu o tọ dudu m'onye lanụ, adụ ike adzọ onwiya ndzụ. 14 Ephe gbuwaru opu-ogu; tükowaa iphemiphe kwakobé ree; obenu l'o to nwedu onye ophu eje ọgu; kèle oke ęhu-eghu mube Chipfu tükowaru dapfuta ikpoto ọha ono g'ephe ha.

Ee-me ndu Ízuręlu omeliwe

15 “Lazụ mkpükpu bẹ ogu-echi nọ kwagebe; l'ime mkpükpu bükwanuru mgbu-ọnwu waa ęgu-ememe nọ iya. Ndu ophu nọ l'egu bẹ bụ ogu-echi bẹ

ee-gude gbushia phē. Ndu ophu nō l'ime mkpukpu būru mgbu-ɔnwu waa eğu-ememe a-vü phē kpatakpara. ¹⁶Ndu phoduru nü bē a-gbaru lachaa l'úbvú je anodugbaa kpoyoo gē ndo, nō lē nsuda; onyenonu a-nodu l'eka ono ara ekwa ejo-iphe, o mekotaru. ¹⁷Onyemonye bē eka a-tsushihukota mée; ikpere aphugbaa onyemonye dori dori gē mini, ayo azamu. ¹⁸Ephe e-ye uwe-aphu; ndzü-agugu erwuta phē erwuta. Iphere ejikota onyemonye iphu; tēme aakpushikota phē ishi akpushi. ¹⁹Mkpola-ochaa phē bē ephe e-tuphashichaa lē gbororo üz; mkpola-ododo abūru phē iphe, aaso nso. Mkpolaa-ochaa phē; mē mkpola-ododo phē bē taa dudu ike adzota phē lē mboku, Chipfu a-tukoshi phē oke əhu-eghu iya ono. O too dudu ike eme g'egu ta aguhe phē; ophu ephe egudeedu iya azu-ji onwophē epho; kele o mewaru; ephe nwulahü l'eme ejo-iphe. ²⁰Mma iphe, ephe anya l'olu ama bē ephe gude kuahaa onwophē. O būru iphe-olu ono bē ephe gude akpushiru onwophē agwa; yee iphe, aaso oyi ono, ephe dobegbaaru ono. Oo ya bu; mu e-woerupho iphe ono, mee g'ø būru iphe, ephe a-nodu aso oyi.

²¹"Mu e-woru iya ye ndu ophozzo l'eka g'ø būru iphe, ephe a-kwata l'okwata; mbu mee ya g'ø būru iphe, ndu iwashi, bu lē mgboko-a a-natakota lē nfū. O būru ndu ono e-woru iya merwushikota. ²²Mu e-wofu iphu l'eka ephe no; ndu ono abya emerwushikota eka ono, mu yero enya ono; mbu lē ndu ana-nfū a-bahü iya je emerwushia ya.

²³"Meta egbirigba; kele ali ono bē bükota egbu-ochi bē jiru iya ejiji; mbu lē mkpukpu ono bē buepho eme əhuka əhuka bu iphe, jiru iya nü. ²⁴Mu e-duta ndu kachakpoo ewe iwashi l'ohamoha l'ophu; g'ephe bya anatakota phē unuphu ibe phē. Mu e-me g'ekuku, ndu nweru okpehu eku onwophē laa nlalanü; kele eka dūru phē nso bē ee-merwushikota emerwushi. ²⁵Teke ejo ola-l'iswi byaerupho bē ephe a-choahaa əhu-guu; ole ephe taa chö-vudu iya. ²⁶Ejo iphe-əhuka akwø ibe iya nkwoankwo; tēme ejo-nzi a-dakwapho mgbadapf. Ephe a-noduje achị karaphaa g'eeshi gē ndu mpfuchiru Chileke pharū phē əphulenya; ndu-uke Chileke agbè zibuhufulenu ekemu; tēme ndu bu ogerenya akpo-zibuhuru nemadzü üz. ²⁷Onye eze a-nodu agu aphu; onye-ishi a-nodu o too maduru iphe, oome ememe. Ndu ali ono bē eka a-nodu anmakota jiijiji. Mu e-me phē g'iphe, ephe eme gbaru. Mu e-gude g'ephe gbaru kpee phē ikpe. Noo teke ephe amaru l'oo mbedula bē bu Chipfu."

A pharū əphulenya l'aagwø nshi l'eze-ulo Chileke

8 ¹"L'ime apha k'ishii l'abalị k'ise l'ɔnwa k'ishii kwapho; bē mu nō l'ulo mu; ndu bu ogerenya ndu Jiuda tuko nodu l'atatiphu mu; unme Nnajiuphu, bu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu. ²Mu bya elee enya; bya ahuma iphe, dū gē nemadzü. Shita l'eka dū g'ø bu upfu iya jasü l'alị bē dū g'ø bu ɔku; gbé l'upfu iya jasü l'üz imeli bē egbuepho nwijinwii g'ope,

aphụ kę ngerengere. ³Tobudu iya bụ; o bya amachia iphe, dù g'o bụ eka woru mu l'egbushi. Unme Chileke ono palia mu imeli; mu nodu lę mgbaka ali waa igwe. O bürü l'ophulunya ono, Chileke meru; mu nodu aphụ ono; bę o gbekwapho pata mu jeshia Jierúsalemu; mbụ paru mu jeshia onu eka eeshije abahụ l'önü-oguzo isheli k'ime oma-unuphu eze-ulø Chileke; mbụ l'eka ono, e doberu agwa ono, akpatsuje oke ehu-eghu Chileke ono.”

⁴Mu bya elee ẹnya húma ọdu-biribiri Chileke kę Ízurélu; mbụ ophu duepho g'ophu mu húmajeru l'ophulunya l'alị, dù baswaa pho. ⁵Noo ya; o sụ mu: “Nwa ndiphe; lekpodapho ẹnya l'uzo isheli.” Oo ya bụ; mu bya elee ẹnya l'uzo isheli ọbu. O bürü l'eka eeshije abahụ l'uzo isheli l'önü-oguzo eka ọru-ngweja nọ bę mu húmaru agwa ono, emeje g'e koo okophoo ono.

⁶O bya asụ mu: “Nwa ndiphe; ?i húmaru iphe, ephe eme; mbụ ejo akpamara, ndu Ízurélu eme l'eka-a; shi nno achifü mu achifü l'eka duru mu nsø-a? Teme o büruro nta-a bę ịjiba ahúma ejo akpamara ophu kabaro ọwa eshihu ụka.”

⁷No iya; o duta mu jeshia l'eka eeshije abahụ l'oma-unuphu eze-ulø Chileke ono. Mu rwua; bya elee ẹnya húma énú, a hafuru l'igbulø ono. ⁸Onye ono sụ mu: “Nwa ndiphe; tịa énú tụ-fua igbulø ono ụzo.” Oo ya bụ; mu bya eworu igbulø ono tụ-fua ụzo; bya ahúma önü-mgbo l'eka ono. ⁹O sụ mu: “Bahụ je ahúma ejo akpamara, ephe eme l'eka ono.” ¹⁰Tobudu iya bụ; mu bahụ nụ; bya elee ẹnya húma ụnwu anụ, dù iche iche, awụ-je l'epho g'e seshikotaru iya l'igbulø ono g'o ha; mékpoor ụnwu anụ, aaso nsø; mékwaphe iphe, bụ agwa ndu Ízurélu g'o hakota. ¹¹Ndu bụ ogere-nya ndu Ízurélu dù ụkporo ụmadzu ẹto l'umadzu iri pfukotaru l'iphu eka ono; Jiazanaya nwa Shafanu bę yíkwapho lę ndu pfuru l'eka ono. Onyenonu pagbaarụ iphe, eegudeje akpọ ụnwù-isensu ọku l'eka; ẹnwuru ọku ụnwù-isensu, eshi kweakweekwee shi l'iphe ono akpụ tütututuu. ¹²O sụ mu: “Nwa ndiphe; ?Oo kwa i húmaru iphe, ndu bụ ogere-nya ndu Ízurélu anoduje l'ochii eme? Onyenonu bę nochaa l'ulø agwa iya. Ephe nodu epfugbaa asuje: ‘Chipfu ta ahúmakwaru anyi; teme lę Chipfu gbakuta-kpoakwaru nụ alị-a azụ.’”

¹³O byakwa asụ mu ozo: “Ghakpodapho ẹnya ozo húma phę l'eka ephe eme iphe, kabaa ndu ọwa-a eshihu ụka.” ¹⁴No iya; o bya eduru mu jeshia l'önü-oguzo, eeshije abahụ l'ulø Chipfu l'uzo isheli iya; mu bya ahúma ụnwanyi, nögbaa ano l'eka ono ara ekwa agwa phę, bụ Tamuzu.

¹⁵O sụ mu: “?O kwa l'i húmaru iya; nwa ndiphe? O gbe büruro nta-a bę ịjiba eje ahúmabakpooro ophu ka ndu ọwa-a eshihu ụka.” ¹⁶O gbe teke ono bya eduta mu bahụ l'ime ime oma-unuphu ulø Chipfu ono. L'önü-oguzo, eeshije abahụ l'eze-ulø Chileke ono bę iphe, rwuru unwoke ụkporo l'ise nọ lę mgbaka nwulo, nọ teme l'e rwua ọru-ngweja Chipfu.

Ephe wokotaru azu ghaaru eze-ulo Chipfu ono; woru iphu chebekota l'uzo enyanwu-awawa. Ephe nodu ephozetajegba l'uzo enyanwu-awawa abar u enyanwu ejia.

¹⁷O su mu: “?O kwa i humaru iya; nwa ndiphe? ?O bu iphe, du huswa huswa huswa to; mbu ejo akpamara-a, onu-ulo Jiuda no l'eka-a eme-a? Mb u oo epho iphe-kpanganga be ephe meru; o ji ali-a ebushihu ebushihu; shi nno akpatsue mu pho ehu-eghu. Lekpodapho g'eph eejkwoshi oshi ats u onwoph e l'imi; su l'oo mb edua be epheme iphe-iphere! ¹⁸O ya bu le-a; mu e-gude ehu-eghu mee ph e iphe. Mu ta abyadu ele ph e enya ke ph uaru ph e obu-imemini; ophu mu abyadu edobe ph e ndzu. Ephe e-chi-chakpo mkpu l'o tsua mu etsutsu le nchi; ole mu ta abyadu angaru ph e nchi.”

Eebushi ndu agwo nshi

9 ¹Tobudu iya bu; mu n u ma eka ochi mkpu ara iya arara asuje: “Unu kpiritaru ntse; unub e ndu echeje mkpukpu nche. G'onyenonu gu-dechaa ngwogu iya l'eka!” ²Noo ya; mu bya ah u ma unwoke ishii g'eph e shi l' onu-ogozo, no l'uzo isheli eje aby a. Onyenonu pagbaar u ngwogu iya l'eka. O nwekwarupho nwoke lanu yele ephe swi. O yeru uwe ekwa ochaa; turu mkpara-ekwo le mgbureku. Ephe wuba je apfuru l'aguga orungweja ono, e gude onyirubvu mee ono.

³Noo ya; odu-biribiri Chileke ke Izur elu gbeshi l'eli chierobu ono, bu eka o shi nodu ono je anodu l' onu-abata eze-ulo Chileke ono. Noo ya; Chileke bya ekua nwoke ono, yeru uwe ekwa ochaa; bya eturu mkpara-ekwo le mgbureku ono; ⁴s u iya: “Je etsoru mkpukpu Jierusalemu l'ophu jegbab e. Ndu agu aphu bya ara ekwa k'ebi ono, emegbab e l'ime mkpukpu ono be ii-me iphe-ohubama l'egedegee onu-iphu.”

⁵No iya; mu bya angab e nchi n u ma eka o suru ndu ophuu: “Unu tsoru iya; je etsoru mkpukpu ono gbushia ndu unu humaru. Unu ta aphukwaru ph e obu-imemini; ophu unu edobekwa ph e ndzu. ⁶Unu gbushia unwoke, buwaa ogerenya; me ndu bu okorobya; me uwumgboko; me uwanyi; mepoo uwiegirima. Ole oo g'o to dukwa ndu ophu e meru iphe-ohubama ono, unu e-byi eka. Eka unu a-wata iya bu l'ulo ono duru mu ns o ono.” Oo ya bu; ephe shi le ndu bu ogerenya, no latatiphi eze-ulo Chileke ono; wata ph e egbushi.

⁷O s u k wa ph e ph o: “Unu merwushia eze-ulo ono emerwushi; unu egbushia nemadz u g'o tuko oma iya sweta. Ngwa unu tugbua jeshia!” Oo ya bu; ephe tugbua je etsoru mkpukpu ono gbushiahaa nemadz u .

⁸Teke ono, ephe egbushi nemadz u ono be mu no nkinyi mu; mu daa kpube iphu l'alj; chishia mkpu su: “Oowaa! Nnajiuphu, bu Chipfu! ?Iime g'i gude oke ehu-eghu ngu-a, i tukoshi Jierusalemu-a gbushigbua ndu Izur elu ophu phoduru nu to?”

⁹O sü mu: "Ejo-iphe, ndu Ízurelu; waa ophu ndu Jiuda eme bę kwata-kwaru paa ęka apaa. Alı ono bę iphe, jiru iya nü bę egbu-ochi. Mbü le mkpukpu ono bę bę eme ejo-iphe, jiru iya ejiji. Ephe nödu anöodu epfu sü: 'Chipfu gwobreakwaru alı-a. Chipfu taa hümajekwa iphe, anyi eme.' ¹⁰Qo ya bę le mu ta abyadu ele phę enya kę pharar phe obu-imemini; ophu mu abyadu edobe phę ndzü. Iphe ono, ephe mekoṭtaru ono bę mu evukota kpube phę l'ishi."

¹¹A bya ele enya; nwoke ono, yeru uwe ękwa ochaa; bya eturu mkpara-ékwo le mgbureku ono lwaphuta azü; bya asü iya: "Mu meakwaru iphe, i şuru gę mu mee."

Odu-biribiri Chileke lufuru l'eze-ulo Chileke

10 ¹Töbudu iya bę; mu bya elee enya; mu hümä iphe, dü g'aba-eze, e gude mkpuma sáfayà mee g'ọ nö l'akpaminigwe, nö noghata ishi chierobu ono. ²Noo ya; Chipfu pfuaru nwoke ono, yeru uwe ękwa ochaa ono sü iya: "Bahü le mgbaka okpa ogba-kperekpere, nokota le mkpula chierobu ono. Ye ęka l'ime chierobu ono vötä icheku-oku; vo-jia əbochichęka ngu. L'i je eworu iya ghaa le mkpukpu ono."

Mu nödu ele iya enya; o bahü. ³Chierobu ono pfuchaaru l'uzo ndoha-li eze-ulo Chileke ono le teke nwoke ono bahüru; urwukpu bya ejichaa imime əma eze-ulo ono ejiji. ⁴Töbudu iya bę; odu-biribiri Chipfu shi l'eli chierobu ono gbeshi je anöodu l'önü-abata eze-ulo Chileke ono. Urwukpu bya ejí eze-ulo Chileke ono ejiji. Ogbu-nwjiinwii, shi l'odu-biribiri Chipfu ono bya ejí əma-ulo Chileke ono ejiji. ⁵Igiji ḥkü chierobu ono bę a gbechaa l'azü əma-unuphu anü g'odaaephō g'ọ bę olu Chileke, bę Okalibe-kangokotaru-nü teke oopfu opfu.

⁶Teke Chipfu şuru nwoke ono, yeru uwe ękwa ochaa ono g'ọ gütä oku le mgbaka okpa ogba-kperekpere ono; mbü l'echilabö chierobu ono; bę nwoke ono bahüru je apfuru l'agüga okpa ogba-kperekpere lanü. ⁷No iya; chierobu lanü l'ime chierobu ęno ono; machia ęka gütä oku, nö l'echilabö ęka ono, ephe nö ono. O gütä oku ono ye nwoke ono, yeru uwe ękwa ochaa ono l'ęka. Nwoke ono gude iya tugbunga.

⁸Lę mkpula ḥkü chierobu ono bę iphe, dü g'ęka nemadzü nogbaa. ⁹Mu bya elee enya hümä Okpa Ogba-kperekpere ęno, nokota l'agüga chierobu ono. Okpa Ogba-kperekpere ono dükhaa nanü nanü nö-kubegbaa chierobu ono. Okpa Ogba-kperekpere ono nödu aphükotaephō ngerengere gę kırısòlàyıtü. ¹⁰Okpa ogba-kperekpere ono ęphen'ęno bę gbakotaephō nanü. O dükotaephō g'ọ bę okpa ogba-kperekpere ozo; bę e pyoru l'ime iya. ¹¹Ephe -nödu atügbü; ephe atüko shia üzö lanü l'ime üzö ęno ono, chierobu ono ghagbaaru iphu ono. Ophu okpa ogba-kperekpere ono aswi-jijedu aswi-ji mę chierobu ono nödu eje. O bürü ibiya ophu chierobu ono gharu iphu; bę əokwasejeru. Ephe -nödu eje; bę ephe ta aswi-jijedu aswi-ji

m'ephe -phobewaa tūgbua. ¹² Ehu phē l'ophu; mēkpoo okpurukpu phē; mēeka phē; mē nkù phē bē bū enya jikotaru iya ejiji. O būru g'okpa ogba-kperekpere phē ono ephe nō eno ono dūkotakwapho bū ono. ¹³ Mu nūma g'eeukugbaa okpa ogba-kperekpere ono "Galugalu."

¹⁴ Chierobu ono nwekotaru iphu eno eno l'ehu l'ehu. Iphu lanu bū iphu chierobu; iphu k'ebu bū iphu nemadzū; iphu k'eto būru iphu oduma; iphu k'eno būru iphu ugo. ¹⁵ No iya; chierobu ono bya angulihu imeli imeli. O būru phē bē bū iphe ono, nogbaa ndzū ono, mu humajeru l'agūga enyimu Keba ono. ¹⁶ O nodu abujeru teke chierobu ono tūgburu; okpa ogba-kperekpere ono, nogbaa phē l'agūga ono etsoru phē. Teke chierobu ono sashīru nkù g'ephe phelihu l'alí; bē okpa ogba-kperekpere ono, nogbaa phē l'agūga ono anodu jeephō g'ephe nō; ephe ta alufudu l'eka ephe nogbacha. ¹⁷ Teke chierobu ono nō-kirishiru; ogba-kperekpere ono anō-kirishikwapho. Teke chierobu ono phelihuru; ephe angū-lihukwapho tsoru phē; kele unme iphe ono, nogbaa ndzū ono bē nokota l'ime phē.

¹⁸ Tōbudu iya bū; odu-biribiri Chipfu ono lūfu l'önü-ulo eze-ulo Chileke ono; je anodu l'eli chierobu ono. ¹⁹ Mu nodu elekpoephō enya; chierobu ono sashīja nkù phē; shi l'alí phelihukota. Ephe nodu ephe; okpa ogba-kperekpere ono nodu etso phē. Ephe pheru je anodu l'önü-abata oguzo ophu nō l'uzo enyanwu-awawa l'eze-ulo Chileke. Odu-biribiri Chileke kē Izurēlu nodu phē l'eli. ²⁰ Oo phē bē bū iphe ono, nogbaa ndzū ono, mu humarū lē mkpula Chileke kē Izurēlu l'agūga enyimu Keba phō. Oo ya bū; mu bya amaru l'oo chierobu bē ephe bū.

²¹ Ephe nwekotaru iphu eno eno; mē nkù eno eno l'ehu l'ehu. Lē mkpula nkù phē ono bē iphe, dūgbaa g'eka nemadzū nokota. ²² Iphu phē dūkotae-phō g'iphu ndu ophu mu humajeru l'agūga enyimu Keba phō. Ophu nonu anodu jeephō eje ala l'iphu nhamunha.

Ee-gbushi ndu Jierúsalem̄u

11 ¹Tōbudu iya bū; Unme Chileke bya apalia mu; paru jeshia l'önü-oguzo ophu nō l'uzo enyanwu-awawa l'ulo Chipfu. L'önü eka eeshije abahū l'önü-oguzo ono bē unwoke ükporo l'ise nō. L'ime phē bē mu humarū Jiazanaya nwa Azuru; mē Pelataya, bū nwa Benaya, bū phē bū ndu-ishī ndu ono.

² Chipfu bya asū mu: "Nwa ndiphe; oo ndu-a bē anodu je achī ejo idzu; būru phē anodu je mgbazi g'e mee ejo-iphe lē mkpukpu-a. ³ Ephe nodu asuje: '?Toko orwudu teke aa-kpūshi ulo tōo? Mkpukpu-a bū ite, eeshi iphe bē o bū; anyibedua būru anū, eeshije l'ite ono.' ⁴ Oo ya bū; pfua ejo-iphe e-me phē nū; nwa ndiphe; pfua iphe, mu sūru l'oo-me phē."

⁵ Tōbudu iya bū; Unme Chipfu bya mu l'ehu; bya asū mu gē mu sū: "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Oo iphe ono bē unu epfu; unubē ndu Izurēlu; ole mu makotaru iphemiphe, unu arī l'oriri. ⁶ Unu gbushiwaru

ikpoto nemadzụ lę mkpükpu-a; iphe, jiru gbororo bürü odzu ndu unu gbushiru egbushi.

7“Oo ya bụ lę-a; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ndu ono, unu gbushiru kubé l'ime mkpükpu ono bę bụ anụ ono; mkpükpu-a bürü ite-oku ono; ole mu a-chịta unubedula chífu lę mkpükpu-a. 8 Ndzụ oguechi bę agụ unu; ole oo ogu-echi ono bę mu e-gude bapfuta unu. Noo iphe, Chipfu epfu bụ ono. 9 Mu a-chifuta unu l'ime mkpükpu ono; nwuru unu ye l'eka ndu oħozo; mbụ núa unu aphụ. 10 Oo ogu-echi bę ee-gude gbushia unu. O bürü l'oke alị ndu Ízurelụ bę mu a-nụ unu aphụ ono. Oo ya bụ; g'unu amakwanụru l'oo mbedula bụ Chipfu. 11 Mbụ lę mkpükpu-a ta abyadụ abürü unu ite, eeshi iphe; ophu unu abyadụ abürü anụ nōdu l'ime iya. Mu a-nōdu l'oke alị ndu Ízurelụ núa unu aphụ. 12 Oo ya bụ; g'unu amakwanụru l'oo mbedula bụ Chipfu; kélé unu te etsoduru iphe, mu tōru okpa iya sụ g'e tsoje; ophu unu te emeduru ekemu mu. Iphe, unu gbe mechia bụ l'unu byaru emeahaa g'ohamoha ono, bupheru unu mgburugburu emeje.”

13 No iya; mu nōdukwadu epfu iphe ono; Pelataya nwa Benaya nwụhu. Mu bya adaa kpupyabę iphu l'alị; chia oke mkpu sụ: “Oowaa; Nnajuphu, bụ Chipfu! ?Iime g'i gbushikota ndu Ízurelụ ophu phoduru nụ tọo?”

E kwe ukwe k'alwalwa ndu alwütarlu alwüta.

14 Chipfu byakwa epfuaru mu oze sụ: 15 “Nwa ndiphe; ndu bu lę Jierú-salemu l'epfukwa opfu ęhu ndu Ízurelụ; mbụ unwune ngu ono a kpuru unu l'ephe lę ndzụ ono asuje: ‘Ndu ono, a kpuru lę ndzụ ono bę nōnukaakwaru Chipfu üzanya. Alị-a l'ophu būwaru nke anyi.’

16 “Oo ya bụ; sụ phe: ‘Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: O bụ eviya l'oo mbedula rwutacharu phe je edobe üzanya üzanya; l'alị ndu oħozo; mbụ woru phe ghakaa lę mkpükpu lę mkpükpu ono; ole g'o dūhabe bę mu bulekwaru phe-a akpo gbobutaru mee; lę mkpükpu lę mkpükpu ęka ono ęphe lagbaaru ono.’ 17 Oo ya bụ; sụ phe: ‘Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-shi l'ohamoha ono rwutakota unu; bya achiko-be; mbụ shi lę mkpükpu lę mkpükpu ono, a chikashiru unu; unu lagbaa ono chíta unu chiphuta azụ. Mu abya eworu alị Ízurelụ nụ-phu unu azụ.’

18 “Ephe a-lwaphuta azụ l'alị ono; bya atuko iphe, aakpofu l'enwa, nō iya nụ; mę ębyi, eemegbabę l'ime iya wofukota. 19 Mu e-me g'obu bürü phe nanụ; mu e-worun unme əphúú ye phe l'ehu; mu ewofu əkpoma mkpolanu, ęphe nweru; woru əkpoma, dụ bęlebele nụ phe; 20 k'ophu ęphe a-nōduje etso iphe, mu tōru okpa iya; bya anwübe ęnya meahaa ekemu mu. ęphe abürü ndibe mu; mu abürü Chileke phe. 21 Obenu lę ndu ophu kporu obu ye l'iphe, aakpofu l'enwa ono; mę l'ębyi, ęphe emegbabę; bę mu e-worun iphe, ęphe eme kpukposhi l'ishi. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Alufu Odu-biribiri Chipfu le Jierúsalemu

²²Tobudu iya bụ; chierobu ono, ọkpa ọgba-kperekpere nogbaa l'aguga ono woru n̄kù phē sashia; ọdu-biribiri Chileke kē Ízurēlu nōdu phē l'eli.

²³Odu-biribiri Chipfu ono bya eshi l'ime mkpukpu ono gbalihu je edegebe l'eli úbvú, nō l'uzo enyanwu-awawa mkpukpu ono. ²⁴Mu nōdu aphu ophulenya, Unme Chileke goshiru mu; Unme ono palia mu je edobe l'eka ndu ono, a kpuru le ndzụ ono nō le Babilonu. Oo ya bụ; mu phu-buhu ophulenya ono, mu shi aphu ono. ²⁵Tobudu iya bụ; mu tuko iphe ono, Chipfu goshikotaru mu ono pfuaru ndu ono, a kpuru le ndzụ ono.

Onye mpfuchiru Chileke, nō ọnodu onye a kpuru le ndzụ

12 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru mu sụ: ²"Nwa ndiphe; o kwa l'echilabø ndu ekwefujeru mu ike bę i bu. Ephe nwekwarụ ẹnya; ọphu ẹphe aphụdu iya ụzo; ẹphe nweru nchi; ọphu ẹphe ta anụdu iya iphe; kele ẹphe ekwefuje ike.

³"Oo ya bụ; nwa ndiphe; gwekobe iphe ngu g'onye a kpuru le ndzụ ala ọhozo. G'o bụkwaru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; bę ii-gweta gwefu l'eka i nō; tugbua lashia ẹka ọzo. ?A maru; ?iphe ono erwua-a phē l'ehu; e -gudekpooro l'ephe bụ ndu kwefuru ike. ⁴Teke o beru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; gwtakota iphe ngu gwefu; g'onye a kpuru le ndzụ ala ọhozo. Teke o beru l'uzenyashi; kwalia teke ẹphe ele ngu ẹnya; tugbua g'onye a kpuru le ndzụ ala ọhozo. ⁵Bvufua ụzo l'igbulø mkpukpu le teke ẹphe ele ngu ẹnya; shi l'eka ono vufu iphe ngu ono. ⁶Dee iphe ono l'ukuvu l'eka ẹphe ele ngu ẹnya; vuta iya vufu le nchi ejihu. Li woru iphe kechia l'iphu g'i ti huma ali ẹnya; kele mu mewaru ngu g'i buru iphe-ohubama duru ndu Ízurēlu."

⁷Oo ya bụ; mu bya emee egube ono, a surū mu ge mu mee ono. O be l'eswe; mu bya egwefutakota iphe ono, mu gwekoru gude alufu g'onye a kpuru le ndzụ ala ọhozo ono. O bya erwua l'uzenyashi mu gude ẹka bvufua-a ụzo l'igbulø ono. Mu gweta ivu mu le nchi ejihu gbehshi; ẹphe nōdu ele mu ẹnya; mu paru iya nmakobe l'ukuvu; o buru mu atugbu.

⁸Tobudu iya bụ; o be l'utsu; Chipfu bya epfuruyeru mu sụ: ⁹Nwa ndiphe; ?o kwa le ndu Ízurēlu, bụ ndu kwefuru ike ono ta ajiduru ngu sụ: ?Bu gunu bę iime nno? ¹⁰Su phē le-a: Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ozi-a, dukwaru onye bụ ishi le Jierúsalemu; bya aduru ọnu-ulo ndu Ízurēlu l'ophu. ¹¹Su phē: Mbédua bụ unu iphe-nggoshi; mbu l'oo egube ono, mu mekotaru ono bụ g'ee-mekota unu. Ephe a-wufu buru ndu a kpuru le ndzụ lashia ọhozo. ¹²Onye ọphu bụ onye-ishi l'echilabø phē bę e-gweta iphe iya nmakoru l'ukuvu le nchi ejihu tugbua. Ee-bvufuru iya ụzo l'igbulø g'o shia lufu. Oo-kwechi iphe l'iphu; g'o to gude ẹnya iya huma ali ono. ¹³Mu e-worū ugbo mu geberu iya; g'o nmalahuru mu l'onyà;

mu eduru iya jeshia Babilonu, bụ alị ndu Kaludiya. O bụru l'eka ono bẹ ọo-nodu nwụhu; ole ọ tọ byakwanụ egude ẹnya iya hụma alị ono. ¹⁴Ndu ono, eswipheje iya nụ ono bẹ mu a-chikashichaa nanụ nanụ; mbụ ndu ejejeru iya ozi; mẹ ndu ojogu iya g'ephe ha. Mu a-mịta ogu-echi gude chi-pyabe phẹ.

¹⁵“Teke mu chikashieru phẹ pho; ephe tuko iphe, bụ ohamoha dzuru; mbụ mee ephe dzuru mkpukpu, nọn bẹ ephe a-maru-a l'oo mbedua bụ Chipfu. ¹⁶Ole nwa ndu ophu habe nwahabe bẹ mu e-me-a g'e te gude ogu-echi gbua; waa g'egu-ememe; mẹ mgbu-onwu te egbu phẹ. Oo ya bụ g'ephe anodu l'ohamoha ono, ephe jekporor; koshikota ẹbyi, ephebe ndu Izurelu shi emebabé. Noo teke ephe a-maru l'oo mbedua bụ Chipfu.”

Onye mpfuchiru Chileke, ẹhu aphụ kpaakpaakpaa

¹⁷Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru mu sụ: ¹⁸“Nwa ndiphe; gude ẹhu-anmanma ria nri ngu; l'i gude ẹhu-kpaakpaakpaa ndzụ-agugu ngụa mini. ¹⁹Sụ ndu alị-a: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu le kẹ ndu bu le Jierúsalementu; mẹ ndu alị Izurelu baa: Ephe e-gude ndzụ-agugu eri nri; teke ephe angu mini meji atofu phẹ atofu; kélé alị phẹ bẹ aa-tuko iphemiphe, nọ iya nụ natachaa; kélé ndu bu iya nụ tsobewarụ wenuka iwashi. ²⁰Mkpukpu, e bu ebubu l'alị ono a-bukotaru eka dabyiru iphoror; mbụ l'alị ono bẹ a-bukotaru ochobu. Oo ya bụ g'unu amakwanuru l'oo mbedua bụ Chipfu.””

²¹Tobudu iya bụ; Chipfu byakwa epfururu yeru mu sụ: ²²“Nwa ndiphe; ?buna gunu bẹ etu ono, unubē ndu Izurelu anmaję ono bụ; mbụ ono, unu asuje: ‘Mbokwu -nodu anwushi bẹ ophulunya, a phürü aphuphu abujeru iphe-mmanu.’ ²³Sụ phe: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-me g'etu ono ta aduhe; mbụ l'aa-nmabuhu etu ono l'alị Izurelu.’ Sụ phe: ‘Mbokwu agbarwutakwaa teke ophulunya, a phukotaru e-meebekota g'a phürü iya. ²⁴Noo kélé aa-phụ-buhu ophulunya erekede l'alị Izurelu; l'agbabuhu iya ejaa, enwedu ishi. ²⁵Mbedua bụ Chipfu e-pfukwa opfu; iphe, mu pfuru emee gẹ mu pfuru iya; o tọ nođu ọdu ememe. Mbụ l'oo l'ogbo unubē ndu ekwefujeru mu ike-a bẹ mu e-mekota iphe, mu pfuru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.’”

²⁶Tobudu iya bụ; Chipfu byakwa epfuaru mu sụ: ²⁷Nwa ndiphe; lewaro le ndu Izurelu epfu l'ophulunya ono, i phukotaru ono bẹ bụ iphe, e-me teke dukwaduro ẹnya; mbụ l'iphe, iipfukota bẹ bụ iphe, a-nọ ọdu tème l'ovua. ²⁸“Oo ya bụ sụ phe le-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: O tọ dukwa opfu mu ono mẹ nanụ, akpo ụpfu ememe. Iphe, mu pfuru bẹ e-mekota gẹ mu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chileke epfu bụ ono.”

Ikpe, a nmarụ ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru

13 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfururu opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; pfuaru mu ndu mpfuchiru kẹ Izurelu g'oo-duru phẹ; mbụ

ndu k'ono epfuchiru Chileke nta-a ono. Pfua g'oo-dü ndu ono bù iphe, gbabataru phè l'uche bé ephe epfukpofuje sù l'oo Chileke bé ephe epfuchiru ono. Sù phè le-a: 'Unu nümakwa iphe, Chipfu epfu! ³ Wakwa iphe, Nnajìuphu, bù Chipfu epfu baa: Nshio unubé ndu eswe ono, bù ndu mpfuchiru; mbù ndu ono, anoduje etso iphe, obu phè pfuru phè; l'ebé abù l'oo dýru iphe, ephe hýamaru ono. ⁴ Unubé Ízurelu; ndu mpfuchiru unu dýephogé nkúta-óswa, nò l'ochobu. ⁵ Unu ta agbajeduru ókpa l'eka igbulò Ízurelu gbashíru oru; ophu o bùro kéké kpükwaa ya akpükwa; g'ò pfushia ike; kwaberù eswe kéké Chipfu ono. ⁶ Ophulenya ephe aphuje bükota ophulenya iphoro. Iphe, ephe asuje l'oo-me abükotajeru ükà béké ephe dzúshiru. Ephe asuje: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa'; l'ebé abù l'oo Chipfu béké ziru phè nù; témè ephe gbe anoduje ele enya g'iphe, ephe pfukotaru vùa. ⁷?Tóbudu ükà béké unu adzuye l'ophulenya, unu aphù; bya epfue iphe, abùdu eviya lè teke unu sürü: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; l'ebé abù l'oo mbédúa béké pfuru iya nù?"

⁸ Oo ya bù le-a; wakwa iphe, Nnajìuphu, bù Chipfu epfu baa: "Eshi ophu unu adzúshi ükà bya aphù ophulenya erekede béké mu noákwaru unu lè njo." Nokwa iphe, Nnajìuphu, bù Chipfu epfu bù ono. ⁹ Ndu ono, aphùje ophulenya, bù ükà ono; waa ndu ono, epfue iphe, abùdu ire-lanù ono béké mu a-da éka l'ehu kéké njo. Ephe ta abyadù anodubaa l'eka ndibe mu nò; ophu a byadù edebaa epha phè l'ekwo, e deshiru epha ndu onu-ulo Ízurelu; ophu ephe abyadù abahùbaa l'alì ndu Ízurelu ozobaa. Oo ya bù; g'unu amakwanürü l'oo mbédúa, bù Nnajìuphu, béké bù Chipfu.

¹⁰ "Ephe dusweru ndibe mu úzo; ephe asuje lè nchì dù doo l'ebé abù lè nchì dù doo. Oobujeru a -nođu akpù igbulò, eshihuduru ike; ephebedua egude penti-ochaa eete iya. ¹¹ Oo ya bù; pfuaru ndu ono, teru iya penti-ochaa ono; l'oo-zekpóshihukwa. Oke mini e-dzekwa; akamini-mkpuma adaa; témè oke phérephere ezia ¹² Teke igbulò ono zekpóshihuerupho; ?ndiphe ta ajidu unu sù: '?Denuhunu penti-ochaa ono, unu teru iya ono?'"

¹³ "Oo ya bù; wakwa iphe, Nnajìuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu e-gude oke éhu-eghu mu mee g'oke phérephere zia; mu egudekwapòhò éhu-eghu mu mee g'akamini-mkpuma daa; mebyishia ya; mee ya g'oke mini dzee; mee ya omeliwe. ¹⁴ Mu e-nwutusuhikòta igbulò ono, unu teru penti-ochaa ono; mbù rwazekòta iya jasù l'alì; k'ophu bù l'aa-hýumachaa éka a týru ókpa iya. O -dakposhihuepho ono béké unu a-bükotaru mkpurupyata l'ime iya. Oo ya bù; g'unu amakwanürü l'oo mbédúa bù Chipfu.

¹⁵ "Noo gè mu e-shi tukoshi igbulò ono oke éhu-eghu mu bù ono; tukoshi iya ndu ono, teru iya penti-ochaa ono. Oo ya bù; mu akakwanürü unu l'igbulò obu; mè ndu rwaru iya arwarwa béké nkephé bvákwaru; ¹⁶ mbù ndu mpfuchiru Ízurelu ono, shi anoduje aphùru Jierúsalemu ophulenya; mbù ndu ono, shi anoduje epfurù phè lè nchì dù doo l'ebé abù lè nchì dù doo. Nokwa iphe, Nnajìuphu, bù Chipfu epfu."

Iphe, e-me ụnwanyi, egudeje ọbvụ eduphushi ndu Ízuręlu

17 “Oo ya bụ; nwa ndiphe; gharu ụnwanyi ndibe unu iphu lę kę njo; mbu ndu ono, bụ iphe, ephe rịtaru l'obu phę bę ephe epfukpofuje ono. Pfua mpfuchiru kę njo l'opfu ęhu phę; 18 sụ phę lę-a: Wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio ụnwanyi ono, adzụtajegbaa ọbvụ gbakachaa lę nkwo-eka ono; teme ephe nodu emeshi ękwa-ishi l'asụ iya l'asụ iya gę ndu ozo keje l'ishi. Ekwa-ishi ono bụru iphe, ephe egudeje achị nta ndzụ ndu ozo. ?Bụ ndzụ ndibe mu bę unu a-nodu achị nta iya; teme unu eche ndzụ nkunu g'o dürü unu tọ? 19 Unu gudewaa ese iswi nwa-ochileka bali; waa iswi iphiriba buredi; meswee mu; ophu unu akwabęedu mu úbvú. Unu shi nno mee ndu tege anwụhudu nụ; ephe nwụshihu; mee ndu ophu gbaru g'ephe nwụshihu; ephe nodu-chia ndzụ. O bụru iphe, kparu iya nụ bụ l'unu dzụshiru ndibe mu ụka; kélé ephe angabeje nchị mę a -nodu adzuru phę uka.”

20 “Oo ya bụ; ‘wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: O bùwaa kę mu l'obvu unu ono, unu gude anmakọ nemadzụ g'ephe bụ ụnwenu ono. Mu a-gbabushichaa ọbvụ ono unu gbaa l'eka ono. Ndu ono, unu achị nta phę ono bę mu e-mee g'ephe nweru onwophę; mbu ndu ono unu nma-koror l'ónyà g'ünwenu ono. 21 Mu a-lashichaa ękwa-ishi unu ono; nafuta ndibe mu l'eka unu. Ephe taa dalahubaedu unu l'eka ozo. Noo teke unu a-maru l'oo mbędua bụ Chipfu.

22 “Eshi ophu unu gudewaa adzụ ụka mee g'aphụ tsoru ndu pfube-rekoto; l'ebé abụ lę mu meru g'aphụ tsoru phę; unu gbechia eyeru ndu iwashi ọkpui-kike; mbu mee g'ephe te eshi l'ejo-iphe, ephe eme lufuta; shi nno dzọo onwophę ndzụ; 23 bę unu ta abyakwa aphụbaa ophulanya, abụdu ire-lanụ ono; ophuu unu abyadụ epfubaa l'oo ophuu iphe, e-me nụ bụ ophuu. Mu a-nafuta ndibe mu l'eka unu. Oo ya bụ g'unu amakwanụru l'oo mbędua bę bụ Chipfu.””

Aanma ndu agwo ọbvụ ikpe

14 ¹Tobudu iya bụ; ndu bụ ogerenya ndu Ízuręlu haru byapfuta mu; bya anoduchaa anqo l'atati-phu mu. ²Chipfu bya epfuru opfu ye-ru mu sụ: ³“Nwa ndiphe; ndu-a bę kporu obu ye l'agwo ọbvụ. Ephe woru ejo-iphe, ephe e-vukota daa dobe onwophę l'atati-phu. ?Denu gę mu e-shi haa phę g'ephe jítajekwadu mu iphe?”

⁴“Oo ya bụ; pfuaru phę; sụ phę lę-a: ‘Wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Teke o nweru onye Ízuręlu, kporu obu ye l'agwo ọbvụ; teme o woru ejo-iphe, bụ iphe, oo-vukota daa doberu onwiya l'iphu; teme onye ono gbe teke ono jepfu onye mpfuchiru Chileke g'o jita iya iphe; bę bụ mbędua, bụ Chipfu gędegede bę a-karụ onye ono egube ọo-dürü iya lę k'ikpoto ọbvụ ono, ọogwo ono. ⁵Noo gę mu e-me iya bụ ono; shi nno

lo-phuta okpoma ndu Ízurélu azu; mbu ndu ono, gudewaa agwo ɔbvu lufu mu l'ehu ono.

6 “Qo ya bu; pfuaru ndu Ízurélu su phē le-a: ‘Wakwa iphe, Nnajuphu epfu baa: Ophu g'izimanu lwa unu azu g'unu haa agwo ɔbvu ono, unu agwophe ono; mbu g'unu haa iphe, bu ębyi ono, unu emegbaa ono.

7 “Teke o nwekporu onye Ízurélu; ozoo onye byaru abyabya le Ízurélu, bufuru onwiya l'eka mube Chipfu no; je akporu obu ye l'agwa iphe; tēme o woru ejo-iphe, bu iphe, oo-vukota daa doberu onwiya l'atatiphu; be onye ono -gbe teke ono jepfu onye mpfuchiru Chileke g'o jiita iya iphe; be bu mbedula, bu Chipfu gedegede a-karü onye ɔbu g'oo-duru iya. 8 Mu a-ghaerupho onye ɔbu iphu le kę njo; mee ya iphe, ee-gude alö ndu ozo ęka le nchi; mbu mee ya g'o bürü onye ee-gude anma l'etu. Mu e-bufu iya l'echilabø ndibe mu. Qo ya bu g'unu amakwanru l'oo mbedula be bu Chipfu.

9 “Teke o bu l'onye mpfuchiru Chileke be e dusweru ụzo; o pfua iphe abudu iya nü; be bükwa mube Chipfu meru g'onye mpfuchiru ono pfua ya; k'ophu mu a-machị ęka; daa ya ęka kę njo l'ehu; woru iya gbua; g'o to noduhe l'echilabø ndibe mu, bu ndu Ízurélu. 10 Ejo-iphe, ęphe meru ono be a-tukoru phē l'ishi. Oo iphe, e meru onye mpfuchiru Chileke ono be ee-me onye jeru iya ajita iphe kwapho. 11 Qo ya bu g'e ndu Ízurélu ahaa agbafu l'eka mu; tēme ęphe ahakwaapho egude ejo-ememe, ęphe eme emerwushi onwophe. Ęphe a-bürü ndibe mu; mu abürü Chileke phē. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

Nuwa waa Danelu waa Jiobu

12 Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuruh opfu yeru mu su: 13 “Nwa ndiphe; o -büru le mkpükpu mesweru mu; ophu mu egudeedu ire phē ęka; mu -machia ęka ge mu daa phē ęka kę njo l'ehu; be mu e-me g'o to dudu ęka ęphe e-shije huma nri; egwu emeahaah phē; tēme mu abya egbushikota nemadzu me iphe-edobe phē. 14 O betakpoo nü umadzu eto-a nodu iya, bu iya bu Nuwa waa Danelu waa Jiobu be bükwa ęphebedua kpoloko be a-dzozu ndzü; kélé ęphe pfuberekoto. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu.

15 “O -büru l'oo ejo anu-egbudu be mu yeru g'o je esweta mkpükpu ono; anu-egbudu ono tagbushikota ndu bu iya nü; mee ya; o büru ochobu; mbu k'ophu bu l'oo to dudu onye adu ike aghata ęka ono aghata; kele anu-egbudu ono tukoru ęka ono sweta; 16 be eshi ophu mube Nnajuphu, bu Chipfu no ndzü ge mu no iya-a; be umadzu eto-a -nödükponu l'ime iya be ęphe taa dükpokwanu ike adzo nwa nwoke; ozoo nwa nwanyi l'alị ono. Qo ępho ęphebedua be a-dzota kpoloko; alị ono a-dabyiru büru ochobu.

17 “Ozoo l'oo ogu-echi be mu gude bapfuta mkpükpu ono; su g'ogu-echi ono tuko mkpükpu ono jegbabę; gbushia nemadzu me iphe-edobe, no iya nü; 18 be mube Nnajuphu, bu Chipfu pfuru su-a: Eshi ophu mu no ndzü ge mu no iya-a

be ụmadzu ęto ono -nödukpooy a nü; be ęphe taa dükpokwanu ike adzö nwa nwoke; ozoo nwa nwanyi. Oo epho ephebedua be a-dzota kpoloko.

¹⁹“Ozoo lè mu meru ejo iphe-ememe bya l’alì ono; mbù mu -gude oke ehu-eghu mu gwaa phé ochi; mbù gbushia nemadzù; mè iphe-edobe; ²⁰ bë mûbe Nnajiuphu, bù Chipfu epfu sù-a: Eshi ophu mu nò ndzù gë mu nò iya-a; bë òme l’oq gë Nuwa waa Danèlu waa Jiobu -nôdukpooy a nü; bë ephe taa dükwa ike adzôta nwa nwoke; ozoo nwa nwanyi l’alì ono. Oo epho onwophe bë ephe a-du ike dzoo; kele ephe pfuberekoto.

21 "Lé-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Qo-kabakwaro Jierúsalemú njo; teke ono, mu e-gude uzi iphe éno, eye ebvu, gude byapfuta phé bya anua phé aphu ono. Uzi iphe éno ono bu: Ogu-echi; waa egu-ememe; mè ejø anu-egbudu; mè ejø iphe-ememe. Iphe ono bé mu e-gude bya egbushia nemadzù; mè iphe-edobe, nò l'ali ono. 22 Ole g'o duhabé bé o nwekwaru-a ndu ophu a-waa nü. Ndu a-waa nü ono bé bu үnwegirima unwoke mè үnwegirima unwanyi, bu ndu e-shi l'eka ono lufuta byapfuta unu. Teke unu húmaru umere phé; waa g'ephe gude eme bé obu e-jizeta unu lè k'ejø iphe-éhuka ono, dapfutaru Jierúsalemú ono; mbu k'iphe, bükpoo ejø iphe-éhuka, mu meru; o dapfuta iya ono. 23 Obu e-jizeta unu teke unu húmaru umere phé; waa g'ephe eme; kélé unu a-bya amaru l'o to nwedu iphe, mu mekoñtaru l'eka ono, te enwechadaa iphe, kpataru iya nü. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono."

A tūru Jierúsaleṁu yelu vayinu, ǫku keru

15 1 Töbüdu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yero mu sụ: 2 “Nwa ndiphe; ?Bụ gunu bụ iphe, vayinu gude ka oshi ozo, nō l'oswa ree? 3 ?O nwekpooru iphe, barụ urwu, eegudeje oshi iya eme too? Mbụ-a; ?e gudejekponu oshi iya apyita nggu, eekobeje iphe? 4 Q bùchia l'oku be eewojeru iya chie; Ọku ekee ya ishi labo; bya ekebashia echilabo iya ekebashi. ?Bụ gunu be o du k'ememe teke ono? 5 Teke o bụ l'o to dudu iphe, ọoga mkpa iya teke o dzuru oke; ?bụ-chia teke Ọku gbé kewa iya ishi labo bya ekebashia echilabo iya; be o gbechihuna bya enweru iphe ọ-byá adú ree k'egude mee too?

⁶“Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo egube ono, mu wotaru vayinu ye l'oku g'o buru nk'u l'ime iphe, bu oshi, no l'oswa ono bu ge mu e-me iphe, bu ndu bukota le Jierúsalemu. ⁷Mu a-ghachiru phé iphu le ke njo. A makwaru-a l'éphe lufutawaru l'oku ono; ole o bukwapho oku e-kepyashi phé. Teke mu ghachieru phé pho iphu le ke njo; be unu a-maru l'oo mbédúa be bu Chipfu. ⁸Mbu-a; ali ono be mu e-me g'o buru ochobu; kele éphe ta ahaduru adu ghelegheleghele. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.”

Għelegħelegħe m-kpükpu Jierúsalemu

16 ¹Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²"Nwa ndiphe; mee
gē Jierúsalemu makpôdarupho akpamara, ęphe eme; ³sü phē:
Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru Jierúsalemu baa:

“Eka i shi, bụ iya bụ eka a nwuru ngu bẹ bụ l'alị Kénanu. Nna ngu bẹ bụ onye Amoru. Ne ngu bürü onye Hetu. ⁴Mboku, a nwuru ngu bẹ e te buduru ngu otubo ebubu; ophu o dudu onye würu ngu ehu; mbụ mee ngu g'i dụ ree; tème ophu a nyiduru ngu mè únú l'ehu; ophu o bürü kẹ kpube ngu ekwa l'ehu. ⁵O to nwedu onye imemini ngu dụ; ophu o dudu onye nweru obu-imemini kẹ g'o nweru iphe ono ophu oo-meru ngu. Iphe, mechiaru nụ bụ l'a nwuru ngu gbado l'oma-egu; kèle i bụ nwa, aakpofu akpofu teke a nwuru ngu.

⁶“Tobudu iya bụ; mu ghatashiepho l'eka ono bya ahuma ngu l'eka i dabyiru arwaswi onwongu lẹ mee ngu ono bẹ mu sụru ngu g'i dzürü ndzụ. Mbụ o bürü teke ono gụ lẹ mee ngu ono puchiru egube ono; bẹ mu sụru ngu: ‘Dzürü ndzụ!’ ⁷Mu bya emee ngu; i vua evuvu g'oshi, nọ l'oswa ehu dụ guu. I bya evuta; ha kẹ kpaphere; bya akaa kpurukutuku; ama ntụmatu; era ji ngu obu; tème i bya agbaa ejị kẹ wogalaa. Obenu l'i gba oto; dabyierupho nno.

⁸“Mu ghatashikwa ozo bya elee ngu ẹnya hụma l'i kajiwaru k'ala lẹ ji; o ya bụ; mu gude igburonu ekwa mu phukpute ngu; mbụ gude iya gbochia ngu oto, i gba ono. Mu kwe ngu ukwe lẹ mu a-bürü nkengu; anyi lẹ ngu bya eworu ndzụ gbaa; i bürü nkemu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chifpu epfu.

⁹“Tobudu iya bụ; mu bya awụa ngu ehu; gude sashia ngu mee ono; bya eworu manụ jịa ngu; ¹⁰worū uwe, a kpangashiru iphe erekente yee ngu; bya eyee ngu akpokpa, e meru l'akpo-anụ. Mu woru ekwa-ochaa nmabẹ ngu; bya eworu uwe, ereshi ire ike yee ngu. ¹¹Mu gude iyagba kwangashia ngu akwa; bya agbabechaa ngu mgbaleka; bya anyabẹ ngu iphe-olu. ¹²Mu byakwapho eyee ngu eregede-imi; woru eregede-nchị ye ngu lẹ nchị; bya egude okpu, ama ntụmatu sụ-chia ngu ishi. ¹³O bürü g'e gude mkpola-ododo mè mkpola-ochaa memaa ngu bụ ono. Uwe, iiyeje bụ uwe, e meru l'ekwa-ochaa; mè uwe, ere ire ntụmatu; mè uwe, a kparu l'ekwa, e dengashiru iphe o dụ ree l'enza. Nri, iiriije bürü ọkpobe ukpokutu ereshi; mè manụ-enwu; mè manụ-olivu. O ya bụ; i bya amashiahaha mma ike bya abürü eze-nwanyi. ¹⁴Epha ngu bya atuko iphe, bụ ọhamoha ngakota; o bürü mma, ijima kparu iya; kèle eguru iphe ono, mu nñru ngu ono bẹ meru; mma, ijima dzua oke. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

¹⁵“Ole mma ono, ijima ono gbé mee; i vuahaa ishi lẹ mkpopfu; bya egude kèle ụdu ngu ngarụ ekameka; bya awata agba ụkpara. Iphe, bụ-kpoo ndu aghata aghata bẹ iwojeru onwongu tögboru; mbụ woru mma ngu ono nụ phẹ. ¹⁶Uwe ngu ono bẹ i haru hata gude mema eka i doberu agwaje iphe emema; o bürü eka ono bẹ ijinoduje agba ụkpara obu. Egube iphe ono ta agbadürü g'o mee ememe ophu; mbụ l'o to gbadürü g'o dụ nno. ¹⁷I wotakwarupho ọkpobe, iyagba ono, mu nñru ngu ono; mbụ iya-gba ono, e gude mkpola-ododo mu; mè mkpola-ochaa mu mee ono; gude

metaru onwongu ntékpe, a kpúshigbaaru o dù gẹ nwoke. O bụru iya bẹ i gude apharwushi onwongu obu. ¹⁸I bya achita ekwa ngu ono, e dengashiri o nodu ama mma ono; woru yegbachaa ntékpe ono; bya ewota manu mu; mè ụnwù-isénsu mu cheberu phē l'iphu. ¹⁹Nri ono, mu nñuru ngu ono; mbu ọkpobe ụtu-ereshi; mè manu-olivu; mè manu-énwu ono, mu nñuru ngu g'i rije ono bẹ i wotakwarupho gude gweeru phē ejá, eshi mkpo. Oo ẹpho g'o nwñuru bu gẹ mu pfukotaru ono. Nokwa iphe Nnajíuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

²⁰"Ophu kachakpoo nü bu l'i chitaru ụnwegirima unwoke; mè ụnwanyi, i nwñushiru mu ono gude gwahaa agwa ono; mbu woru phē mee nri agwa. ?Apharwushi ono, iiphärwushi onwongu ono ta atsudu ngu iya too? ²¹I bya eworu ụnwegirima mu gbushia hụ ahụl l'óku gude gwaa agwa ono. ²²Iphe, bu ẹbyi ono, iimekötakpoo ono; mè apharwushi ono, iiphärwushi onwongu ono bẹ iimekötakpoephō; ophu i tị nyatadụru teke i shi bụru nwata; mbu teke ono, i shi gbaru ọto; dabyierupho nno; arawsu onwongu lẹ mee ngu ono.

²³"Iphe, Nnajíuphu, bu Chipfu epfu eyeru ngu l'ejo-ememe ono, iimegbabé ono bu: Nshiockwa ngu rọ! Nshiockwa ngu rọ ya nshio! ²⁴I kpúshigbaru onwongu ụlo-nshi; bya akpúshikwarupho onwongu enya ẹka agwaje iphe l'iphe, bu edupfu, nonu. ²⁵I tükorus iphe, bu ishi gbororo, nonu dobegbaa enya-agwa; shi egube ono woru mma, iima phaa kutukutu. O nodu abujeru iphe, bu onye ghatashiaru nü l'i pakaaru iya agada; bya eshi egube ono kabaa apharwushi onwongu eje. ²⁶I woru onwongu nü ndu Ijiputu ẹphe pharwushi; mbu ndu obutobu ngu ono, egwu nwanyị anoduje enwu phuruphuru l'ehu g'óku ono. Eme-eji ngu obu kaę ngu pho anwunwe anwunwe l'ehu; i shi nno akpatsu mu ehu-eghu.

²⁷"Tobudu iya bu; mu watanu ngu adaa ẹka l'ehu kẹ njo; bya ekebota oke alị ngu ono. Mu woru ngu nü ndu ọhogu ngu ono; bu nwada ndu Filisitayinu bu ndu ehu achị ọku; mbu ndu ono iphere apharwushi, i pharwushi onwongu gbe dù ono.

²⁸"Ophu ükpara, i gbagaberu l'ibe iya ozo atsudu ngu iya; i chorù ndu Asiriya jeshia; unu lẹ ndu Asiriya pharwushichakpo onwunu; ophu o bu-kwapho l'ọ tsuru ngu iya. ²⁹I gbagufu; jepfu ndu Babilonu; mbu ndu ono, agba oke-ngho ono; unu l'ephe bya akabakpoooro apharwushi onwunu; teme ophu o búkwapho l'ọ tsuru ngu iya.

³⁰"Wakwa iphe, Nnajíuphu, bu Chipfu epfu baa: 'Obu ngu dahúakwara adzúlakpa; o kwa iya kparu iphe, iimegbabé egube umere ọwa-a; mbu emeephō gẹ nwanyị-ükpara, enweedu iphere! ³¹I woru ụlo-nshi ngu kpu-shicha l'iphe, bukpoombakata-uzo, nonu; bya eworu enya ẹka ijjigwaje iphe kpúgbabe l'iphe, bukpo edupfu nonu. G'i gbeje jiaka anata okpoga-a; bẹ i gbékwa ophu iimegbuđu umere nwanyị-ükpara. ³²I bu nwanyị, alu ji; ole i gbé eri ogori bya akaje aswaru unwoke ozo aswaru; eme lẹ ji ngu.

³³Onye agba ükpara bę onye yee ya kwaru apfije ugwo; obenu le gübedua gbę anuje nemadzụ iphe g'unu l'iya kwa; mbụ l'i gbę anuje iphe, bụ ndu shi ekameka iphe uphalazu g'ephe bya g'unu l'ephe shiru ḥonya.

³⁴Mbụ l'agba ükpara nkengu gbę gbaa iche lę k'uwanyi ozo; o to nwe-du onye achije ngu g'unu l'iya kwa. I gbę eme iche; kele iinuje nemadzụ iphe g'unu l'iya kwa; ophu o dudu onye anuje ngu nü.

³⁵“Oo ya bụ; gübe nwanyi-ükpara; nüma iphe, Chipfu epfu! ³⁶Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu i chishiru iphe, i nwe-ru enweru; bya agbabewa onwongu oto lapharwushi, unu le ndu i yeru obu anoduje apharwushi onwunu ono; teme waa k'eo agwa ono, i dobe-gbaaru ono; waa kele iinuje phę mee ụnwiegirima ngu; ³⁷bę iphe, ii-huma ahuma bụ le-a; mu a-chikobe ndu ono, apharwushi ngu nü ono g'ephe ha, bụ iya bụ ndu ono, emeje ngu ęhu-utso ono; ndu ophu i yeru obu; me ndu ophu dụ ngu ashi; g'ephe ghakobe tsoo ngu ogu. Mu a-gbabę ngu oto l'iphu phę g'ephe huma-gbua ngu ime. ³⁸Mu a-nü ngu aphụ, aanuje nwanyi, riru ogori waa onye gburu ḥochi. Mu e-kpukposhi ngu oke ęhu-eghu mu; bya egude anwụhu nüa ngu aphụ. ³⁹Teke ono bę mu e-nwuru ngu nü ndu ono, i yeru obu ono; ephe enwutsushikota ụlo agwa ngu ono; tuko eka iigwaje iphe nwukposhikota enwukposhi; yeshikota ngu uwe ngu; bya anatachaa ngu iyagba ngu; mbụ mee ngu g'i gbaru oto dabyiru nno.

⁴⁰“Ephe a-chita ikpoto nemadzụ bya etsoo ngu ogu. Ephe atşa ngu mkpuma; bya egude ogu-echi phę gbuu ngu see see. ⁴¹Ephe a-tukota ụlo ngu oku; nüa ngu aphụ l'eka ikpoto ụnwanyi ele ngu enya. Mu e-me ngu g'i parụ agba ükpara haa; l'i pfu-buhu ndu anoduje apharwushi ngu nü ugwo; ephe apharwushi-buhu ngu. ⁴²Noo teke ęhu ebebe ghubuhu mu eghu l'opfu ęhu ngu; mu avubuhuru ngu ọvuma ono mu shi avuru ngu ono; lebuhu ngu enya ogori; ⁴³kele i ti nyataduru teke ono, i shi bürü nwata ono. O bụ-chiaru iphe, i meru bụ l'i gude iphemiphe-a eme g'ehu ghuahaa mu eghu. Huma ahuma le mu attuko iphe ono, i mekotaru ono vuru byabę ngu l'ishi. Ophu bụ ükpara bę iigba; bya emekwapho ebyi atu-ko iya l'eli. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu.

⁴⁴“Iphe, bükpo onye abya anma etu; bę a-nmaję ngu l'etu su: “Oo ge ne dụ; bụ ge nwa iya nwanyi aduje.” ⁴⁵O ne ngu bę i yekotaru gberege-dege; mbụ ne ngu ono woru ji iya; mę ụnwiegirima iya kpo ębo l'afu. O buepho g'unwune ngu ụnwanyi dụ bụ ge gübedua dükwapho; ephe kpo-kwarupho ji phę; mę ụnwiegirima phę ębo l'afu. ?Tọo ne ngu tọ bụdu onye Amoru; nna ngu bürü onye Hetu?

⁴⁶“Nwune ngu nwanyi k'ogeranya, bụ Samériya yee ụnwiegirima iya bę tukorу buru l'uzo isheli eka iya ophu i bu. Nwune ngu nwanyi kę nwa-ta, bụ Sodomu yee ụnwiegirima iya tuko buru lę ndohali eka iya ophu i bukwapho. ⁴⁷O tọ bụdu-a l'i tsoaharu ụzo, ephe eshi; ọzoo l'i wataru eme ebyi, ephe tsoru emegbabe; obenu l'umere ngu l'iphemiphe, iimekpo ememe; gbę bya aka nkephę eshihu uka.’

48 "Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Oo gę mu nō ndzụ gę mu nō iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ lę nwune ngu, bụ Sodomu yee unwada iya te emerwujeduru iphe-eji, ha g'ophu unu l'uwada ngu meru. 49 Waa ejo-iphe, nwune ngu ono, bụ Sodomu meru baa: Yębedua yee uwada iya shi bụru ndu etsenuka etsetse; bụru ndu nweru nri k'etsutsu; obenu l'ephe te eshidu akpa ndu ozo ishi; mbụ l'ephe te eshidu eyejeru ndu ükpa mę ndu adudu g'ọ dụ phę eka. 50 Ephe shi bụru ndu ekunuka onwophę; bya eme ebyi l'iphu mu. Oo ya bụ; mu hımae ya pho; mu bya edekufu phę.

51 "Samériya te emejahakpodaru nü ejo-iphe, i meru ębo. I kakota unwune ngu phę eme ebyi. O bụru ebyi, iimegbabę bę meru iphe, unwnne ngu phę gbę bya adu g'ephe pfuberekoto. 52 Vukwaru iphere, i meru onwongu; kęle i mewaru g'ikpe kalera unwune ngu үnwanyi. Oo kęle ejo-iphe, i meru kabaa nkephę eji; bę meru iphe, ephe dụ g'ephe ka ngu aburu ndu pfuberekoto. Mbụ-a; vukwaru iphere, i meru onwongu; g'iphe-re bükwaru nkengu; kęle i mewaru unwune ngu үnwanyi g'ephe dụ g'ephe pfuberekoto.

53 "Ole-a; Sodomu yee uwada iya; mę Samériya yee uwada iya bę mu e-mekota g'iphe bya aduru lę ree; egube o shi duhawaru phę. Mu e-mekwapho g'iphe dürü ngu lę ree teke ono, mu e-me g'ọ dürü phę lę ree ono. 54 Oo ya bụ; g'iivutakwanu iphere, i meru onwongu; mbụ g'iphere iphe, i mekotaru adu ngu; m'ephe gudeę ya pho adu onwophę obu. 55 Unwune ngu үnwanyi phę; mbụ Sodomu mę uwada iya; mę Samériya yele uwada iya; bę a-bya alwa azu l'ọnodu phę; mbụ g'ephe shi dụ lę mbụ ono. Gubedua waa uwada ngu bę ee-mekwapho g'unu lwa azu l'ọnodu unu. 56 I ti pfukutakpodanu nwune ngu nwanyi, bụ Sodomu lę teke ono, i shi eku onwongu ono; 57 mbụ lę teke ono, ejo-iphe ngu teke eshidu gbaftata iphe ono. Ole nta-a bę o dügena ngu nno; uwada Edomu emewaa ngu iphe ochi; je akpachaa l'iphe, bụ ndu obutobu iya phę; mekwapho uwada Filisitayinu. Mbụ l'iphe, bụ ndu bupheru ngu mgburugburu akpokotawaa ngu ębo l'afu. 58 Ii-ri urwu ükpara ono; mę urwu ebyi ono, i mekotaru ono. Noo iphe, Chipfu epfu bụ ono.

59 "Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: 'Mu a-pfụ ngu ugwo iphe, i meru; kęle o tọ dudu iphe, i gübekwaduru ogbandzu ono, mu lę ngu gbaru ono; mbụ l'i wowaru ogbandzu ono mebyia. 60 Ole g'oduhabe bę mu a-nyataela ogbandzu ono, mu lę ngu gbaru teke i bụ nwata ono; mu e-me gę mu lę ngu gbaa ndzụ, a-no jeye l'ojejoje. 61 Oo ya bụ; g'i-nyata iphe, i mekotaru; iphere iya abya adu ngu; mę mu dulataeru ngu phę unwune ngu үnwanyi; mbụ onye k'ogeranya mę onye kę nwata. Mu e-worū phę dee ngu g'ephe bụru үnwu ngu үnwanyi. Ole o tọ bükwanu kęle mu lę ngu gbaru ndzụ bę kparu iya nü. 62 Mu e-me g'ogbandzu mu lę ngu nguru anguru; g'iimakwanuru l'oo mbędua bę bụ Chipfu; 63 k'ophu bụ iphe, bükpo teke i nyataru iya; iphere adu ngu; teme onu aburu ngu

kpurukudukuu l'eka iphere jiru ngu iphu; le mu gukotaru ngu nvu l'ejo-iphé, i mekotaru g'o ha. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu.' "

Etu, e gude ugo labo waa vayinu anma

17 ¹Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²"Nwa ndiphe; tūa llú-opfu; gude etu pfuaru onu-uló Izurelu opfu. ³Su phe; 'wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: O nweru ugo, ha shii, nkù iya hakwapho shii; éba iya hagbaa ogologo ogologo; teme o fua éba dengashiru iphe igwerigwe. Ugo ono phee phaa bya adaa úbvú Lébanonu; je aworu oshi sida l'ondonu iya. ⁴O tu-butu ononu oshi ono; gude iya pheru lashia alí ndu agba oke-ngho; je eworu iya dzabé le mkpukpu ndu oke-ngho ono. ⁵O hatakwapho iphe, aakuje akuku, no l'alí ono je eworu kua l'alí, emehuje iphe. Eka o woru iya kua bu l'aguga eze-mini g'oshi-wilo. ⁶O bya efuta baahaa uba; bürü vayinu, baru uba shingushingu; bya adu ke kpuchi; du mfpulalí. Ekali iya phobechaa onu l'ibe iya ophu o no; ole ogbarabvu iya kepuchaaru l'eka o kepfur. Oo ya bu; o bürü vayinu baa uba jakashia ekali. Ekwo iya nodu aby a ke pulapula.

⁷"Ole o nweru ugo ozo, hakwapho shii, nkù iya hakwapho shii; bya efushikwapho éba du ogologo ogologo. No iya; vayinu ono gbeshi l'eka ono, a dzaru iya ono gbaa ogbarabvu jepfushia ya; bya ajakashia ekali jepfushia ya g'o gbaje iya mini. ⁸A dzaru iya l'eka alí du ree l'aguga eka mini jiru ejiji; k'ophu oo-jakashi ekali; mishia akpuru; bürü vayinu, du úbvú."

⁹"Su phe: 'Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: ?O du unu g'a su l'ome vayinu ono a-nya tö; g'e te phefu iya; woshia ya akpuru g'o nwulwashihu? Irwu, o rwutakotaru k'ophu a-nwulwashihukota. E te ejekpodanu ele enya onye okpehu du; ozoo ikpoto nemadzú g'a vua ya l'ogbarabvu. ¹⁰O -bürü l'e phetaru iya je adzabé l'eka ozo; ?oo-nya-a? ?Töö nwulwashihu-gbudu ree; me pherephere uzo enyanwu-awawa bya-pfutaé ya pho; mbu nwulwashihu bvü l'eka a dzaru iya?'"

¹¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹²"Waa iphe, ii-pfurru ndu onu-uló ono, bu ekwegekwe ono baa: ?O du g'unu ta amadu iphe, étu-a, a nmaru unu-a bu töö? Su phe; waa iphe, o bu baa: Eze ndu Babilonu be jeru Jierúsalemu je akputa onye eze; bya akpukokwapho ndu-ishi mkpukpu ono kpulatakota alí Babilonu. ¹³Noo ya; o bya eduta onye lanu, shi l'unuphu ndu eze; yee ya gbaa ndzú; mbu mee o ribuaru iya angu. O tukokwapho ndu nweru enya l'alí ono kpütachaa; ¹⁴k'ophu alí-eze ono a-bürü alí-eze, a kwatsuru akwatsu; ophu o byadu egbeliba ishi egbeli ozo; gbahakwa l'o doberu ogbandzu ono; oo ya bu; l'odubaa kwaseru. ¹⁵Obenu l'iphe, eze ono meru bu l'o gbé kwefuru iya ike; ye ndu ooziye ozi g'ephe je Ijiputu je akpukooru iya ianya; waa g'ephe rwutaru iya ndu ojogu, du igwerigwe. ?O du unu g'onye meru iphe du nno a-nya töö?"

?Aa-ha iya g'o mee ya ria tọ? Mbụ-a; ?oo-mebyi oğbandzu ono, o gbaru ono laa kę mmanu tọ?

¹⁶ “Wakwa iphe, Nnajüpü, bù Chipfu epfu baa: O kwa gẹ mu nō ndzù gẹ mu nō iya-a; bù g'ọ bù ire-lanu l'ọ nwuhufutaje lè Bábilonu; mbụ l'alị k'onye eze, doberu iya l'aba-eze ono; mbụ onye ono, o to gubeduru nte, o nṣru iya iphe ono, bù iya bù onye ono, o mebyiru oğbandzu, yee ya gbaru ono. ¹⁷Fero yee ndu ojogu iya, bù ndu ike dụ; mè ikpoto ndu ọzo, o rwukorù yeru onwiya bẹ taa dükwa ike adzọ iya l'ogu lè teke ndu ọhogu iya e-vuru ejá kụ-jia azu igbulọ iya; gude kwabèru iya k'ogu; mbụ teke ono, ephe e-bvushi ose-ogu g'e gbua ndu dụ igwerigwe pyaapyaapyaa ono. ¹⁸O tọ byadu ala kę mmanu; noo kèle o to meduru iphe, o riburu lè nte; ophu o dobeduru oğbandzu ono, o gbaru ono.

¹⁹ “O ya bù lè-a; wakwa iphe, Nnajüpü, bù Chipfu epfu baa: Eshi ophu mu nō ndzù gẹ mu nō iya-a; bẹ nte ono, o riru, o to gubeduru iphe ono; mè oğbandzu mu ono, o mebyiru ono bẹ mu e-vuru byabé iya l'ishi. ²⁰Mu e-woru ụgbu mu geberu iya; l'ọ nmalahuru mu l'ónyà. Mu akpuru iya laa Bábilonu je anụ-a ya aphụ l'eka ono; noo kèle mu te egudedu ire iya eka. ²¹Ndu ojogu iya ophu agbala agbala bẹ bù ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phe. Ndu ophu phòduru nụ bẹ a-chiru phekaa ephēka. Oo ya bù g'iimaru l'oo mbédúa, bù Chipfu bẹ pfuru opfu.

²² “Wakwa iphe, Nnajüpü,

bù Chipfu epfu baa:

Oo mbédúa gedegede bẹ
e-gude eka mu tụ-butá
ononu oshi sida ono
dzabé;
mbụ lè mu a-tụ-butá ononu
oshi ono l'eka o dụ
penupenu;
je eworu dzabé l'úbvú,
ha l'eli bya aha
ephekerephe.

²³ Oo l'úbvú ndu Izurelu,
ha l'eli bẹ mu a-dzabé
iya.

Oo-jakashi ekali; mishia mebyi;
bùru oshi sida, dụ ùbvù
shii.

Iphe, bù ụnwenu, dụ iche
iche bẹ a-kpajé ẹpfune
l'eli iya.

Ekali iya a-bùru ụnwenu

ono ẹka ibvu dụ, ephe
a-noduje.

²⁴ Iphe, bükota oshi,
nọ l'egu bę a-maru l'o
mbędua,
bụ Chipfu bę emeje oshi,
ha l'eli g'o dụ m kpulalị;
bya emeje ọphu dụ
m kpulalị g'o ha l'eli.
Mu nodu emejekwapho
g'oshi,
dụ oyii kpohu nkụ;
bya emeje ọphu
kpohuwaru nkụ g'o
byaahaa kę pulapula.

Ọ kwa mbędua, bụ Chipfu bę pfuru opfu ono; mu je l'e-me iya; gę mu pfuru iya."

Onye meru ejo-iphe a-nwụhu

18 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²?Bụ gụnu
bę ętu ono, unu anmaję l'alí Izurelụ ono bụ? Mbụ ętu ono, unu
anmaję sụ:

"Ndu bụ nna erije akpuru
vayinu, anwụ ọnụ;
ézé agbę je akpoahaa
ụnwiegirima yigayiga.

³"Waa iphe, Nnajiuphu bụ Chipfu epfu baa: Oo gę mu nō ndzụ gę mu
nō iya; bụ g'o bụ ire-lanụ l'unu ta abyadụ anmabaa ętu ono ozo lę Izurelụ.
⁴ Unu maru amaru l'iphe, bụ nemadzụ l'ophu bę bụ mbędua nwe iya. Ndu
bụ nna mę ụnwiegirima bę bụ mu nwekọta phę. Oo onye meru iphe-eji bę
a-nwụhu nụ.

⁵"O -bụru l'o nweru onye pfüberekoto; bürü onye emeje iphe, pfuru
oто; mę iphe, gbaru nụ; ⁶ophu onye ọbu erijedu iphe l'eka aagwaję iphe
l'ubvú; témę ophu enya iya adujedu l'eka agwa ndu Izurelụ nō; témę ophu
onye ọbu emerwushijedu nyee nemadzụ ibiya; ọphu oojepfujedu nwanyị
lę teke ọ nō nsọ nwanyị; ⁷ophu onye ọbu emekpajędu onye ozo ęhu; bürü
onye ewolajeru onye o jieru ụgwo iphe, o yeru iya l'itumo; ọphu ọonajedu
nfụ; ọ bürü onye anuje onye egwu agu nri; ọ nodu anmabeje onye gba oto
iphe; ⁸ophu onye ọbu te ejiejudu nemadzụ ugwo ntukwase; mbụ ọphu o
to jiejudu nemadzụ ugwo ele enya urwu; témę ọ nodu esefuje ẹka l'iphe,
dụ ejị; bya ekpejeru nemadzụ yele ibe iya ikpe pfuru nhamunha; ⁹bya
emeje iphe, mu toru ọkpa iya g'e meje; mbụ bya eyeru ęhu eme ekemu

mu; onye ono bę búkwa onye pfüberu-eka-oto. Oo-noduua ndzü eviya. Noo iphe, Nnajuphu, bę Chipfu epfu bę ono.

10 “Ole o -büru l'onye ono bę nwütaru nwa, eme kpanga kpanga kpanaga; büru onye egbu ochi; mbü harü iphe ono eme; 11 ophu nna nwata ono adüdu iphe ono dürü ophu o mejeru; obenu lę yębe nwata ono gbę büru onye erije iphe l'eka aagwaje iphe l'úbvü; bya emerwüşhije nyee nemadzü ibiya; 12 bya emekpaje ndu ükpa waa ndu adüdu g'o dü phę ehu; o nodu anaje nemadzü iphe kę ehuka; büru onye te ewolajedu iphe, e yeru iya l'itumo; bya abükwarupho onye enya iya aduje l'agwa; büru onye anoduje eme ebyi; 13 bya abüru onye ejieje nemadzü ugwo ntükwase; mbü onye ejieje ugwo ele enya urwu; ?o dü unu g'aaha iya g'o dzüru ndzü tōo? O tō dzükwaru ndzü. O -büru l'oomekota iphe ono, bę ebyi ono bę o nwü hufutajekwa; ishi ochi iya atukoru iya l'ishi nkiya.

14 “O -büru lę nwata ono byaru anwüta nwa; nwa ono, o nwütaru ono bya ahumakota ejo-iphe, nna iya ono mekotaru; o -humachaa ya; obenu l'o to medüru gę nna iya meru; 15 mbü ophu o to rijedu nri l'eka aagwaje iphe l'úbvü; ophu o to lejedu enya l'eka agwa ndu Izuręlu nö; ophu o to merwüşhijedu nyee nemadzü ibiya; 16 ophu o düdu onye oomekpaje ehu; ophu o sujedu gę nemadzü yeru iya iphe l'itumo teme l'oojie ya ugwo; ophu o büdu onye ana nfü; obenu l'oowojeru nri iya nü onye eğu agü; bya anmabeje onye gba oto iphe; 17 bya abüru onye esefuje eka iya l'iphe, bę ejo-iphe; ophu o büdu onye ejieje nemadzü ugwo ele enya urwu; ozoo ntükwase. O büru onye emeje ekemu mu; bya etsioje iphe, mu töru okpa iya g'e meje; bę onye ono taa nwühukwa lę k'ejø-iphe, nna iya meru. Oodzüru ndzü. 18 Obenu lę nna onye obü a-nwühu k'ejø-iphe, o meru; kele o bę onye riru nemadzü urwu; büru onye narü nwune iya nfü; bya emee iphe, ta adüdu ree l'echilabø ndibe phe.

19 “Unu gbékapho ajije sü: ‘?Bü gunu kparü iphe, nwa ta alajedu l'ochi k'iphe, nna iya meru?’ Eshi ophu nwatibe iya eme iphe, pfüru oto; mę iphe, gbaru nü; bya anwübe enya emekota iphe, mu töru okpa iya g'e meje bę oo-dzünuru ndzü. 20 Oo onye meru ejo-iphe bę onye a-nwühu nü. Nwa bę taa nwüdu onwu iphe, nna iya meru; nna taa nwüdu onwu iphe, nwa iya meru. Onye pfüberekoto bę aa-gü l'onye eme ree; nokwapho g'onye iwashi, bę ejo-iphe iya a-kwotoru l'ehu bę ono.

21 “Ole o -büru l'onye eme ejo-iphe; byaru agbakuta ejo-iphe, o shi emekota azü; bya atuko iphe, mu töru okpa iya g'e meje meahaa; bya emeahaa iphe, pfüru oto; mę iphe, dü ree; bę oo-dzükwaru ndzü. O tōo nwühukwa. 22 Ejo-iphe, o mekotaru ono bę aa-zohakota; a taa gukoeduru iya ya. Eshi ophu o meru iphe, pfüru oto ono; bę oo-dzüru ndzü. 23 ?Unu dobesu l'anwühu onye ejo-iphe atsoje mu utschø? Ehu akaję mu atso utschø mę onye ono haa ejo-iphe iya ono bya anodu-chia ndzü? Nokwa iphe, Nnajuphu, bę Chipfu epfu.

²⁴ “Obenu; o -bunu l'onye pfüberekoto byaru aparu eme iphe, pfuru oto haa; wata eme ejo-iphe; mbu meahaa ebyi, onye ejo-iphe anoduje eme-gbabę; ?onye ono a-dzuru ndzụ tọ? Wawakwa! O to nwedu iphe, dụ ree ono, o shi emekota ono ophu aa-nyatakwasu; noo kélé e te gudeedu ire iya eka. Oo-nwuhu; laa l'iphe-eji ono, o mekotaru ono.

²⁵ “Unu asuje l'iphe, mube Nnajiuphu eme ta pfuduru nhamunha. Unu ngabékpodapho nchi unubę ndu Ízurelu! ?Unu sru l'iphe, mu eme ta pfuduru nhamunha? ?Tọ buchida unubęda bę te emedu iphe, pfuru oto?

²⁶ Teke o bu l'onye pfüberekoto bę haru apfübekoto; bya emeahaa ejo-iphe; bę onye obu a-nwuhu k'ejo-iphe ono, o meru ono. ²⁷ Ozo bu le teke onye eme ejo-iphe paru eme ejo-iphe, oome haa; bya emeahaa iphe, pfuru oto; me iphe, dụ ree; bę onye obu a-dzqo onwiya ndzụ. ²⁸ Eshinu o byaru bya ari-phuta ɔriri azu k'ejo-iphe ono, o mekotaru ono; bya agbaküta iya azu; bę oo-dzuru ndzụ; o tọ nwuhudu. ²⁹ Ole unubę ndu Ízurelu gbe epfu le Nnajiuphu te emejedu iphe, pfuru oto. Unubę ndu Ízurelu; ?buchia mbęda te emejedu iphe, pfuru oto tọ? ?Tobudu unubęda bę gbe emechia iphe, a pfuduru oto obu?

³⁰ “O ya bu; unubę ndu Ízurelu; mu e-kpekwa unu ikpe g'iphe, onyenonu meru gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. G'izimanu Iwadupho unu azu! Unu ahakota ejo-iphe, unu eme; o ya bu g'ejo-iphe ta aburu iya e-me g'unu bürü mkpurupyata. ³¹ Unu tükokpoo ejo-iphe, unu mekotaru g'o ha gwöbekota; unu emee obu unu g'o bürü obu ḥphúú; unu aby a anodu ndzụ ḥphúú. ?Bü gunu kparu iphe, unu gude eka ekutaru onwunu ɔnwu unubę ndu Ízurelu? ³² Kélé o tọ dudu onye ɔoduje mu ree l'o nwuhuru. G'izimanu Iwa unu azu; gę ndzụ aburu nkunu! Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

Ebvu-aphu, a gürü ndu-ishu ndu Ízurelu

19

¹ “Güaru ndu-ishu ndu Ízurelu ebvu-aphu. ² Güa ya su:

“Ne ngu shi bürü ne oduma,
nö l'echilabö oduma.

O zé l'echilabö eka ụnwu
oduma dörö ehe
ụnwu iya.

³ O hefu nwa lanu l'ime
ụnwu iya ono.
Nwa iya ono bya aburu
oduma, okpehu dụ;
O bya anwuta g'eeshije
egbu anụ;
bya ata nemadzụ pyaapya.

⁴ Ohamoha bya anüahaa

- kę nkiya.
- Ephe mee ya o nwulahụ
l'iduma phę.
- Ephe gude eze ikekee
nmata iya kpuru lashia
ali Ijiputu.
- ⁵ Ne iya ahuma l'iphe,
o tüberu te ejedu
g'o tüberu iya;
o duta nwa iya lanu ọzo;
hekwaah hefuta;
o bürü oduma,
okpehu du.
- ⁶ O tsoru oduma ibe iya
jepheahaa g'o du iya;
noo kélé ọobyawaa
abürü oduma, okpehu du.
O bya anwuta g'eeshije
egbu anu;
bya atahaa nemadzụ
pyaapyaa.
- ⁷ O woru eka ephe
kpushigbaaru ike
nwutsushia;
mbu eka egbobutaję
phę nu;
bya atuko mkipukpu
phę mee umerekete.
Ndzụ-agugu nodu erwutaje
ndu ali ono l'ekiri,
osuje.
- ⁸ Tobudu iya bu; iphe,
bu ọhamoha bya
akwageberu iya;
mbu ndu shikota
l'ekali ibiya ono
mgburugburu.
Ephe bya eworu ugbu
phę geberu iya.
- O nwulahụ l'iduma,
ephe bvuru.
- ⁹ Ephe gude ikekee nmata

- iya kpufuta;
 bya enwuru iya ye lę
 mkpuchi;
 pata iya pajeru eze
 ndu Bábilonu.
- Ephe nwuru iya ye
 lę mkporo.
- Oo ya bụ; a nüma-buhu
 eka oosu ekiri l'úbvú
 ndu Izurelu.
- ¹⁰ Ne ngu duepho g'ome
 vayinu,
 nọ l'opfu-vayinu ngu.
 E yeru iya l'aguga mini;
 o mia wopfuru awopfuru;
 jashia eka igwerigwe;
 kele mini,
 tsuru iya l'ehu mebyi
 atsuru.
- ¹¹ Ekali iya ono shihukota ike;
 duepho ree kę g'o bụru
 mgborø onye eze.
 O jakpoo dù kpuchii
 kakota ẹpfukala ozo shii.
 Uba iya kakota ẹpfukala
 ozo l'eli k'ophu o
 sengoru iphemiphe
 ozo baru ụba l'oswa.
- ¹² Obenu l'e gude
 ęhu-eghu vua ya
 l'ogbarabvu;
 mbu vuta iya togbo
 l'ali.
- Pherephere, shi l'uzo
 enyanwu-awawa
 bya ezia;
 akpuru iya kposhihu
 nkü.
- A bya anyiswoshikota
 iya akpuru.
- Ekali iya ono, shihukotaru
 ike ono bya

akpoṣhihuchaa nkụ;
oku woru iya nmaa
swokoswoko.

¹³ Nta-a bẹ e je eworu
iya dzabẹ l'echiegu;
mbụ l'alị, kporu gbengu;
mini adudu mè ililekpoo.

¹⁴ Oku bya eshi l'ekali
iya lanụ gbanwuhu;
kepyashichaa
akpuru iya.

Ophu o nweedu ekali,
shihuru ike,
nokwadu iya nụ;
mbụ ophu dükwadu
ree k'aburu mgborø
onye eze.

Owa-a bụ ebvu-aphụ g'e
rwujekwa iya erwubvu."

Ndu Ízurelu ekwefuru Chileke ike

20 ¹Tobudu iya bụ; o be l'abalị k'iri l'ọnwa ise l'apha k'esaa; o nweru ndu bụ ogeranya ndu Ízurelu wụru bya gẹ mu kpatarụ phẹ ishi l'eka Chipfu. Ephe bya adoru l'iphu mu. ²No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ³"Nwa ndiphe; pfuru nụ ndu bụ ogeranya Ízurelu sụ phẹ; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: ?O kwa l'ọo ishi bẹ unu bya-ru mu akpata? Oo gẹ mu nō ndzụ gẹ mu nō iya; bụ g'o bụ ire-lanụ lẹ mu ta abyadụ ekwe g'unu kpata mu ishi. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono."

⁴"Nwa ndiphe; woru gẹ kẹ nkephẹ dù tịa jala; wota g'ephe eme tịa phẹ jala l'atatiphu. Mee g'ephe maru ẹbyi, nna phẹ shi emegbabẹ. ⁵Sụ phẹ; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mbọku ono, mu hota-ru Ízurelu ono bẹ mu riburu oshilökpa Jiékopu angụ; bya emee g'ephe maru onye mu bụ lẹ teke ephe nō l'alị Ijiputu. Mu pfuaru phẹ iya hoo haa sụ phẹ: 'O kwa mbędua bụ Chipfu, bụ Chileke unu.' ⁶Oo lẹ mbọku ono bẹ mu riburu phẹ angụ lẹ mu e-dufuta phẹ l'alị Ijiputu; duru phẹ laa l'alị, mu chọtaru phẹ; mbụ alị, bükota ọsu ayi-ayi; bürü iya bụ alị, kakọ-ta ree l'iphe, bụ alị nọn. ⁷Mu sụ phẹ: Onyenonu wofukọta ejo ọbvụ ono, unu doberu agwaphé ono, tuphaa. Unu te egudekwa agwa ndu Ijiputu merwushia onwunu. O kwa mbędua bụ Chipfu, bụ Chileke unu. ⁸Obenu l'ephe gbę kwefuru mu ike; ophu ephe ta angaduru mu nchi; ophu ephe ta alwuduru ejo ọbvụ ono aso oyi ono, ephe kporu obu ye ono; ophu ephe

ahaduru agwa ndu Ijiputu ono. Qo ya bụ; mu sụ lẹ mu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu mbụ lẹ mu e-kpukposhi phẹ oke-ehu-eghu mu lẹ Ijiputu.

⁹Obenu lẹ mu meru g'e te mebyi əpha mu l'iphu əhamoha ono, ndu Ízurelu shi bugbaaru ono; mbụ ndu ono, mu nọ l'iphu phẹ mee gẹ ndu Ízurelu maru mu shita l'edufuta, mu dufutaru phẹ lẹ Ijiputu ono.

¹⁰"Qo ya bụ; mu kwe dufuta phẹ lẹ Ijiputu; duru phẹ lashaal echięgu.

¹¹Mu bya eworu iphe, mu toru əkpa iya sụ g'e tsoje goshi phẹ; bya emee g'ephe maru ekemu mu; kele onye emeje iya nụ bẹ e-gude iya nodu ndzụ.

¹²Mu bya eworu eswe atüta-unme doberu phẹ g'o bụru iphe-ohubama, nọ le mgbaka mu l'ephe; k'ophu əphe a-makwanuru l'ọqo mbedula, bụ Chipfu meru phẹ ephe du nsø. ¹³Ole ndu onu-ulọ Ízurelu bẹ kwefuleru mu-a ike l'echięgu ono. Ephe te ekweduu mee iphe, mu toru əkpa iya sụ g'emeje; mbụ l'ephe te ekweduu mee ekemu mu; mbụ ekemu mu ono, bụ onye meru iya nụ l'o nodu ndzụ ono. Ephe woru eswe-atüta-unme ono, mu doberu phẹ ono phaa kutukutu. Qo ya bụ; mu pfua ya rụhata iphu sụ lẹ mu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu; woru phẹ gbushia l'echięgu ono. ¹⁴Obenu lẹ mu meru g'e te pfubyi əpha mu l'iphu əhamoha ono, bụ ndu mu nọ l'iphu phẹ dufuta phẹ ono. ¹⁵Mu byakwapho ahialia eka ribuaru phẹ angụ l'echięgu sụ lẹ mu tee duéduru phẹ ala l'alị ono, mu nṣru phẹ ono; mbụ alị ono, buepho əṣu ayi-ayi; mbụ alị, ono bụ iya kakota ree l'iphe, bụ alị nṣru ono; ¹⁶noo kele əphe te ekweduu eme ekemu mu; teme ophu əphe te etsoduru iphe, mu toru əkpa iya sụ g'e tsoje. Ephe woru eswe atüta unme mu phatoshia; noo kele qo l'agwa bẹ obu phẹ du.

¹⁷"Ole mu phüleru phẹ-a obu-imemini; ophu mu te egbushiduru phẹ; mbụ mee g'ephe chịihu l'echięgu ono. ¹⁸Mu suru ụnwụ phẹ l'echięgu ono: Unu te etsokwa iphe, nna unu phẹ toru əkpa iya; ophu unu emekwa ekemu phẹ; ozoo g'unu gude agwa agwa phẹ merwushia onwunu! ¹⁹Qo mbedula bụ Chipfu, bụ Chileke unu. Unu tsoje iphe, mu toru əkpa iya; mbụ g'unu nwụbe ənya meje ekemu mu; mekötaje iya g'o ha. ²⁰Unu emeje eswe-atüta-unme mu g'o du nsø; k'ophu əo-bụru iphe-ohubama mu l'unu. Qo ya bụ; g'unu a-makwanuru l'ọqo mbedula bụ Chipfu, bụ Chileke unu.

²¹"Obenu l'ụnwụ phẹ ono bẹ kwefuhukwaru mu pho ike. Ephe te ekweduu mee iphe, mu toru əkpa iya sụ g'ephe meje; ophu əphe ta anwụbekpodarụ nụ ənya l'eme ekemu mu; mbụ ekemu mu ono, bụ onye meru iya nụ l'o nodu ndzụ ono. Ephe phatoshiru eswe-atüta-unme mu. Qo ya bụ; mu pfua sụ lẹ mu a-tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu; mbụ lẹ mu e-kpukposhi phẹ ẹhu-eghu mu l'echięgu. ²²Ole mu mechaleru-a selaa əka azụ; mee g'e te epfubyi əpha mu l'iphu əhamoha ono, bụ ndu mu nọ l'iphu phẹ dufuta phẹ ono. ²³Mu byakwapho eriaru phẹ angụ l'echięgu ono sụ lẹ mu a-chikashi phẹ g'ephe lachaa əhamoha, nṣru; mbụ g'ephe gbakashịihu dzuru alị ndu əhoso; ²⁴kele əphe te ekweduu eme ekemu mu; mbụ l'ephe jikaru eme iphe, mu toru əkpa iya; bya aphatoshia eswe-atüta-unme mu. O bụru əka ənya phẹ du bụ l'agwa, nna phẹ gwaru.

25 "Mu panuru phē nwuhaa g'ephe tsoje iphe, a töru ɔkpa iya sū g'ephe tsoje; bū iphe, adūdu ree; mbū ekemu, ephe te e-gudedu anödu ndzū.

26 Mu bya emee ẹphe gude ngweja, ẹphe egweje merwushiahaa onwophē; mbū ẹphe hūahaa ɔkpara phē l'oku gude gweahaa ejā. Iphe ono bē mu meru g'eeshi gē ndzū-agugu rwuta phē; g'ephe amakwanuru l'oo mbēdua bū Chipfu.

27 "Oo ya bū; nwa ndiphe; pfuaru ndu Ízurelū sū phē; wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Oo egube-a bē nna unu phē gude gbarwūa mu; bya ajīka etso ụzo ire-lanū mu. 28 Teke mu dubaru phē l'alī ono, mu riburu phē angū iya lē mu a-nū phē ono bē ẹphe byaru ahūma iphe, bùkpoo úbvú úbvú, hagbaa l'eli; mèkpoo oshi, ekwo dū kē gayii; ẹphe gweahaa ngweja l'eka ono; gude iya kpatsu mu ęhu-eghu. O bùkwapho l'eka ono bē ẹphe gwerū ngweja ụnwù-isensu, eshi kwéekweekwee; mē ngweja-mē. 29 Tòbudu iya bū; mu sū phē: ?Bū gunu bē ęka ono, unu ejeye agwa iphe ono bū? Oo ya bū; e kuahaa ęka ono Bama byasū ntanū-a. 30 Oo ya bū; pfuaru ndu Ízurelū sū phē; 'wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: ?Unu a-nödu emerwūshi onwunu gē nna unu phē; mbū tsoru agwaphe ejo agwa, ẹphe shi anöduje agwa ono tōo? 31 Mbùkpónu lē ntanū-a bē unu anödujeela egwe egube ejā ono; mbū ejā ono, unu ahuje ụnwū unu l'oku gude egwe ono. Unu gude agwaphe agwa emerwūshikpoephō onwunu eje. Unubē ndu Ízurelū; ?bū gē mu haa unu g'unu jitajekwadu mu iphe tōo? Eshinu mu nō ndzū gē mu nō iya-a bē unu taa jitabaekwa mu iphe ọzobaa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu. 32 Unu asuje l'oo dū unu g'unu dū g'ohamoha ọzo, nōgbaa nū; mbū g'unu dū gē ndu mgboko, bū oshi mē mkpuma bē ẹphe abarū ejā. Ole iphe ono, unu arī ono ta ayidu mee ememe ophu.

33 "Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Eshinu mu nō ndzū gē mu nō iya-a bē mu e-gude ike mu; mē agburu-ęhu mu; yele oke ęhu-eghu, mu e-kpukposhi unu; bùru onye-ishi unu. 34 Mu e-gude ęka ike; mē agburu-ęhu; yele oke ęhu-eghu, mu e-kpukposhi unu gude shi l'iphe, bū ọhamoha ono dufuta unu; mbū shi l'iphe, bùkpoo alī ono, unu gbakashihuru laa ono chikobekota unu. 35 Mu e-duta unu lashia l'echiegū, ọhamoha bupheru mgburugburu. O bùru l'eka ono bē mu l'unu a-nödu l'iphu l'iphu; mu e-kpee unu ikpe. 36 Oo egube ono, mu kperu nna unu phē ikpe l'echiegū alī Ijiputu phō bū gē mu e-kpe iya unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu.

37 "Mu e-chi unu ęchachi jasū unu edobeahaa ọgbandzu ono. 38 Iphe, bū ndu bū ekwegekwe ono; mbū ndu ono, anöduje atüpya mu ono bē mu a-loshikota l'ime unu. Mu e-dufutakwa phē-a l'alī ono, ẹphe larū je ebugbaaru ono; ole ephe taa bahükwanu l'alī Ízurelū. Oo ya bū; g'unu amakwanuru l'oo mbēdua bū Chipfu.

39 "Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Unubē ndu Ízurelū; g'onyenonu lē g'unu ha jekpōwaro agwaa nshi iya. Ole unu

e-mechakwana ngabəru mu nchi; nūma iphe, mu e-pfurū unu; unu aparu egwephe ejaa ha; mbu ejaa ono, unu gude apharwūshi əpha mu, dū nsō apharwūshi ono. ⁴⁰Oo l'ubvū mu, dū nsō; mbu l'eze ubvū Izurelu bē mube Nnajiuphu, bu Chipfu suru l'iphe, bu ndu Izurelu a-nodukota; abajeru mu ejaa. O buru əka ono bē mu a-nodu nata phē; tēme o buru l'eka ono bē unu a-nodu gwaa mu agwagwa; nū mu iphe, kachakpoo ree, unu nweru; yee iphe, dükota nsō, unu egwejeru nū mu. ⁴¹Mu a-nata unu g'unu bu ɻ̄nwū-isensu, eshi kwēekweekwee lē teke ono, mu dufutaerupho unu l'iphe, bu əhamoha ono, unu nökota ono; mbu rwufutakota unu l'iphe, bu mkpukpu ono, a chikashiru unu laa ono. Teke ono bē mu e-goshikwanu əhamoha lē mu bu onye dū nsō əkpobe adudu. ⁴²Oo ya bu g'unu a-makwanuru lē mu bu Chipfu lē teke ono, mu e-dubata unu l'alj Izurelu, bu alj ono, mu riburu angū lē mu a-nū nna unu phē ono. ⁴³O buru l'eka ono bē unu a-nodu; enya agbarwukota unu l'iphe, unu mekotaru; mbu iphe ono, unu mekotaru gude merwushia onwunu ono; unu abyā adū onwunu ashī lē k'ejoo-iphe ono, unu mekotaru ono. ⁴⁴Teke mu gude g'ephā mu apfūru meeru unu iphe; mbu əphu mu te ejeduru eme unu iphe g'ejoo-iphe unu gbaru; əzoo g'iphe, unu eme rehuberu erehu; bē unubē ndu Izurelu a-maru l'oo mbe-dua bu Chipfu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

⁴⁵Tobudu iya bu; Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu sū mu: ⁴⁶“Nwa ndiphe; ghachi iphu l'uzo ndohali pfuaru ndu ndohali iphe, a-nwūru phē nū; l'i pfua iphe, e-me əswa, nō l'echiegu ndohali; ⁴⁷mbu g'i pfuaru əswa, nō l'echiegu ndohali sū: Nūma iphe, Chipfu epfu! Nnajiuphu, bu Chipfu suru: Mu abyakwaa ngu atufu oku. Oku ono e-kepyashikota oshi oyii ngu; mē əphu kpohuru nkū. Ire-oku ono bē a-burū echinyi echinyi. Iphe, bükpo onye oku ono shitaru ibe iya əphu o nō; shita l'uzo ndohali; jeye l'uzo isheli bē oku ono a-nma swokoswoko. ⁴⁸Onyemonye bē a-makotaru l'oo mube Chipfu bē tūru oku ono. A ta abyadu echinyi iya echinyi.”

⁴⁹Tobudu iya bu; mu sū: “Haa! Nnajiuphu, bu Chipfu! Ephe epfukwaru mu asuje l'oo etu etu bē mu anoduje anmashi.”

Chipfu a-miru ndu Izurelu ogu-echi

21 ¹No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sū: ²“Nwa ndiphe; gha iphu l'ibiya kē Jierúsalemu; pfuru nūru mu əka ono, dū nsō ono; pfuru nūru mu alj Izurelu; karu phē iphe, e-me nū; ³sū iya: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Lenu! Mu nōakwaru ngu lē njo. Mu a-mifuta ogu-echi mu l'obo iya; gude gbushikota ndu pfuberekoto mē ndu eme ejoo-iphe l'echilabō unu. ⁴Eshi əphu mu e-gbushi ndu pfuberekoto mē ndu eme ejoo-iphe; bē mu a-miṭa ogu-echi mu; gbua iphe, bükpo nemadzū l'ophu. Mu e-shi lē ndohali gbua phē jasū l'isheli. ⁵Oo ya bu gē ndiphe l'ophu amaru l'oo mube Chipfu bē mifutaru ogu-echi mu l'obo iya; əphu mu ta ami-phuedu iya azu əzo.

⁶“Oo ya bụ; tsụa ude; gube nwa ndiphe! Tsụa ude g'onye meji akụ-fu akụfu; gude oke aphụ tsụa ude l'iphu phę. ⁷Teke ęphe jiru ngu sụ: ‘Bụ gunu kparu iphe, iịtsu ude?’ Iphe, ii-pfuru phę bụ: ‘Iphe, kparu iya nụ bụ l'o nwedu nzi, abya nụ. Teke nzi ono byaerupho bę meji a-gbabuhu onyemonye; eka atsushihukota onyemonye mée. Onyemonye bę ęhu a-rwüşshihukota; ikpere bę a-nodu aphükota onyemonye doridori g'akpara-mini. Lenu l'qobyaakwa; mbụ nzi ọbu. O mafutaje ememe. Nokwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.’”

⁸Tobudu iya bụ; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ęhu; bya asụ mu:
⁹“Nwa ndiphe; pfuaru mu phę sụ: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ogu-echi bę a baakwaru
o nodu atsụ nkö;
bya ajija iya manu ọ
nodu aphụ onyo!

¹⁰A bawaru iya;
o nodu atsụ nkö g'e
gude iya gbushia
nemadzụ.

E huchawaru iya ehucha;
o nodu acha vaa
vaa g'ebemu-igwe.

?Anyi a-nodu ete ęswa
lẹ mgboro-eze kę
nwa mu kangokötaru
mgboro-eze kę ndu
ozo tọo?

¹¹Ogu-echi ono bę iphe,
e medoru iya bụ g'e
hua ya manu;
waa g'a dzulia ya.

A baakwaru iya ababa;
huwa iya manu.

Onye mbugbümadzu
abyaakwaa iya adzuli.

¹²Nwa ndiphe; raa ękwa;
chia mkpu;
kélé ogu-echi ono
bükwa ndibe mu bę
ocho abya.

Ọo ndu-ishi lẹ Ízuręlu
bę ocho abya Ọbu.

E nwutaakwaru ndu-ishi

lẹ Ízurélu;
waa ndibe mu tọa
l'iphu ogu-echi.
Gberu ẹka ye l'olu.

¹³ Aa-dalekwa unu.

?Bụ gunu bẹ e-me m'o
bụru lẹ mgboror-eze ono,
kangokotaru ndu
ozo ono bẹ ta anqedu?
Nokwa iphe, Nnajịuphu,
bụ Chipfu epfu bụ ono.

¹⁴ “O ya bụ; nwa ndiphe; pfuaru phẹ iphe e-me nụ; kua ẹka kpaa. G'e gbua ogu-echi ugbo ẹbo; mbụ g'e gbua ya ugbo ẹto. Oo ogu-echi, ee-gude gbushia nemadzụ; mbụ ogu-echi, ee-gude tsu'a nemadzụ o-tsụ-epfu; bya abụru ogu-echi, ee-gude gbaa phẹ mgburugburu. ¹⁵ Mu dobekotawaru ogu-echi, ee-gude egbushi phẹ l'ọn'u-oguzo phẹ; k'ophu bụ lẹ meji a-nodu atofu nemadzụ atofu; ndu a-la l'iswi a-ha igwerigwe. Oowaa! A bakwaru ogu-echi ono; o nodu acha vaa vaa g'ebemu-igwe. A dzulitawaru iya g'e gude iya gbushia nemadzụ. ¹⁶ Gube ogu-echi; gbua pharamu laa l'uzo ẹkutara! Gbukwaapho laa l'uzo ẹkicha! Gbujekpoephoh laa l'ibiya ophu iphu ngu nokpoephoh laa. ¹⁷ Mu a-kukwapho ẹka pyaa; ẹhu-eghu mu adazeta. Oo mbędua, bụ Chipfu bẹ epfu iya nụ.”

Ogu-echi eze ndu Babilonu

¹⁸ Töbudu iya bụ; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asụ mu: ¹⁹ “Nwa ndiphe; mee gbororo labo, bụ ẹka ogu-echi eze ndu Babilonu e-shi bapfuta phẹ ogu; g'uzo ono bukotakwaru lẹ mkpükpu lanu bẹ ephe a-watakota. Bvube itso iphe-qbubama l'ẹka ụzo ono swịbaru lẹ mkpükpu ono. ²⁰ Mee ụzo lanu lẹ gbororo ono g'o bụru ẹka ee-shi gude ogu-echi bapfu mkpükpu Raba kẹ ndu Amoru; l'i bya eme ụzo ozo g'o bụru ẹka ee-shi bapfu Jiuda; mẹ ẹka a kpüşiru ike lẹ Jierúsalem̄u. ²¹ Noo kele eze ndu Babilonu bẹ e-jeta pfuru lẹ mgbakata-ụzo ono; mbụ lẹ mgbakata-ụzo labo ono. Oo-jıadaa iphe; g'o maru iphe, ee-me nụ. Oo-gude apfụ tọa ido; l'o jıta nwobvu iya; bya ellee enya lẹ meji anụ; g'o gude maru ụzo ophu oo-shi. ²² O bụru l'ekutara iya bẹ ido kẹ Jierúsalem̄u a-daru laa. Oo-do iphe, ee-gude chikpışhia Jierúsalem̄u; l'o zia g'a wata egbushi nemadzụ; mẹ g'e chia mkpu ogu; l'a bya edoo iphe, ee-gude nwutsushia ọnụ ẹka eeshije abahụ lẹ mkpükpu ono; l'a bya akوشhia obvudu-eja; bya ekephee mkpükpu ono ekephe. ²³ Ndu ophu yẹe ya gbaru ndzụ bẹ ọo-dụ g'o bụ iphe, te emedu ememe; obenu l'ọo-nyatakotaru phẹ ejio-iphe, ephe meko-taru; bya akpükota phẹ lẹ ndzụ. ²⁴ Oo ya bụ l-e-a; wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu byaru bya emewaa a mawaru g'unu

emeberu ejo-iphe; mbụ k'ophu bụ l'iphe-eji, unu eme bẹ dabyiwaru ẹba; bya egude iphemiphe, unu emekpoo ememe egoshi ejo-iphe, unu eme; bẹ aa-kpükota unu lẹ ndzụ.

25 “Oowaa! Gube onye bụ iши l'izurelu; mbụ gube onye ono, merwushiwaru onwongu ono; mbụ gube onye iwashi ono; o rwuakwaru teke aa-nụ ngu chiipfuu; nụ-rwua ngu iya l'ishi. 26 Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Toshia iphe, i keru l'ishi; kpufu okpu-eze ono. O to buekwa g'iphe shi du bẹ ọ dukwadu. Ndu wozetaru onwophe alị bẹ abyaa ewolia eli; ndu e woliru eli bẹ ee-wozeta alị. 27 Oo mkpurupyata! Oo mkpurupyata! Mu e-me mkpukpu ono g'ọ búru mkpurupyata; ọphu a ta abyadụ akpükwabaa ya akpükwa; jeye teke onye bụ iya bẹ ọ gbaru k'enweru mkpukpu ono a-bya; mu eworu iya nụ iya.

28 “Oo ya bụ; nwa ndiphe; pfuaru phẹ iphe e-me nụ; sụ phẹ: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu l'opfu-ehu ndu Amọnụ; lẹ k'iphe-iphire, ẹphe eme ndu Izurelu baa:

“Oo ogu-echi! Oo ogu-echi!
A mifutaakwaru ogu-echi,
ee-gude ekwoishi
nemadzụ iши.

E huchawaru iya ehucha
g'e gude iya lwaa
nemadzụ alwulwu;
mbụ l'e mewaru iya;
g'ọ chaa vaa vaa
g'ebemu-igwe.

29 “A makwaru-a l'a phijeru unu ophulenya iphoru; bya agbajewaru unu ejaa, bụ ụka bẹ a dzushiru unu. Iphe ono g'ọ ha bẹ aa-gakọ nyabẹ ndu ejo-iphe l'olu; mbụ ndu ono, ee-gude ogu-echi gbushia ono. Mbụ ndu ono, mboku, aa-nụ phẹ chiipfuu nụ-rwua phẹ iya l'ishi rwuwaru ono.

30 “Mi-phu ogu-echi ono azu l'obo iya. Oo l'eka unu futaru bẹ mu a-nodu kpee unu ikpe; mbụ l'alị ndiche unu. 31 Mu a-tukoshi unu oke ehu-eghu mu; mbụ lẹ mu e-kpukposhi unu oke ehu-eghu mu, ata-pfupfupfu. Mu e-nwuru unu nụ ndu emeje nemadzụ l'iwe; mbụ ndu bụ iphe, eemebyi emebyi bụ iphe, doru phẹ enya. 32 Unu a-búru nkụ, eeye l'oku. Eka aa-phushii mee unu wushi bụ l'echilabọ alị unu. A ta abyadụ anyatabaa unu ozo; noo kele ọo mube Chipfu bẹ pfuru iya nụ.”

Ejo-iphe, ndu Jierúsalemu eme

22 1 Töbudu iya bụ; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu sụ: 2 “Nwa ndiphe; ?ii-kpe iya ikpe tö? Mbụ; ?ii-kpe-a mkpukpu-a, bụ mkpukpu mgbugbümadzu-a ikpe tö? Oo ya bụ; je atụarụ iya ẹbii, oome-kota jalaa. 3 Sụ iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Gube

mkpükpu-a i gudeakwaa egbu ochi seta mkpurupyata kpube onwongu l'ishi; kèle iiqbushi nemadzụ; bya egudekwapho agwaphe ọbvụ emerwụ-shi onwongu.

⁴“Ikpe ndu ono, iiqbushi ono nmaakwaru ngu; tème i gudewaa agwa iphe, i jetaru merwushia onwunu. I mewaru ge mboku, ii-no-beru ndzụ du tsokere; mbụ l'apha, ii-no-beru ndzụ be rwuakwaru nụ. Oo ya bụ le mu e-me ngu g'i bürü mkpükpu ọhamoha a-noduje eme iphe ochi; mbụ le mkpükpu, nonu a-noduje atụ ngu ụzu ochi. ⁵Gube mkpükpu, aamaru ejo eka; tème iphe, tsuru ngu epfu bürü nchiaka-ehu; huma le ndu bu ntse; me ndu bu ụzenya a-nodu achị ngu ochi; ⁶Hümawaro ge ndu-ishi ngu, nogbaa ngu l'ime gude ike, ephe nweru egbushi nemadzụ. ⁷Oo l'ime ngu be ephe ta agübejeedu ne le nna phে iphe. O bürü l'ime ngu be ephe nọ kpaa ndu byaru abyabya ehu; bükwarupho l'ime ngu be ephe nọ megbuta ndu nna phে anqedu; me ndu ji phে nwuṣhihuwaru. ⁸Iphe dürü mu nsọ; be unu ta agübejeedu iphe. Unu wowaru eswe atụta unme mu pharwüşikota. ⁹O bürü l'ime ngu be ndu asụ asulasu nọ; ndu buepho iphe, ephe eshibeje ite iya bụ g'ephe e-me gbua nemadzụ. Oo l'ime ngu be ndu ejeye eria iphe, a tushiru l'agwa nọ; mbụ l'agwa, nogbaa l'úbvú úbvú ono. Ephe nmakpuru l'ime ngu apharwüşhi onwophe. ¹⁰Ndu ophu ephe le nyee nna phé akwaje nökwaphe l'ime ngu. Ndu ophu ejepfije ụnwanyi teke ephe anọ nsọ nodu iya; mbụ teke ụnwanyi teke aswafudu ntürwu anọ nsọ. ¹¹Oo l'ime ngu be nwoke waa nyee nwoke ibe iya emeje ebyi. Onye ophu egude egu ejo-iphe agu iya nụ pharwüşia nwune nyee nwa iya; onye ophu abürü nwune iya kẹ nwanyi; mbụ nwa, nna iya nwuru gedegede be oomerwushije. ¹²O bürü l'ime ngu be ndiphe erije ụphalazu g'e gbua nemadzụ; a nodu anataje ntükwase; bya eri ụphalazu. Nemadzụ nodu anataje nwibe iya iphe iya k'ehuka; g'ee-shi g'unu rita urwu. Tème a gbakutawaa mube Chipfu azụ. Nokwa iphe, Nnajiu-phu, bụ Chipfu epfu bụ ono.

¹³“Lenu; mu egbukwaru ngu eka swíkiswiki; k'urwu ono, i ritaru l'uzo apfuduru-oto ono; me k'ochi, eegbugbabé l'ime ngu ono. ¹⁴?Obu e-shihu ngu-a ike? Mbụ; ?eka e-shihu ngu-a ike mboku, ono mu a-da ngu eka kẹ njo l'ehu ono? O kwa mube Chipfu pfuru iya; mu je l'e-me iya. ¹⁵Mu a-chikashi ngu mee g'ephe tuko ọhamoha dzuru. Mu ezekaa phé g'ephe lachaa mkpükpu le mkpükpu ozo. Mu emee g'emerwushi ono, i merwushiru onwongu ono bürü bugemu. ¹⁶I -buerupho mkpükpu, rwuṣhihuru arwüşihu l'enya ọhamoha ono; be ji-macharụ-a l'ọqo mbędua bụ Chipfu.”

¹⁷Tobudu iya bụ; Chipfu byakwa epfurу yeru mu sụ: ¹⁸“Nwa ndiphe; ndu Ízurelu be dükwa mu g'iphe, gbaru egba. Mbụ l'ephe dükota g'ope; me ogbongu; me iphe-igwè; me mkpuma ọta-njele, kwaru l'oku ụzu. Iphe, ephe buepho be bụ egba mkpola-ochaa. ¹⁹Oo ya bụ; wakwa iphe, Nnajiu-phu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu bükotawaa egba mkpola-ochaa;

bẹ mu e-kpota unu kpokobé lè Jierúsalemu. ²⁰Mbụ l'ọqo egube eekpokobé-je mkpola-ochaa; mẹ onyirubvu; mẹ iphe-ígwè; mẹ mkpuma-ota-njélé; mẹ ogbongu chiru ye l'oku ụzu g'ọ dazee ya-a; bụ gẹ mu e-gude ẹhu-eghu mu; mẹ oke ẹhu-eghu mu rwukóta unu je achiru dobe lè mkpukpu ono; woru unu dazee adaze. ²¹Mu e-rwukobé unu; kpkposhi unu oke ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu ono; l'o kee unu; unu azashihukota azashihu. ²²Oo egube mkpola-ochaa, adazehuje l'oku ụzu-a; bụ g'unu a-nodu l'ime mkpukpu ono dazehu. Oo ya bụ g'unu amakwanuru l'ọqo mbédúa, bụ Chipfu bẹ tukoshiru unu oke ẹhu-eghu mu.”

²³Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfurú opfu yeru mu ozo su: ²⁴“Nwa ndiphe; su alị ono-a: I bụ alị, e teke atùrwudu ejo-iphe, nọ iya nụ; ophu mini edzeduru kpua ya lè mbóku oke-ẹhu-eghu mu ono. ²⁵Ndu mpfuchiru Chileke, nọ l'ime mkpukpu ono bẹ achiru mkpukpu ono ejo idzu; g'oduma, aba hanyihanyi alajashi anụ, o gburu. Ephe egbushije nemadzụ; nakoo ἑκου; mẹ iphe, vugbaa oke aswa. Ephe mewaa; g'unwanyi, ji phẹ anodetu paa ἑκα l'ime mkpukpu ono. ²⁶Ndu-uke, nọ lè mkpukpu ono bẹ kpakashịwaru ekemu mu; tükó iphe mu, dù nsọ merwushikota emerwushi. Ephe ta akpajedu oke l'iphe, dù nsọ; yee iphe mmanụ ozo. Ephe anoduje ezi nemadzụ l'o to nwedu iphe, dù iche l'iphe, aaso nsọ; yee iphe, a ta sọdu nsọ. Ephe wowaru enya nmanyibe; ophu ephe ta akpajedu ishi k'eme eswe-atüta-unme mu g'ọ dù nsọ. A nodu anoduje epfutoshi epha mu l'echilabọ phẹ. ²⁷Ndu bụ ndu-ishi lè mkpukpu ono bẹ duepho g'ejø-nkutta-ọswa, alajashije anụ, o gburu. Ephe egbu ὄχι; mbụ egbushi nemadzụ g'ee-shi g'ephe rita urwu l'uzo, apfuduru-oto. ²⁸Ndu mpfuchiru Chileke, nọ lè mkpukpu ono bẹ e-gude ophulenya uglifyshi yele agbaru phẹ ejá, bükota ụka; kpachia ejo-iphe, ndu ono eme akpachi. Ephe asuje: Nnajiuphu, bụ Chipfu súru-a l'eba abụ l'o nweru iphe, Chipfu pfuru. ²⁹Ndu alị ono bẹ akpapya nemadzụ ishi; bya ana nfü. Ephe akpa ndu ụkpa; mẹ ndu adụdu g'ọ dù phẹ ẹhu; bya eme ndu bụ mbyambya ewere; ophu ephe emejeduru phẹ iphe, gbaru g'e meeru phẹ iya. ³⁰Mu bya elee enya nemadzụ l'echilabọ phẹ, bụ onye a-kpukwa igbulọ ono; mbụ onye a-pfuru lè mgbaka onye l'ephe l'alị ono; gẹ mu te emebyishi iya; ophu o tọ dùdu onye mu húmaru. ³¹Oo ya bụ; mu tukoshi phẹ oke ẹhu-eghu mu; gude ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu kepyashia phẹ; mbụ woru iphe ono, ephe mekótaru ono byabẹ phẹ l'ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono!”

Unwune labo, eri ogori

23 ¹Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfurú opfu yeru mu ozo; bya asụ mu: ²“Nwa ndiphe; o nweru ụnwanyi labo, bụ ne lanụ nwürü phẹ. ³Ephe wata agba ụkpara lè Ijiputu; mbụ l'ephe shiro teke ephe bụ nwata gbata ụkpara. O bürü l'eka ono bẹ ephe nọ a nodu anoduje apyitoshí phẹ era; mbụ l'ọqo l'eka ono bẹ ephe anoduje l'arwaphe phẹ ἑκα l'ehe

ono, akwokwadu büruburu ono. ⁴Epha onye k'ogerena bę bę Ohola. Epha nwune iya nwanyi bürü Oholiba. Ephe bę ndibe mu. Ephe nwüşchia үnwegirima unwoke; mę үnwegirima үnwanyi. Ohola bę bę Samériya. Oholiba bürü Jierúsalemu.

⁵“Ohola wataruro agba ükpara teke o bükadu nkemu. O wataru awü-ko ndu o yeru obu; mbü ndu o-lwüa-olaa shi lę Asiriya. ⁶Ndu ono yekotaru uwe, dę urwukpu-urwukpu; mę ndu bę ndu eze; mę ndu-ishi. Ephe bükota үnwokorobya, amagbaa ntümatu; bükotaru ndu agba l'inya; nodugbaa l'eliinya phę. ⁷O woru onwiya mee nwanyi-ükpara unwoke ndu Asiriya; mbü ndu ophu nweru ęnya. O gude agwa ndu őowu-ko ono merwushia onwiya. ⁸Ophu o hadıru agba ükpara ono, o shi lę Ijipitu gbata ono. O bürü teke o bę nwata bę yele unwoke wataru akwakwa. Ephe nođu anoduje arwa iya ęka l'ehe ono, akwokwadu büruburu ono; agboshi iphe ekpu iya. ⁹Tobudu iya bę; mu bya enwuru iya ye l'eka ndu o yeru obu ono, bę iya bę ndu Asiriya; mbü ndu ono, agü iya egü ono. ¹⁰Ephe gbabę iya oto; kpua үnwü iya unwoke mę үnwanyi lę ndzü; bya egude ogu-echi phua yębedua téerii. O ya bę; o bürü onye үnwanyi gu-de nmaahaa l'ejo etu; kele o iphe, gbaru iya nü bę e meru iya.

¹¹“Nwune iya nwanyi, bę Oholiba hümachakwaa iphe ono; egü ejö-iphe nkiya gbékporo kabaa kę nwune iya njo; mbü l'ę gbe ka nwune iya agba ükpara obu. ¹²O nođu awukokwapho ndu obutobu phę, bę ndu Asiriya; mbü ndu bugbaa eze; mę ndu-ishi mkpukpu phę; mę ndu ojogu phę, kwaru onwophę ngwa; degegburu l'eliinya; bükotaru unwokoro, amagbaa ntümatu. ¹³Mu bya ahüma l'o merwushifuwaru onwiya. Ephenebo ono tükowaa bürü ndu umere phę rehuru erehu.

¹⁴“Yębedua bę kwataru akwata yemibaa ishi eyemi l'ükpara obu. O hümaru unwoke, e seru l'igbulę; mbü ndu Babilonu, e gude penti uswe-uswe see; ¹⁵mbü ndu e seru ęphe kebegbaa akpo l'upfu; kebechaa ękwa, ekpo phę wiyawiya l'ishi. G'ęphe ha bę dükotaephę gę ndu-ishi ugbo-inya ndu Babilonu; mbü ndu shi mkpukpu Kaludiya. ¹⁶Ahüma, őohuma phę; ęphe wata iya agü egü. O yefü ndu-ozi g'ęphe je ezia phę ozi l'alı Babilonu. ¹⁷Tobudu iya bę; ndu Babilonu byapfuta iya; g'ęphe l'iya wata akwakwa. Ephe gude egü nwanyi agü phę nü pharwüşchia ya. E merwushichaę ya phę ono; ęphe bya adü iya ashı; o gbakuta phę azü. ¹⁸Teke ono, o gbaaharu ükpara ono; bya agbagbukporu oto tüs onwiya jalaa ono; bę mu gude ęhu-eghu gbakuta iya azü; ęgube mu gbakutaru nwune iya. ¹⁹Ole o gbe kabaa eyeru ęhu l'agba ükpara obu; g'ęnyataru g'ęshi agba iya lę teke o bę nwata nođu lę Ijipitu. ²⁰O shi nođu l'ęka ono awü-ko ndu o yeru obu; mbü ndu ęhu-nwoke phę dükotaephę gę kę nkapfü-igara; bya abürü ndu үnwuda phę dę gę k'inya. ²¹O ya bę l'ęgu ejö-iphe ono, i shi anoduje eme teke i bę nwata lę Ijipitu ono bę anoduje agukwadu ngu; mbü teke ono, e shi anoduje arwaphe ngu ęka l'ehe; apyikashi ngu ęka l'opu era ngu ono.”

22 “Gübe Oholiba; wakwa iphe, Nnajuphu, bù Chipfu epfuru ngu baa: Mu a-kpali ndu ono, i yeru obu ono; mbù ndu ono byawaru adù ngu ashì nta-a ono; g'ephe ghakòbe bùru ọhogu ngu. Mu e-me g'ephe shi l'ekameka wufuta tsoahaa ngu opfu; ²³ mbù ndu Babilonu; mè ndu Kaludiya; mè ndu Pekodu; mè ndu Showa; mè ndu Kowa; ephe lè ndu Asiriya l'ophu. Ephe a-bükotaru ụnwokorobya, amakota ntumatu; bugbaaru ndu eze; me ndu-ishì mkpukpu; mè ndu-ishì ugbo-inya; mè ndu nogbaa l'oke ọkwa; bya abùru ndu nogbaa l'eli inya. ²⁴ Ephe e-gude ngwogu; mè ugbo-inya dù l'iche l'iche; bya achiru igwe oha bapfuta ngu. Ephe a-nodukota l'ekameka kwabèru ngu k'ogu. Ephe a-chiru iphe, e gudeje ezeru onwonye k'eze iya mè k'eshi; bya ekpukötaru okpu, e meru l'igwè. Mu e-nwuta ngu nwuru nü phè g'ephe nua ngu aphu; mbù g'ephe mee ngu egube ọ dù phè ree. ²⁵ Mu e-gude okophoo mu; mee ngu umerekete. Ephe e-befu ngu imi waa nchì. Ndu ophu phoduru l'ime ngu bẹ ee-gude ogu-echi gbushia. Ephe a-kpù ụnwu ngu unwoke mè ụnwada ngu lè ndzù. Ndu ophu phodufuaru l'ime ngu bù oku e-tsù phè. ²⁶ Ephe e-yeshikotakwa ngu phò uwe, i yeru l'ehu; natachaa ngu iyagba, ama mma, i nwekötataru. ²⁷ Mu e-me g'ebiyi, iime; mè ükpara ono, i shi lè Ijiputu gbata ono laa nlalanu. I tị byadụ anyatabaa ya; kẹ g'ọ gúa ngu eğu ọzo; ophu i tị byadụ anyatabaa Ijiputu ọzo.”

28 “Mbù lè-a; wakwa iphe, Nnajuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu abyaa-kwaa ngu enwuru ye l'eka ndu dù ngu ashì; mbù l'eka ndu ono, i gbakütawaru azù; kele ephe dñwaa ngu ejì ono. ²⁹ Ephe e-gude ndumashi tükökpo iphe, i seru akanya iya nata ngu. Ephe a-gbabè ngu oto; i da-byiru egube ono. Ụkpala ono, iigba ono bẹ e-meru iphere iya kpua ngu le sagaa. Ejo-ememe ngu ono; mè ükpara, iigba ono; ³⁰ bẹ bù iya meru g'iphe ono dapfuta ngu; kele i wataru awù-ko ọhamoha, nonu; bya egude agwa phè merwushia onwongu. ³¹ I tsowaru ọzo, nwune ngu nwanyị tso-ru. Mu a-pakwanuru okoro iphe-ehuka iya dẹe ngu l'eka.”

³² Wakwa iphe, Nnajuphu,

bù Chipfu epfu baa:

“Ii-ngụ iphe l'okoro ono,

nwune ngu nwanyị

ngürü;

mbù l'okoro ono,

ha kẹ galagala;

bya adù omilomi ono.

Aa-chị ngu ochi;

bya eme ngu ujikputeru;

kele iphe nọ l'okoro

ono bẹ jiru kẹ pyim.

³³ Ii-je iphe-ehuka jasuru

l'qotsuahaa ngu
atsutsu gę mee.
O bürü mkpurupyata
waa ola-l'iswi bę¹
ji-ngü nno.
Ono bürü iphe,
nwune ngu nwanyi,
bụ Samériya nguru
nguphodoru ngu.

³⁴ Ji-ngü iya;
ngü-gbua gberegedege.
Li tukposhia ya yęgiri
yęgiri;
bya alabashia onwongu
era alabashi.
Mu pfuakwaru nkemu.
Nokwa iphe, Nnajiuphu,
bụ Chipfu epfu bụ ono.”

³⁵ Oo ya bụ lę-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Eshi ophu ị zohawaru mbędua; woru mu jicha l'okotazụ; bę ejo-ememe ono, iime ono; mę ükpara ono, jiigba ono bę ii-ritakota urwu iya.”

³⁶ Töbüdu iya bụ; Chipfu sụ mu: “Nwa ndiphe; ?ii-kpe Ohola yee Oholiba ikpe tö? Ngwanụ; karụ phę ebyi, ephe emegbabę; ³⁷mbụ l'ephe bụ ndu eri ogori; egbu ochi. Ephe gudewaa agwa, ephe gwotaru merwushia onwophe. Ephe nödu egudeje ụnwu, ephe nwuširu mu tịa ụtara l'agwa phę. ³⁸ Waa iphe, ephe mekwaru mu phę bụ owa: Lę teke onokwapho bę ephe merwushiru eka dürü mu nsọ; bya emebyishikota eswe-atüta unme mu. ³⁹ Oo lę mboku ono, ephe gude ụnwu phę gwee ejá nü agwa phę ono; bę ephe bahuru l'eka dürü mu nsọ ono; woru iya merwushia. Noo iphe, ephe meru l'ulo mu bụ ono.

⁴⁰ “I zicharu ozi g'le zia ndu shi ɿzo enya g'ephe byachaa; ephe wuru bya. O bürü ndu ono bę ị sacharu onwongu degeberu; ị bya etee iphe l'enya; bya egude iyagba memaa onwongu emema kwabęru phę. ⁴¹ I bya asugaru l'aba, amashị mma ike. A bya eworu teburu dobe ngu l'iphu. I chiتا ɿnwù-isensu mę manụ mu tukobe l'eli iya. ⁴² Ikpoto nemadzụ, bụ-gbaa idokpamkpata nödu akwa ęvu ekpu iya. E duta ndu shi l'echiegü, ngü-jishiru mę ępho ephe bya; waa ndu ɿzo yee ephe swi. Ephe bya agbabę iya mgbalęka; kpube iya okpu, ama ntumatu. ⁴³ Noo ya bụ; mu sụ g'ephe duta yebedua ono, gbawaru ükpara jasụ ọ kpojohu ono; g'ephe l'iya wata eri ogori kele ọ búwaa nwanyi-ükpara. ⁴⁴ Oo ya bụ; ephe jepfuahaa phę egube ono ejepfije nwanyi-ükpara ono. Mbụ ephe jepfuahaa Ohola yee Oholiba; phaahaa ụnwanyi ono kutukutu. ⁴⁵ Ndu e-kpe phę ikpe bụ

unwoke pfuberu-eka-oto Ephe a-nma phē ikpe ogori; waa ikpe ọchi. Noo kèle ephe eri ogori; bya aburu ndu egbu ọchi.”

⁴⁶ Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: “G'a chiṭa ikpoto nema-dzụ bapfuta phē; mbụ g'e nwuru phē nụ ndu e-me gẹ ndzụ-agugu rwuta phē; bya atụko iphe phē kwa l'okwata. ⁴⁷Igwe-oha ono a-tụ phē mkpuma; bya egude ogu-echi egbutsushi phē. Ephe e-gbushichaa ụnwu phē unwoke mē ụnwada phē; bya atseshia ọku l'ulo phē. ⁴⁸Noo gẹ mu e-shi mee g'emerwushi onwonye laa nlalanụ l'alị-a bụ ono; k'ophu ụnwanyi l'ophu e-gudekwanụ iya kwaa enya; g'ephe te eje eme egube ono, unu meru ono. ⁴⁹Aa-gwata unu ụgwo emerwushi ono, unu emerwushi onwunu ono. Unu e-vuta ejo-iphe o nwutaru unu; mbụ nshi ono unu agwọ ono. Ọ ya bụ; g'unu amakwanụru l'ọo mb.edu, bụ Nnajuphu bụ Chipfu.”

Etu, e gude ite, e shiberu l'oku nmaa

24 ¹Tobudu iya bụ; o be l'apha kẹ tete g'ọnwa iri dụ l'abali iri; Chipfu bya epfurụ opfu yero mu sụ: ²“Nwa ndiphe; dee iphe ntanụ-a bụ l'ekwo; mbụ ntanụ-a gedegegede; kèle ọo ntanụ-a gedegegede bẹ eze ndu Babilonu kephetarụ Jierúsalemu k'ogu. ³Nmaaru ndu ono, bụ ekwegekwe ono etu; sụ phē: Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa:

“Shibe ite; shibe iya
l'oku kuru mini ye iya!

⁴ Chiru mkpirikpu
mkpirikpu anụ ye iya;
mbụ ndu ophu a
hotaru ahota;
ütapfu iya;
mẹ upfumeka iya;
mbụ-a woru eka
kachaa aburu ọkpobe
anụ chí-jia ya achi-ji.

⁵ Lị kpụta atụru,
kachakpoo ree gbua;
chiru anụ iya ye l'ohu
ite ono;
shighee anụ ono eshighe.

Shighee yee ọkpụ iya
eshighee.

⁶ “Ọ ya bụ l-e-a; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio gubé mkpukpu ono, egbu ọchi ono! Nshio ite ono, gbawaru egba ono; mbụ ite ono, egba iya tee hefuędu ehefu ono. Gushia anụ ono nanụ na-nụ; g'o tọ dükwa ophu aa-ha g'o phodu. ⁷Kèle mee ndu o gbushikötaru bẹ yee ya tükowarụ nmakụru l'eli mkpuma; o tọ wüşhiduru iya l'oma ali

eka urwuku gege ekpochikpoo ya nü. ⁸ Oo gę mee ndu ono akpalia mu ęhu-eghu; k'ophu mu a-bya agwata iya ugwo iphe, o meru kparu iphe, mu doberu mee ndu ono l'eli mkpuma; g'o to dę iphe, e-kpochi iya ejaa.

⁹ “Oo ya bụ le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio ęube mkpukpu ono, egbu ọchi ono! Mbędua e-yebakwaro nkụ l'oku Ọbu g'o kabaa shii. ¹⁰ Mu a-kubé nkụ ono g'o ha l'ikpo l'ikpo.

“Mu eworu Ọku zunwua ya.

Gude iya shighee anụ
ono eshighee.

Mu eyekobechaa ya iphe,
emeje g'iphe shi mkpoo.

Mu eshia ya g'okpu iya
kpebatachaa uke
ekpebata.

¹¹ “Lị bya agbę teke ono shikwasę ite iphoroo ono l'eli ovokoku ono; shia ya gbiriri jeye Ọku adu l'ite ono shii; mbụ shia ya g'onyirubvu, e gude mee ya chaa ziriri; k'ophu inyi, nọ iya nü a-dazehu; mbụ g'egba, ọ gbaru ono kee Ọku gbiriri jasụ oo kechafu. ¹² Noo kélé e mewaru iya jasụ ike labo bvụ; ophu egba, ọ gbaru ono ekwedu eheshihu. Nta-a be Ọku e-ke egba ono, ọ gbaru ono. ¹³ Iphe, bụ inyi ono, dę ngu l'ehu ono be bụ UrlParser. Eshi ophu mu meko taru gę mu e-me hufu ngu inyi ono; ophu o kwedu gę mu hufu ngu iya; be a ta abyadu ehufubaa ngu iya jasụ teke mu e-gude oke ęhu-eghu mu mee ngu g'o dę mu. ¹⁴ Oo mube Chipfu pfuru opfu ono. O rwuakwaru teke mu e-me iya. Mu ta abyadu esela onwomu azụ; ophu mu abyadu aphu obu-imemini; ophu mu ta abyadu asụ lę mu tee međdu gę mu tħuberu. Ee-kpe ngu ikpe g'umere ngu waa iphe, iime gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Anwụhu Nyee Ezekelu

¹⁵ Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ¹⁶ “Nwa ndiphe; mu abyakwaa egude onu ęchachi lanu nyichata ngu onye ono, i yeru ęnya ono. Ole-a; ba agukwa aphu; ophu i rakwa ękwa; mbụ g'ęnya-mini ta alwafutakwa ngu l'ęnya. ¹⁷ Tokpoepho nwęhu tsu ude. Ta kwashikwaru onye nwęhuru anwụhu ęnya-mini. Kee iphe, iikeje l'ishi ęgube iikeje iya; l'i yee akpokpa ngu. Te ekechikwa iphe l'önü; ophu i rikwa nri, ndu aphu tsorū erije.”

¹⁸ Oo ya bụ; mu pfueberu ndu ono opfu ono l'ütsu; o be l'üzenyashi; nyee mu nwụhu. O be lę nchitabohu iya; mu bya emekota ęgube ono, a sụru gę mu mee ono. ¹⁹ Tobudu iya bụ; ndu ono bya ajia mu sụ: “?Tii kadụru anyi iphe, iphe-a, iimegbabę-a bụ l'ehu anyi?”

²⁰ Tobudu iya bụ; mu sụ phę lę Chipfu pfuru mu sụ-a; ²¹ gę mu sụ ndu Izurelu: “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu abyakwaa

eme eka-du-nsø mu g'o to duhe nsø; mbụ eka ono, a kpuru o shihu ike, bụ eka unu gude eku onwunu ono; mbụ eka ono, unu yeru enya ono; bya abürü eka ono, dụ unu ree ono. Ụnwụ unu unwoke mè ụnwụ unu ụnwanyi, bụ ndu ophu unu harụ l'azụ; bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. 22 O egube ono, mu meru ono bẹ unu e-mekota. Unu tee kechidu iphe l'ọnụ; ophu unu eridu nri, ndu nọ l'aphụ erije. 23 Unu e-kebe iphe l'ishi egube unu ekejehawa iya; yee akpokpa unu. Unu taa agudu aphụ; ophu unu taa aradụ ekwa; ole unu a-jo ẹhu bvuebe l'opfu ejo-iphe ono, unu meru ono; mbụ l'unu a-nodu atsụ ude l'ime onwunu. 24 Ezekelu a-buru unu iphe-ohubama. Iphe ono, o mekotaru ono bẹ unu e-mekota. Teke iphe ono nwüerupho; unu amaru l'oo mbedula, bụ Nnajjuphu bụ Chipfu.

25 “A bya le gubedua; nwa ndiphe; mboku ono, mu a-nafụ phẹ eka ono, a kpüşiru ike ono, bụ eka ephe gude ẹhu-utso iya eku onwophẹ ono; mbụ eka ephe yeru enya ono; bya abürü eka dụ phẹ ree l'obu ono; mbụ mboku ono, mu a-nafụ phẹ ụnwụ phẹ unwoke mè ụnwụ phẹ ụnwanyi ono; 26 bẹ onye nahụru gbalaa; a-byapfuta ngu bya edooru ngu iphe emenụ. 27 O buru mboku ono bẹ ii-bebe kuhaa ọnụ ngu; gụ l'onye ono nahụru nụ ono epfugba opfu; i tịi bueduru onye te epfudu opfu ozo. Qo ya bụ; l'i buru phẹ iphe-otube-nvo. Ephe a-maru-a l'oo mbedula bẹ bụ Chipfu.”

Eepfu iphe, e-me ndu Amonu

25 1 Töbüdu iya bụ; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu su: 2 “Nwa ndiphe; ghachiru ndu Amonu iphu; pfuchiru mu; karụ phẹ iphe, e-me phẹ nụ. 3 Su phẹ le-a: ‘Unu nümakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu i teru ęswa kpua ụlo mu, dụ nsø; teke e merwushiru iya; teme ọ nođu atsø ngu ụtso l'e meru alị Ízurelụ; ọ bürü ochobu; waa l'a kpuru ndu Jiuda le ndzụ laa alị ozo; 4 bẹ mu e-nwuru ngu nụ ndu ụzo enyanwu-awawa g'ephe nworu ngu. Ephe a-bya anodu l'ime ngu nwechaaru alị-eze alị-eze; bugbaaru eburu l'ime ngu. Ephe e-ri akpuru osi ngu; ngua mini era-eswi ngu. 5 Mu e-me mkpükpu Raba g'o bürü eka ịnya-kamélé akpajé nri. Mu emee alị ndu Amonu g'o bürü eka aturu a-dojeru atutura unme. Qo ya bụ g'unu amakwanuru l'oo mu bụ Chipfu.

6 “‘Le-a; wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu i kuru eka pyaa; tee ebvu; gudekota ejo obu teru ęswa kpua ndu Ízurelụ; 7 bẹ mu a-machi eka; bya adaa ngu eka kẹ njo l'ehu. Mu e-nwuru ngu nügbaa oha-moha, ọnụ g'ephe lwụa ngu alwulwu. Mu e-dekufu ngu l'iphe, bụ oha, ọnụ; mee ngu l'ii chihu l'iphe, bụ mkpükpu ọnụ; mbụ mee ngu g'i bürü mkpurupyata. Qo ya bụ g'ii-maru l'oo mu bụ Chipfu.’”

Iphe, ee-me ndu Mówabu

8 Wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu pfuru baa: “Eshi ophu Mówabu waa Siye suru ‘Lekpôdapho; ndu ọnụ-ulo Jiuda bẹ dükwaa gẹ ndu

ohamoha ozo'; ⁹bẹ mu e-me g'ibiya kẹ Mówabu ono gheru onu; e -shi lẹ mkpükpu ndu ophu no l'iphu ẹgu, bù iya bù ẹka kakota ree l'alị ono; mbụ e -shi lẹ mkpükpu Bẹtu-Jieshimotu; mè Belu-Meyonu; mè Kiriyatayimu. ¹⁰Mu e-nwuru Mówabu yele ndu Amónu nụ ndu ụzo ẹnyanwu-awawa; g'ephe nworu; ophu a ta abyadụ anyatabaa ndu Amónu anyata ophu l'echilabọ ohamoha. ¹¹Mu anụa ndu Mówabu aphụ. Oo ya bù g'ephe amakwanuru l'ọo mbędua bù Chipfu."

Iphe, ee-me ndu Edomu

¹²Wakwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu baa: "Eshi ọphu ndu Edomu gwataru ndu Jiuda ụgwo iphe; bẹ ẹphe shiakwa l'ugwo iphe ono, ẹphe gwataru ono meswee; k'ophu paru ẹka. ¹³Qo ya bù le-a; wakwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka gude kẹ njo daa Edomu ẹka l'ehu. Mu e-gbushi unwoke; mè ẹku, nọ iya nụ. Mu emee ya g'o bùru ochobu. A -gbẹ lẹ mkpükpu Temanu rwua lẹ mkpükpu Dedanu bẹ bù ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. ¹⁴Mu e-gude ndibe mu, bù ndu Ízurélu gwata ndu Edomu ụgwo iphe ono, ẹphe meru ono. Ẹphe e-me ndu Edomu g'ooghu mu; mbụ mee phẹ g'oke ẹhu-eghu mu gude habe mu l'ehu. Qo ya bù g'ephe amakwanuru l'ọo mbędua agwa phẹ ụgwo iya. Nokwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu."

Iphe, ee-me ndu Filisitayinu

¹⁵Wakwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu baa: "Eshi ọphu ndu Filisitayinu gudewaa ejo obu melata; mbụ gwata ụgwo iphe; bya egude kẹle ndu Jiuda shiro teke k'ichee dù phẹ ashị; eme g'ephe mee phẹ g'ephe bùru mkpurupyata; ¹⁶bẹ wakwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka kẹ njo daa ndu Filisitayinu l'ehu. Mu eme gẹ ndu Kereti chihu; mee ndu ọphu phoduru nụ, bu lẹ mgboru eze-ẹnyimu g'ephe bùru mkpurupyata. ¹⁷Mu a-kwatakpo akwata gwata phẹ ụgwo iphe, ẹphe meru; mbụ gude oke ẹhu-eghu mu nụa phẹ aphụ. Qo ya bù g'ephe amakwanuru l'ọo mbędua bù Chipfu; lẹ teke mu agwata phẹ ụgwo iphe, ẹphe meru ono."

Iphe, ee-me mkpükpu Taya

26 ¹Tobudu iya bù; o be l'apha k'iri lẹ nanụ; lẹ mbóku mbụ l'ọnwa onoya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²"Nwa ndiphe; eshi ọphu ndu Taya ekweru ndu Jierúsalemu une asuje phẹ: 'Hẹe!' Eka ono, iphe, bù ohamoha eshije eje azụ aswa ono bẹ dakpóshihuwaru nụ. Mgbo, e yeru iya bẹ guhachawaru gheru onu; gẹ mu eshije iya g'o dù mu. Nta-a, mkpükpu ono dakpóshihuwaru-a bẹ bùwaa g'iphe bya ejehaaaru mu lẹ ree.

³"Qo ya bù le-a; wakwa iphe, Nnajíuphu, bù Chipfu epfu baa: Gubé mkpükpu Taya; mu nọakwaru ngu lẹ njo. Mu a-chita ọha, dù igwerigwe

g'ephe bapfuta ngu; mbụ l'oo ęgube ono, eze-ęnyimu enwutaję akparamini kę gbukumu-a; bụ gę mu e-nwuta phę; g'ephe byapfuta ngu. ⁴Ephe e-tsukpošhi igbulo, e gude kpụ-butu mkpükpu Taya; bya enwukpošhikota ulo-eli, nọ iya nụ. Mu e-kwochatachaa ejा mkpokpo-ulo ono; bya emee eka ono g'o bụru mkpuma mmanụ bę a-nodu iya nụ. ⁵Taya a-buru phere-re-ali nō l'echi eze-ęnyimu; bụru eka aa-noduje asusa ęgbu-ikokoro phę g'o koroħu. Mkpükpu ono a-buru iphe, əhamoha a-lwụ alwulwu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu." ⁶Ndu əphu bugbaa l'ime ęgu bę ee-gude ogu-echi gbushia. Ọ ya bụ g'ephe amakwanuru l'oo mbędua bę bụ Chipfu.

⁷"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ Nebukadineza, bụ eze ndu Babilonu, bụ eze, ka ndu eze; mbụ onye ono, shi l'uzo isheli; bę mu e-me g'o dapfu ndu Taya. Ọo-chịta ianya; mę ęgbo-inya; mę ndu agba l'inya; mę igwerigwe ndu ojogu gude bya. ⁸Oo-gude ogu-echi gbushikota ndu əphu bu l'ime ęgu. O bvua ose-ogu gude kepheta ngu; bya akoo obvudu-eja g'o nodu kpua oronmono jasụ l'igbulo ngu. Ọo-pali iphe, eegudeje egbobuta onwonye; gude ts oo ngu ogu. ⁹Ọo-nodu asu əkurukpo, eegudeje akukposhi ulo l'igbulo mkpükpu ngu kę pfuu. Oo-gude ngwogu iya nwukpošhia ulo-eli ngu. ¹⁰Ianya, Ọo-chiru a-düta-be igwerigwe; k'ophu bụ l'udzu, ęphe gude əkpa ekpokashị bę e-lichaa ndibe ngu mkpachi. Igbulo, e gude kpụ-butu mkpükpu ngu ono bę a-nodu ete nmęnenmenme; l'igiji, ęphe a-nodu ede; mbụ ndu agba l'inya; mę ikpoto ęgbo-inya, əochi teke ono, oo-shi l'oguzo unu abata ono; mbụ g'onye abahụ lę mkpükpu, e nwukpoſfuru igbulo iya enwukpoſfu. ¹¹Upyi-əkpa ianya iya ono bę a-zökota gbororo, nō l'ime ngu tolitolı. Oo-gude ogu-echi gbushia ndibe ngu. Itso ngu, shihuru ike a-ngashịhuchaa bụru mémeejee l'alị. ¹²Ephe a-lwụ eku ngu alwulwu; gwee ngwaswa ngu tütua. Ęphe e-nwukpošhikota igbulo, e gude kpụ-butu ngu; nwutsushikota ulo nō l'ime ngu, e meru ə nodu ama mma; bya evukoo mkpuma ngu mę oshi ngu; mékpooo mkpokpo-ulo ngu; je enwuru ye l'eze-ęnyimu. ¹³Mu e-me g'ebvu ono, i guje ono bụru nyonyoronyo. Ebvu ono, i gudeje une akpọ ono bę a ta abyadu anümabaa ozo. ¹⁴Mu e-me alị ngu g'o bụru mkpuma mmanụ bụ iphe, a-nodu iya nụ; l'i bụru eka aa-tüsaje ęgbu, e gude egbu ęma g'o koroħu; əphu a ta abyadu akpukwaba ngu akpukwa; kèle Ọo münde Chipfu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono."

¹⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfuru mkpükpu Taya baa: ?O dụ ngu g'alị, nökota l'aguga eze-ęnyimu taa nmakotadu jijijii lę teke ji-da; mbụ lę teke ono, ndu e mekagbaaru iphe a-nodu atsụ ude ono; mbụ teke ono ee-gbushi nemadzụ l'ime ngu ono? ¹⁶O bụru teke ono bę ndu-ishi, bugba l'aguga eze-ęnyimu e-nyizetakota l'aba-eze phę; bya eyeshikota akpawuru-uwe phę. Ęphe e-yeshikota uwe phę, e mengashiru ə nodu ama mma ono. Ndzu-agugu e-rwuta phę. Ęphe agwodoshihu l'oma alị mmanụ;

anmagbaa pyaapyaapyaa tekenteke; l'o kpø phø ɔnu-opfu; mbụ iphe bya-pfutaru ngu nụ. ¹⁷Ephe erwuarụ unu erwubvu sụ:

“Egube g'e mekwanuru i
 bụru mkpurupyata;
 gübे ɔhamoha ono,
 a maru amaru ono;
 mbụ gübे ɔha,
 ɔkpemu shi dụ shii bụ
 ndu akpa lẹ mini bukota
 iya.
 Gübे ɔha ono shi alwushi
 ogu ike lẹ mini;
 mbụ gübedula;
 mè ndu bu ngu l'ime.
 Ndu bu l'ibiya ono;
 bẹ i shi mee ẹphe
 tükö anmagbaa
 rwuurwuu lẹ
 ndzụ-agugu.

¹⁸ Nta-a bẹ ndu bu l'agüga
 eze-enyimu anmakota
 pyaapyaapyaa l'eka
 i daru.

Ali, mini so-phegbaaru
 mgburugburu
 l'eze-enyimu bẹ
 ndzụ-agugu rwutaru;
 kélé i daru.

¹⁹ “Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Teke mu e-me mkpụ-kpu ngu ono g'o bụru ochobu; mbụ g'o dụ g'eka e te ebuędu ebubu; mbụ teke mu e-gude oke eze-enyimu ime ali bapfuta iya; bya emee g'oke mini ono gbamia ya; ²⁰bẹ mu e-mekwa g'e gule ndu ɔphu ekpoda ekpoda; tükö kpoda l'iduma; mbụ g'i lapfu ndu teke k'azụ. Mu e-me ngu g'i nwuda l'ime ali g'e mkpokpo-ulø, mebyishihuru teke ndiche. Ndu unu l'ephe a-swiru bụ ndu ala l'uwarukutu-maa; ɔphu i tị byadu alwabaa azụ ɔzo; mbụ kẹ bya ebubaaru l'ali, ndu nọ ndzụ. ²¹Mu e-me ngu g'i laa ejo alala; mee ngu l'i chihu-gbua ree. A chọ ngu nta chọ imo; ole a ta abyadụ ahümabaa ngu ɔzo. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Iphe, e-me ndu Taya

27 ¹Tobia iya bụ; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe: yoror ndu Taya ɔshi; ³sụ iya: Gübे mkpukpu Taya, nọ

l'önü eka eeshije abahụ l'eze-enyimu; bürü mkpukpu, iphe, bụ ndu bgbaa l'aguga eze-enyimu abyaje azuta aswa. Wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu baa:

“ ‘Oowaa gube Taya;
i sru l'i maęberu mma.

⁴ Eka oke alị ngu kparụ
bẹ bugbaa l'echi
eze-enyimu.

Ndu kpuru ngu nụ kpütsee
meru ngu k'ophu i
mafufuru mma ngu
lishi.

⁵ Ndu kuru ugbo-mini
ngu bẹ bụ l'úbvú
Seniru bẹ ẹphe gburu
oshi payinu gude kụa ya;
bya ejekwapho l'úbvú
úbvú Lébanonu bua
oshi sida gude bvua
itso ugbo-mini ngu ono.

⁶ O bürü oshi-akpurata,
shi l'alị Beshanu bẹ¹
e gude pyishia eku-ugbo
ngu;
o bürü oshi-sayipuresu,
e bukoru l'aguga
enyimu Sayipurosu
bẹ e gude mee ọmali
ugbo-mini ngu ono;
bya egude eze-enyi
mee ya ọna.

⁷ Ekwa-ochaa, a kparụ o du eguru,
shi lę Ijiputu bẹ e kweru
l'imeli ugbo-mini ono;
bụ iya bụ iphe,
emeje iya g'o gba ọso;
bya aburu iya bẹ
eegudeje ahụbe
iya ama.

Iphe, e gude kwekota
lugbo-mini ono
ge mini ta abahujeshi

iya bę bę ekwa,
dụ urwukpu-urwukpu;
mę ekwa, dụ uswe-uswe,
shi l'aguga enyimu
mkpukpu Elisha.

⁸ Unwoke mkpukpu Sayidonu;
mę unwoke mkpukpu
Avadu bę bę ndu
shi akpokotaru ngu ugbo;
gube Taya.

Unwoke ngu, bę ndu
iphe doru enya bę
bukota ndu
angakotaru ngu
ugbo-mini.

⁹ Ndu-bę-ogeranya mkpukpu
Gebalu, mę ndibe phę,
maru eme ọna;
bę anoduje l'ugbo-mini ngu;
emezigbaa eka o
rifushihuru uze.

Iphe, bę ugbo-mini,
nökota l'eze-enyimu;
mę ndu angakota
ugbo-mini ono bę
abyaję ngu azuta aswa.

¹⁰ “Unwoke ndu Peshiya; mę unwoke ndu Lidiya; yee unwoke ndu Putu
shi bukotaru ndu ojogu ngu alwuru ngu ogu. Ephe achijeru iphe, ephe
egudeje egbobuta onwophe; mę okpu-igwe phę kobegbaa l'eli igbulö ngu.
Ephe meru ngu i du úbvú. ¹¹ Unwoke ndu Avadu; mę unwoke ndu Heleku
bę bę ndu echejeru ngu igbulö ngu nche gba mgburugburu. Unwoke ndu
Gamadu bę ndu anodujeru ngu l'ulo-eli. Ephe ewojeru iphe, ephe egudeje
egbobuta onwophe kobegbaa l'eli igbulö, e gude kpü-butu mkpukpu ngu.
Ephe meru; mma ngu dzua edzudzu.

¹² “Ndu Tashishi shi buru ndu azuje ngu aswa; kęle i nweru eku, paru
eka l'udu iya l'udu iya. Ephe shi egudeje mkpola-ochaa; mę iphe-ígwè; mę
ogbongu; mę mkpuma ota-njele; bya azu-nweta ngu ophu i nweru. ¹³ Ndu
Jiavanu; mę ndu Tubalu; mę ndu Męsheku shi achijeru ohu; mę ngwa, e
gude onyirubvu mee; gude bya ngu azuta aswa. ¹⁴ Unwoke Bętu-Togara-
ma shi akpujeru inya, eegudeje eję ozi; mę inya, eegudeje alwu ogu; mę
inya-mulu bya ngu azuta aswa. ¹⁵ Unwoke ndu Dedanu bę unu l'ephe shi
azugbaje aswa. Igwerigwe ndu bugbaa l'aguga eze-enyimu shi bukotaru

ndu azu ngu aswa. O bụru eze-enyi yele oshi-eboni bę ephe shi egudeje pfua aswa iphe, ephe zuru. ¹⁶Ndu Edomu bę shi azuje ngu aswa; kele iphe, iimeshi emeshi bę dę igwerigwe. Ephe shi egudeje m kpuma emeraludu; bya ngu azuta aswa; mę ękwa dę uswe-uswe; mę ękwa, a kparu o nođu ama mma; mę ękwa očhaa; mę m kpuma koralu; mę m kpuma rubi. ¹⁷Ndu Jiuda; mę ndu Izurelu bę unu l'ephe shi azugba aswa. Ephe shi egudeje witi, shi lę Minitu; mę igberi; mę manu-énwu; mę manu mmanu; waa manu-balumu; bya ngu azuta iphe, i meshiru.

¹⁸“ Ndu Damasukosu gudekwapho l'i meshiru iphe, dę igwerigwe; waa kele i nweru eku ntumatu; ephe nođu egudeje mée, shi lę Hélubonu; mę ejị aturu, shi lę Zaharu azu ngu aswa. ¹⁹Ndu Danu; mę ndu Jiavanu, shi lę Uzalu bę azuje ngwaswa ngu. Ephe nođu egudeje ígwè, a kpuru akpukpu; yee kashiya; mę kalamośu, bükota iphe, eegudeje eme manu-anyinyi, eshi kwéekweekwee; bya ngu azuta aswa. ²⁰Ndu Dedanu shi egudeje ukpo, eegudeje nođu l'eli inya bya ngu azuta aswa. ²¹Ndu Arabu; me iphe, bu ndu-ishu ndu Keda bę bükota ndu shi azuje ngu aswa. Ephe achijeru aturu; mę ebili; yee eghu bya ngu azuta aswa. ²²Ndu Sheba; mę ndu Rama bę shi azujekwa ngu pho aswa. Ephe shi egudeje manu, vu oke aswa; mę m kpuma, vu oke aswa; mę m kpola-ododo; bya azu-nweta ngwaswa ngu. ²³Ndu Haranu; mę ndu Kane; mę ndu Édenu; yee ndu agbagbaa oke-ngho, shi lę Sheba; mę ndu agba oke-ngho, shi lę m kpukpu Ashuru; mękpo m kpukpu Kilimadu bę shi azukotakwa ngu pho aswa. ²⁴Iphe, ephe shi azuje ngu aswa iya bu uwe, amagbaa mma; mę ękwa, dę urwukpu-urwukpu; yele ękwa, a kparu dengashia ya iphe edengashi; mę jilajila ukpo, vökashiru avökashi, aatögboje l'oma-ulø; mbu ɔphu e gude okpukpu swia; bya elichaa ya kę kpukpurukpu. ²⁵Ugbo-mini ndu Tashi-shi bu gübe Taya bę ephe anoduje evuru iphe.

“ I duépho g'ugbo-mini,
e dojiru iphe,
anyishi ęrwa ike;
o nođu l'echilabø
eze-enyimu.

²⁶ Ndu l'akpo ngu l'ugbo
kpotawaru ngu je
edegebe l'echi
eze-enyimu.

Obenu lę pherephere,
shi l'uzo ęnyanwu-awawa
a-byá ezijashia ngu
iphiriba iphiriba
l'echilabø eze-enyimu
ono.

²⁷ Eku ngu; mè iphe,
 i gude agba ngho;
 mè ngwaswa ngu;
 mè ndu etso ugbo-mini ngu;
 mè ndu angaru ngu
 ugbo-mini;
 mè ndu aguchijeru ngu
 ugbo-mini;
 mè ndibe ngu,
 agba oke-ngho;
 mèkpoo ndu ojogu ngu
 g'ephe ha; mè iphe,
 bùkpoo ndu ozo nò
 l'ugbo ngu ono;
 bẹ e-kpolahụ l'echilabọ
 eze-enyimu mbokú ono,
 ugbo-mini ono e-kpu.

²⁸ Aguga aguga
 eze-enyimu bẹ
 a-nmahukota jijijii
 lẹ teke ndu angaru
 ngu ugbo-mini
 a-tushi uzu-ekwa.

²⁹ Iphe, bùkpoo ndu gude
 eku-ugbo akpọ ugbo
 bẹ a-pakotaru ugbo
 phẹ nwuhaa.
 Ndu anga ugbo-mini;
 mè ndu etso ugbo-mini
 ono bẹ a-pfuchaaru
 laguga eze-enyimu.

³⁰ Ephe a-kwatakpo akwata
 chia oke mkpu ekwa;
 mbụ kwatakpo rashia
 ekwa ngu ike.
 Ephe e-kpota ntụ kpukposhi
 onwophẹ l'ishi;
 bya arwaswikọta
 onwophẹ lẹ ntụ.

³¹ Ephe a-kpushi ishi ngu;
 bya eyee uwe-aphi.
 Ephe e-gude obu,

aphụ jiru ejiji kwa
ekwa ngu;
mbụ gụa aphụ ngu
gushia ya ike.

³² O bụru teke ono,
ephe a-nodu ara ekwa ngu;
agụ aphụ ngu ono;
bẹ ephe a-guru ngu
ebvu-aphụ ọwa-a sụ:

?Bụ mkpukpu ole bẹ³³
bujeckporu
mkpurupyata l'echilabọ
eze-enyimu egube-a,
mkpukpu Taya
bụ iya-a?

Teke e shi evushije
ngwaswa ngu e -shi
l'eze-enyimu;
bẹ i shi emeje ẹpho
eji ọha, dụ igwerigwe.

O bụru ẹku ngu,
parụ ẹka;
mẹ ngwaswa ngu bẹ
i gude mee ndu eze,
nogbaa lẹ mgboko-a
ẹphe nweru iphe.

³⁴ Obenu lẹ nta-a bẹ mini
mebyishiwaru ngu
l'ohu eze-enyimu.

Ngwaswa ngu ono;
yee ndu tso ngu nụ;
bẹ mini rikötawaru
unu l'ephe.

³⁵ “Iphe, bükpo ndu bukota l'aguga eze-enyimu bẹ iphe, meru ngu nụ
nyíru ishi edzu; ndu bugbaa eze phẹ nmahukota rwuurwuu l'eka ndzụ-
agugu rwutaru phẹ. Iphu gbapfubechaa phẹ agbapfube l'eka ndzụ agụ
phẹ. ³⁶ Iphe, bụ ndu agbagbaa oke-nghọ l'ohamoha bẹ ata mgbede lẹ k'iphe
nwürü ngu nụ. I lawarụ ẹjo alala; ọphu i tị byadu adụbaa adụdu ọphu.”

Iphe, e-me eze ndu Taya

28 ¹Noo ya; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe;
pfuaru onye-ishi ndu Taya sụ iya: Wakwa iphe, Nnajjuphu, bụ

Chipfu epfu baa: Eshi ophu iitu onwongu epha su l'i bu Chileke; l'i sugeru l'aba-eze Chileke l'echilabø eze-enyimu; l'eka i bu nemadzù mmanu; mbu l'i ti budu Chileke; e -gudekpooro l'iri l'i maru iphe ge Chileke. ³?I ka Danelu amaru iphe tøo? ?Iri l'o to duedu iphe, e domiru edomi; i tii tukochaada g'o ha maru tøo? ⁴I gudewaa mmamiphe ngu; me egomunggo, i nweru kpaa ęku kubero onwongu; bya evukoo mkpolo-ododo; me mkpolo-ochaa kubø l'ulo-ęku ngu. ⁵I gude aswa ono, i maru g'aazuje; mee ęku ngu kabaa shii. I gbe gude l'i nwewaru iphe bya etuahaa onwongu oke epha.

⁶“Oo ya bu; waa iphe Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu iirije l'i maru iphe; mbu l'i mawaru iphe ge Chileke; ⁷bø mu e-rwutapho ndu ohozo g'ephe bya etsoo ngu ogu; mbu ndu oha, kachaa enweru ejo-okpoma l'iphe, bu oha l'ophu. Ephe a-mitä ogu-echi phø gude mee ge mma, iima; me mmamiphe ngu ono buru ola-l'iswi. Übvù, i du be ęphe e-woru gwøo le ntø. ⁸Ephe a-lo-tsuta ngu; nwuru ngu ye l'ilu; mbu l'ephe e-gbu ngu l'ike l'echilabø eze-enyimu. ⁹?I-nwekwadøru onu, ii-gude su ndu ono, e-gbu ngu nu ono m'ephe -byaephø; l'i bu Chileke? Ndu e-gbu ngu nu ono -byaephø; be ii-maru-a l'øo nemadzù mmanu be i bu; l'i ti budu Chileke. ¹⁰Ii-nwøhu anwøhu onye akpapyi l'eka ndu ohozo. O kwa mbødua pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu.”

Adada eze ndu Taya

¹¹Tobudu iya bu; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asu mu; ¹²“Nwa ndiphe; raa ękwa eze ndu Taya su iya: Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: I shi buru onye a suru l'o døebe ree; bya aburu onye shi maru mmamiphe shii; bya eshikwaphø buru onye mafuru mma l'ishi. ¹³I shi buru le Édenu; mbu le mgbabu Chileke. Iphe, bu mkpuma, vugbaa oke aswa be meru ngu; i nodu ama mma. Mkpuma ono be bu rubi; me tópázù; me emeraludu; me kírísòlàyitù; me óníkùsù; me jiásùpà; me sáfayà; me tòkwásù; me berilu. Iphe, e doru mkpuma ono ke jøo; bya egude kpapyabø iya o shihu ike bu iphe, e meru le mkpolo-ododo. Iphe ono be e meru doberu ngu le mbøku e keru ngu; i futa mgboko. ¹⁴A wuru ngu manu l'ishi g'i buru chierobu, anoduje eche nche; mbu l'øo iphe ono be mu meru ngu g'i buru. I shi nodu l'eli úbvù, du nsø ke Chileke. I shi edegejeru le mkpuma, ebugba ke nwijinwii.

¹⁵“Eshi ke mbøku, e meru ngu be ęta ta adujeduru ngu l'ehu jasø teke a byaru ahümä l'iime ejo-iphe. ¹⁶I gbe gude l'i nweru ngwaswa, ha shii wata eme kpangakpangakpanga; shi nno wata iphe-ęji. Oo ya bu; mu chifü ngu; i gude iphere lüfu l'úbvù Chileke ono. Mu nwufu gübø chierobu, anoduje eche nche ono le mkpuma, ebugbaa nwijinwii ono. ¹⁷I gude kele iima mma tseahaa etsese; bya arwøtoshia mmamiphe ono, i makötäru ono arwøtoshi opfu l'øo l'i du úbvù. Oo ya bu; mu pata ngu tøa l'alí;

mee ngu i bürü onye ndu eze watarü ele enya kę phoriphori. ¹⁸I gudewaa ikpoto ejo-iphe, i meshikötaru; mę aswa, i gude üğho azu merwushikota eka-dü-nsq̄ ngu. Q bürü iya meru; mu menaa oklyn shi l'ime ngu gbanwu-hu; woru ngu tsua tsufu. Mu woru ngu mee; i bürü nt̄u, wüşiru l'omali; mbü i bürü nt̄u ekpofu l'iphu ndu ele ngu enya. ¹⁹Iphe, bu əhamoha, makotaru ngu nü bę iphe, meru ngu nü tufuru əhu. I larü ejo alala; ophu i t̄i byadü adübaa adüdu ophu.”

Iphe, e-me mkpükpu Sayidonu

²⁰Töbudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄: ²¹Nwa ndiphe; ghachiru mkpükpu Sayidonu iphu; pfuaru mu phę iphe, a-nwüru phę nü; ²²s̄ iya: “Wakwa iphe, Nnajüp̄hu, bu Chipfu epfu baa: Mu noqakwaru ngu le njo; güb̄e Sayidonu. Mu e-me g'i maru gę mu dü-be akpabiri. Qo ya bu; g'ephe amakwanuru l'qo mbedula bę bu Chipfu le teke ono, mu a-nü phę aphü; goshi phę le mu bu onye dü nsq̄ ono. ²³Mu e-me g'eo-ehu dapputa iya; mee g'iphe, bu əma ogbororo iya sokota gborogboro le mee. Ee-gbushi nemadzü əphe adakaa l'ime güb̄e mkpükpu ono; mbü e-gude ogu-echi gbushia nemadzü l'ekameka le mkpükpu ono. Qo ya bu g'ephe amakwanuru l'qo mu bu Chipfu.”

Ekebe ndu Ízuręlu l'oma

²⁴“Ndu əphe le ndu Ízuręlu bunyabę ta abyadü abubaaru ndu əphe dü ashı; mbü l'əphe taa dzükashibedu phę; əphu əphe taa lakashibaedu phę g'ogarambo. Qo ya bu g'ephe amakwanuru l'qo mbedula, bu Nnajüp̄hu bu Chipfu.”

²⁵Wakwa iphe, Nnajüp̄hu, bu Chipfu epfu baa: Teke mu dufutaerupho ndu Ízuręlu l'eka a chikashiru phę əphe laa bę bu l'ime phę bę mu e-goshi əhamoha le mu bu onye dü nsq̄. Qo ya bu; əphe abya eburu l'alı nkephę, bu iya bu alı ono, mu nüru nwozi mu, bu Jiékopu ono. ²⁶Əphe e-buru l'eka ono l'əhu-guu; nöodu iya kwashia unuphu; kəahaa ya opfu-vayınu. Əphe eburu iya l'əhu-guu teke mu a-nü ndu əphe l'əphe bunyabę aphü, bu ndu ono, shi emekpa phę əhu ono. Noo teke əphe a-maru l'qo mu bu Chipfu, bya aburu Chileke phę.

Iphe, e-me ndu Ijiputu

29 ¹O be l'apha k'iri ono le g'önwa iri dü l'abalı iri l'əbo; Chipfu pfuru yeru mu s̄: ²“Nwa ndiphe; ghachiru Fero, bu iya bu eze ndu Ijiputu iphu le kę njo; gude pfuaru mu iya iphe, a-nwüru iya nü; pfukwarupho ndu Ijiputu l'ophu iphe, e-me phę nü. ³Pfuaru iya s̄ iya: ‘Wakwa iphe, Nnajüp̄hu, bu Chipfu epfu baa: Mu nowaru ngu le njo; güb̄e Fero, bu eze ndu Ijiputu; mbü güb̄e ejo oke agiyi, zee l'echi ənyimu ngu. Iisuje ənyimu Nayılı bu nkengu; l'qo güb̄edua meru iya doberu onwongu.’ ⁴Ole

mu e-woru ikekee dzubechaa ngu l'okpu-agba; bya emee g'ema, nokota l'eniyimu ngu bya eripfua l'ekiri, no ngu l'ehu. Mu a-kpufuta ngu l'eniyimu eka ono i no ono; yele ema ono, ripfur u l'ekiri, ngu ono. ⁵Mu a-paru ngu haa l'echiegu gu l'ema, nokota l'eniyimu ngu. Ii-da l'oma egwu; a taa patadu ngu apata; ophu o buro ke lia ngu elili. Mu e-woru ngu nu anu-egbudu, bu le mgboko; me unwenu, ephe l'eli g'i buru nri phe. ⁶O ya bu ge ndu bukota le Ijiputu amakwanuru l'oo mbuedua bu Chipfu.

"Noo kelle: i shi buru ndu Izurelu oshi ekperema. ⁷O nodu abujeru: ephe -kube ngu eka; i nyakwoshihu; yejashia phew ukuvu. Teke ephe dako-beru ngu; i nyajihu; ephe adaa dajia okpu-upfu. ⁸O ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-gude ogu-echi bapfuta ngu; gbushia unwoke ngu me eku ngu. ⁹Ali Ijiputu be a-buru mkpurupyata; mbu l'oburu ochobu. O ya bu; g'ephe amakwanuru l'oo mbuedua be bu Chipfu. Iphe, kparu iphe, mu e-me nno bu l'i sru l'eniyimu Nayilu be bu ngu nwe iya; l'oo ngu meru iya.

¹⁰"O ya bu; mu noakwaru ngu le njo; bya anoduru enyimu ngu ono le njo kwapho. Mu e-me ali Ijiputu g'o buru ola-liswi; mbu g'o buru ochobu e shikpoo le mkpukpu Migudolu; jasu le mkpukpu Asuwani; mbu je akpachakpoo l'oke unu le ndu Kushi. ¹¹Okipa nemadzu; ozoo k'anu-egbudu ta abyadu aghabubaa ya; ophu o duwu onye byaru ebubaaru l'eka ono jasu ukporo apha labo anwua laa. ¹²Mu e-me ali Ijiputu g'o yifuaru l'eka a-buru ochobu g'ali ndu ozo buhawaa. Iphe, bu mkpukpu, nokota l'ime iya a-buru eka egbara phuru; ukporo apha labo mgburugburu. Ephe a-duepho ge mkpukpu ozo, a lwuru alwulwu duhawaa. Mu a-chikashi ndu Ijiputu g'ephe laa qhamoha, nogbaa nu; mbu chikashia phew g'ephe tuko iphe, bu mkpukpu, nonu dzuru.

¹³"Ole-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: A -noephew ukporo apha labo ono be mu e-dufutakota ndu Ijiputu ono l'iphe, bu mkpukpu ono, a chikashikotaru phew ephe laa ono. ¹⁴Mu e-shi l'eka a kpuru ndu Ijiputu laa ono duphutakota phew azu; duru phew laa ali Paturos, bu iya bu ali eka ephe futaru. O buru eka ono be ephe a-nodu buru ali-eze, enya lwaru. ¹⁵Oo-buru ali-eze, enya kachakpoo alwalwa; ophu o to byadu apalihubaa k'aka qhamoha ozo shii. Mu e-me iya g'o kwatakpo lwa ali k'ophu bu l'o to duedu oha, o byaru a-du ike buubaaru ishi phew ozo. ¹⁶Ijiputu ta abyadu abubaaru mkpukpu, ndu Izurelu chiru upfu kwee ozo. Ndu Izurelu e-gudeje Ijiputu nyata l'oo ejio-iphe be ephe meru; teke ephe chijeru upfu kwe l'eka o no g'o yeru phew eka ono. O ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbuedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu."

Nebukadineza, alwụ-kpe ndu Ijiputu

¹⁷Tobudu iya bu; o be l'apha k'ukporo l'esaa le mboku onwa mbu furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹⁸"Nwa ndiphe; Nebukadineza, bu

eze ndu Babilonu bę chiru ndu ojogu iya ye g'ephe je achiahaha ndu Taya onwu l'eka. Ndu ojogu iya ono bę o meru ishi kworihuchaa phę akworihi; ukuvu swashihukota phę aswashihu l'eka ephe evu iphe. Ole Nebukadineza yee ndu ojogu iya ono ta adudu urwu, ephe ritaru l'ogu ono, ephe tsoru ndu Taya ono. ¹⁹O ya bu; waa iphe, Nnajiu-phu, bu Chipfu epfu baa: Mu abyawaa eworu Ijiputu nü Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu. Nebukadineza bę e-gwe eku ndu Ijiputu tutua atutu. Oo-tuko alı ono lwua alwulwu; gwee iphe phę g'o hakota. O buru iphe ono, o gweru ono a-buru obunggo, ee-bu ndu ojogu iya. ²⁰Mu wowaru alı Ijiputu nü iya g'o buru obunggo, mu buru yee ndu ojogu iya k'akanya ephe seru; mbu l'ephe lwuru mu ogu. Nokwa iphe, Nnajiu-phu, bu Chipfu epfu ono.

²¹“Teke o beerupho mboku ono bę mu e-me g'ike bya adu ndu Izurelu; mu abya emekwapho gube Ezekelu g'i saa onu pfua opfu lechilabę phę. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.”

Aayę ọshi Ijiputu

30 ¹Noo ya; Chipfu bya epfuruyeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; pfuaru phę iphe a-nwuru phę nü. Sụ phę: ‘Wakwa iphe, Nnajiu-phu, bu Chipfu epfu baa: Chia mkpu sụ:

“Nshio mboku ono!

³ Noo kele mboku obu
dükwaa ntse;
mbu le mboku,
bu kę Chipfu dükwa
ntse.

Mboku ono bę a-gbahü
tsükiribaa.

Teke ono bę ọhamoha
a-la l'iswi.

⁴ Ogu-echi bę e-gude
bapfu ndu Ijiputu.

Ejo iphe-ehuka bę
a-byapfuta ndu Kushi.

Teke ndu e gbushiru
a-daka le Ijiputu;
bę aa-tuko eku phę
gweta tüğba;

L'o bya aburu mkpükpu,
dakpöshihuru
adakpöshihu.

⁵ Ndu Kushi; mę ndu Putu;
mę ndu Lidiya;

mẹ ndu Arabu l'ophu;
 mẹ ndu Libiya;
 mékpoó ndu ali ono
 unu l'ephe tuko gbaa
 ndzú ono bę ee-gude
 ogu-echi tuko ephe
 lę ndu Ijiputu gbushia.

⁶“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Iphe, bükpoó ndu türü íkè yeru Iji-putu bę a-dashikota; ndu bu ike dü iya nü, o gude eku onwiya ono bę a-bvü. Ee-shiépho lę mkpükpu Mígidololu gude ogu-echi gbushia phę l'ime mkpükpu ono jasü lę mkpükpu Asuwánu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ⁷Ephe a-buru ochobu g'alı ndu ozo bükwapho. Mkpükpu, phę a-dakpoşihukwapho; egbara aphüa ya; gę mkpükpu ndu ozo dakpoşihukwarupho egbara phüa ya ono. ⁸Noo teke ephe a-maru l'oo mu bu Chipfu; mbü teke ono, mu a-tüfu oku lę Ijiputu ono; teme ndu agbajeru phę mkpu bę e gweakwaruphö arakabya.

⁹“Mboku ono bę mu e-zı gę ndu-ozi shi l'eka mu no gude ugbo-mini je eyeeru ndu Kushi ebvu l'eka ephe tüsaru éhu ono. Ejø iphe-éhuka bę e-rikpute phę lę mboku ono, Ijiputu a-la l'iswi ono; mbü l'ejo iphe-éhuka ono byafütaje.

¹⁰“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Ikpoto ndu Ijiputu bę mu e-me g'ephe shi l'eka Nebukadineza, bu eze ndu Bábilonu chihu. ¹¹Yébedua waa ndu ojogu iya, bu ndu kachaa ejø ɔkpoma l'iphe, bu ɔhamoha nonu bę ee-dubata g'ephe lwüa ali ono alwülwü. Ephe a-mitä ogu-echi phę tsopyabę ndu Ijiputu; gbushia nemadzü gbujuja ali ono egbuji. ¹²Mu e-me g'eniyimu Nayılü tashihukota; mu abya eworu ali ono ree ndu eme ejø-iphe. Qo l'eka ndu oholo bę mu e-shi mee ali ono g'o laa l'iswi; mękpoo iphemiphe, nökota iya nü. Mübe Chipfu bę pfuakwaru nü.

¹³“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-mebyishikota agwa; mee g'iphe, e dobegbaaru agwa agwagwa chihu lę mkpükpu Memufisu. Ophu o düdu onye byaru abubaaru ishi, lę Ijiputu. Mu e-me gę ntsü-mebvu dzuru ali Ijiputu. ¹⁴Mu e-me g'alı Paturosu bürü ochobu. Mu a-tüfu oku lę mkpükpu Zowanu; mu anüa mkpükpu Tebésu chihu-pfuu. ¹⁵Mu e-kpukposhi mkpükpu Sinu, bu agbabé-adzuru ndu Ijiputu oke éhu-eghu mu. Mu e-mekwaphö g'ikpoto ndu mkpükpu Tebésu chihu. ¹⁶Mu a-tü oku lę Ijiputu. Ndu mkpükpu Sinu bę a-nodu l'oke iphe-éhu-ka. Mkpükpu Tebésu bę ee-chikposhi. Mkpükpu Memufisu bę a-nodu eje iphe-éhuka mkpürumkpuru. ¹⁷Unwokorobya ndu mkpükpu Avenu;^a mę kę ndu mkpükpu Pi-Besetu bę ee-gude ogu-echi gbushia. Ndu mkpükpu ono, ndu ophu ghuduru nü bę aa-kpükota lę ndzü. ¹⁸Mboku ono a-gbahü

^a 30:17 Mkpükpu Avenu bükwa iya phę bu “Mkpükpu Onu.”

ndu m kpukpu Tahupanahesu tsükiribaa; mbu mboku ono, mu e-me ḡ Iji-putu te enweh̄eru ike ono. Qo l'eka ono b̄e mu e-me g'okpehu ono, ephe gude eku onwoph̄e ono bv̄. Urwukpu b̄e e-rikpute iya erikpute. Iphe, bu ụnwada iya b̄e aa-kpukota l̄ ndz̄. ¹⁹Mbu l̄ mu a-n̄u ndu Ijiputu aph̄. Qo ya bu ḡephe amakwan̄ru l̄o mb̄edua bu Chipfu.' ”

Arw̄ihu ndu Ijiputu

²⁰O be l'apha k'iri l̄ nanu ḡonwa mbu d̄u l'abal̄ ęsaa; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄: ²¹"Nwa ndiphe; mu nyakwowaru Fero, bu eze ndu Ijiputu oshi-eka. E teke ekebedu iya ya iphe k'agbagba; ophu ọ t̄ dudu iphe, aakpajé ye l'eka ɔkpu jihuru g'o dzekwata, a kpawaru ye iya; k'ophu ọo-d̄u ike gudeshia ogu-echi. ²²Qo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru bu ọwa: Mu n̄owaru Fero, bu eze ndu Ijiputu l̄ njo. Mu a-nyakwoshi iya oshi-eka labo; mbu nyakwof̄a ya ęka ophu d̄u ree; waa ophu a nyakwowaru anyakwo pho; mbu mee g'ogu-echi, o gude l'eka naf̄ iya; daa. ²³Mu a-chikashi ndu Ijiputu ḡephe dzuru əhamoha; mbu chikaa ph̄e ḡephe t̄uko m kpukpu, n̄onu dzuru. ²⁴Mu e-me ḡeka shihu eze ndu Babilonu ike; woru ogu-echi mu ye iya l'eka. Obenu l̄ Fero b̄e mu a-nyakwoshi eka. Oo-nodu l'iphu eze ndu Babilonu ats̄u oke ude g'onye etsugbuphodoru ndz̄ ubele. ²⁵Mu e-me eze ndu Babilonu ḡeka shihukota iya ike; obenu l̄ Fero b̄e ęka a-nodu atukota k̄ Iwakpalwakpa. Noo teke ephe a-maru l̄o mu bu Chipfu; mbu teke ono, mu e-woru ogu-echi mu ye eze ndu Babilonu l'eka; o zeaharu iya ndu Ijiputu ono. ²⁶Mu e-dukash̄i ndu Ijiputu ḡephe dzuru əhamoha; mbu chikashia ph̄e ḡephe t̄uko m kpukpu, n̄onu dzuru. Qo ya bu ḡephe amakwan̄ru l̄o mu bu Chipfu."

Oshi sida, n̄o l'úbvú úbvú Lébanonu

31 ¹O be l'apha k'iri l̄ nanu l̄ mboku, ənwa k'eto f̄uru; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu s̄: ²"Nwa ndiphe; s̄ Fero, bu eze ndu Ijiputu yee igwe əha iya l̄-a:

“ ?Bu onye b̄e aa-tukporu
ngu yeru l̄ g'i gude
habe shii?

³ Lewaro Asiriya ono,
shi b̄uru oshi sida
n̄odu l'úbvú úbvú
Lébanonu ono;
O shi nwegaar̄u ękali,
amakota nt̄umatu;
o jaa kpuru k̄ yeketee;
so-kputekota əswa,
o no.

O vua; haa l'eli;
 mkpakponu iya ẹphe
 l'akpaminigwe je
 anmaa ẹka l'imeli.

⁴ Mini, nokota l'ẹka ono
 mee iya;
 ọ nodu abya kẹ¹
 kpukakpuka.

Mini, shigbaa l'ime ali
 anwushi mee ya;
 o vua ha ogologo.

Mini, shigbaa lẹ nggele
 ọgba ono nodu
 aso-phekọta upfu
 iya mgburugburu;

Ọ bụru ẹka ono bẹ mini
 ono eshije sọwaruro
 dzuru oshi nokota
 l'ọswa ono.

⁵ No iya; o vua; kakota iphe,
 bụ oshi,
 nọ l'ọswa ono l'eli.

Ọ kabaa ajakashị ajakashị;
 teme ẹkali iya tsechaa
 ogologo ogologo.

Ọ jakashịru ẹgube ono;
 kẹle mini dù l'ẹka
 ono ọkpobe adudu.

⁶ Iphe, bükpoo ẹnu,
 ephe l'eli kpashikota
 ẹpfune l'ẹkali iya.

Iphe, bụ anụ-egbudu
 bụru lẹ m kpula iya
 bẹ ẹphe azụshi ụnwu.

Iphe, bụ ọhamoha,
 hagbaa shii lwakotaru
 lẹ m kpula ibvu iya.

⁷ Iphe, oshi ono ama bẹ
 dù biribiri;
 ọ jakashịru nodu kẹ²
 kpuchii;
 kẹle ogbarabvu iya

nōchaa je agebe l'eka
mini dū ɔkpobe
adudu.

⁸ O to nwedu oshi sida,
nōgbaa lē mgbabu
Chileke dūru ophu
atūru iya nū.

Ophu oshi payinu
atuduru ɛkali iya.

Mbụ ophu oshi mmanụ
ta ajakashị-beduru
g'ekali iya jakashiru.

Ophu ọ tọ dudu oshi,
nōgbaa lē mgbabu
Chileke dūru ophu
mapfurū iya lē mma.

⁹ Oo mbędua meru iya;
o nōdu ama mma;
jakashia ɛkali
igwerigwe egube ono;

Mbụ k'ophu bụ l'iphe,
bụ oshi,
nōkota lē mgbabu
Édenu,
bụ mgbabu Chileke
ono ejikotaru iya
enya.

¹⁰ “Oo ya bụ lē-a; Wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu o vuliru imeli imeli; mbụ vughatakota iphe, bụ epfukala; temanu o nōdu eku onwiya; kèle ọ ha l'eli ¹¹bẹ mu nwuwari iya nū onye bụ ishi ọhamoha; g'o pfua ya ugwo g'ejio-iphe oome gbaru; mbụ lē mu nwutawaru iya nwucha. ¹²Ndu ọhozo; mbụ ndu ọha, bụ phę kakota ejo ɔkpoma bẹ butawaru iya tịa; ngeghata. Ɛkali iya dakachaaru l'ubvú ubvú; mékpo le nsùda nsùda. Unwu ɛkali iya nyakwoshihuwaru dabyicharū lē nggele ali ono. Iphe, bụ mkpukpu, nōkota lē mgboko, bụ ndu shi nōdukota iya lē mkpula bẹ lufukatowaru nū; gbado iya. ¹³Iphe, bụ enu, ephe l'eli; bya anyinwua oshi ono, daru adada ono. Anụ-egbudu l'ophu bya anodugbaa l'ekali-oshi ono. ¹⁴Oo ya bụ; g'o to nwehleru oshi ozo, nōgbaa l'aguga mini, byaru evutabaa kuahaa onwiya; kèle ole ọ ha l'eli; mbụ kę g'o vuta g'ephe l'akpaminigwe je anmaa ɛka l'imeli. Mbụ l'o to nwedu oshi, amitakpo mini amita l'alị, byaru a-habaa l'eli egube ono; kèle e mewaru phę g'o buru anwushihu bẹ ephe a-nwushihu; laa l'ime alị; mbụ je anodu ɛphe lę ndiphe, nwushihuwaru kpoda l'ilu.

15 "Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mbóku ono, o laru l'alí-maa bẹ mu meru g'aphụ kpukposhi mgboko. Mu gude mini-ime-alí woru iya bye-mia; bya emee; nggele nögbanu tabushihu ẹbo; ẹnyimu so-buhu asoso. O bürü opfu éhu iya bẹ mu gude mee g'úbvú úbvú Lébanonu nödu l'aphụ. Iphe, bụ oshi, nokota l'egbudu nwülwashihukota anwü-lwashihu. 16 Mu meru g'ohamoha nmakota jijiji l'oda, o daru teke mu nwuru iya chie l'alí-maa g'ọ lapfu ndu ophu kpolahuhawaru l'ilu; tème oshi, shi pfugbakwaarupho lę mgbabu Édenu; mbụ oshi ndu ophu shi kakota ree; bya ahacha okporokpo l'úbvú úbvú Lébanonu, bụ iya bụ oshi, mini shi dükota l'eka ẹphe nö rengurengu bẹ obu byaru ejizeta l'ime alí ẹka ẹphe nö; teke ono o daru ono. 17 Iphe, bụ ndu shi nödu l'ibvu iya, bụ ndu shi bürü agbarike iya bẹ yee ya tukoakwarupho lakota l'alí-maa; la-pfu ndu ophu e gude ogu-echi gbushia.

18 "?Bükpoo oshi ole lę Édenu atukporu ngu l'úbvú, i dù; yee g'i gude paa ẹka apaa? Obenu l'aa-tuko unu l'oshi Édenu; nwuru chie l'ime alí. Unu lę ndu te ebuduru úbvù; waa ndu e gude ogu-echi gbushia bẹ a-tuko zé l'eka lanu. Noo g'oo-duru Fero yee igwe ọha iya bụ ono. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu." "

A kuru Fero ọshi

32 1 O be l'apha k'iri l'ebó lę mbóku, onwa k'iri l'ebó furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: 2 "Nwa ndiphe; kṣar Fero, bụ eze ndu Ijiputu ọshi; sụ iya: Iriije l'i bụ oduma l'echilabó ọhamoha; obenu l'i dù g'ejø-oke-agiyi bu l'eze-ẹnyimu. I shi lę nggele ngu pafuta onwongu; gude ọkpa akpako mini; bya aswongashia ya aswongashi. 3 Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-worl ikpoto ọha mee ụgbu; gude nmata ngu. Ẹphe e-gude ụgbu mu ono kpufuta ngu. 4 Mu a-tụ ngu l'alí; mu e-woru ngu chia ọgbu l'oma egwu. Mu e-me g'iphe, bükpoo ẹnu, ẹphe l'eli bya eripyabẹ ngu; mu e-gude ngu zu-jia anụ-egbudu, nö lę mgboko l'ophu ẹpho. 5 Mu a-tuka anụ ngu nanụnanu l'úbvú úbvú; mbụ lę mu e-me g'odzu ngu tuko nsüda nsüda sweta. 6 Mu e-me g'alí nwükota shökoshoko lę mee ngu, a-nödu aso kẹ gborogboro; mbụ sọ jeyekötakpo l'úbvú úbvú; tème mee ngu bẹ e-jikota nggele ejiji. 7 Teke mu a-kponyi ngu ẹnya; bẹ mu e-me g'akpaminigwe jikpute; mee gẹ kpokpode, nokota iya nụ gbahukota ochii. Mu e-gude urwukpu sọ-kpute ẹnyanwu; ophu onwa ta abyadụ echichi ophu. 8 Iphe, bükpoo iphe, echije echichi, nö l'igwe bẹ mu e-me g'ephe gbahukotaru ngu ochii. Mu e-me galí ngu gbakota ochii. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu.

9 "Mu e-me g'obu gbarwua ndu dù igwerigwe lę teke mu e-me g'i bürü mkpurupyata l'echilabó ọhamoha ono; mbụ l'alí, i tị madụ. 10 Mu e-me ọha, dù igwerigwe g'ephe terwuhu l'iphe, a-nwuru ngu nụ. Ndu eze phẹ bẹ ndzụ-agụgu opfu éhu ngu e-rwuta; lę teke mu e-ze ogu-echi mu l'iphe

phē. Mbōku, ii-buru mkpurupyata bē ehu a-nodu anmakota onyemonye rruurwuu lē ndzu-agugu; l'iphe, būkpo teke nōn.

¹¹ “Kele Nnajuphu, bū Chipfu epfukwa sū: ‘Ogu-echi eze ndu Bābilo-nu bē a-byā ngu l'ehu. ¹² Mu e-me gē ndu ɔkpehu dū gude ogu-echi phē gbushia ikpoto nemadzū, bū ndu nkengu. Mbū l'oo ndu ono bū oha, kakachakpoo ejo-ɔkpoma ono bē unu l'iya e-me. Iphe ono, Ijiputu gude eku onwiya ono bē ɔphe e-chi pyaapya. Iphe, bū ikpoto nemadzū, nōkota l'eka ono a-būkotaru mkpurupyata. ¹³ Mu e-gbushikota iphe, bū eswi iya l'eka mini dōru nyimunyimu. Okpa nemadzū ta abyadū aswōngabaa mī-ni ono ɔzobaa; ɔphu ɔkpa eswi abyadū aswōngabaa ya. ¹⁴ Noo teke mu e-me mini phē g'o doo rīsaa bū ono; mekwaa ya phō g'o sō asoso gē manu olivu. Nokwa iphe, Nnajuphu, bū Chipfu epfu. ¹⁵ Teke mu e-me Ijiputu g'o bürü ochobu; woru alī ono mee g'o tō dūhe iphe, a-nodu iya nū; mbū teke mu e-gbutsushi iphe, bū ndu bu l'eka ono bē ɔphe a-maru l'oo mu bū Chipfu.’ ¹⁶ Waa ebvu-aphū, aa-nodu aguru iya baa. Ünwada ohamoha bē a-nodu agu iya; ɔphe a-guru iya Ijiputu; yee ikpoto ɔha Ijiputu. Nokwa iphe, Nnajuphu, bū Chipfu epfu.”

¹⁷ No iya; o be l'apha k'iri l'ēbo lē mbōku ɔnwa k'iri l'ēbo ono dū l'abali iri l'ise; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sū: ¹⁸ “Nwa ndiphe; raa ékwa ikpoto ɔha Ijiputu; mee phē g'ɔphe l'ohamoha, a maru amaru tūko wūda l'ime alī; mbū g'ɔphe tūko wūlalu l'azū iya ophuu g'ɔphe lapfu ndu ɔphu kpodawaru l'ilu. ¹⁹ Sū phē:

“ ?Unu dobesū l'unu ka ndu ɔzo ama mma tō?

Unu wūba lamihu; je azeshia l'eka ndu daru ɔdaleba ze.’

²⁰ “Ephe a-dashī l'eka ndu ɔphu e gude ogu-echi gbushia daru. A mītaa-kwaru ogu-echi; bya akpūfutawa; yele igwe ɔha iya ono akpūfuta. ²¹ Iphe, bū ndu ɔkpehu dū, nō l'alī-maa a-sū Ijiputu yee ndu agbajeru iya mkpu: Ephe tsūlahuakwaru; bya awūshiru l'eka ndu te ebuduru úbvū dabyigbaaru; mbū ɔphe lē ndu e gude ogu-echi gbua bya azekota l'eka lanū.

²² “Asiriyā bē nō l'eka ono yele ndu ojogu iya l'ophu. Ilu ndibe iya, e gbushiru egbushi bē nō-pheru iya mgburugburu; mbū ndu e gude ogu-echi gbushia. ²³ Ilu phē bē bū l'ime nsū bē nō nōkota. Ikpoto ndu nkiya bē ze-pheru ilu iya mgburugburu. G'ɔphe ha bē e gbukotaru ebugbugu; mbū l'oo ogu-echi bē e gude gbushikota ndu ono, shi akpatajē ndzū-agugu abya ndu bu l'alī ndu nō ndzū l'ehu ono.

²⁴ “Elamu bē nōkwapho l'eka ono yele igwe ɔha iya l'ophu, dō-pheru ilu iya mgburugburu. G'ɔphe ha bē e gude ogu-echi gbushikota; ɔphe dakota ɔdaleba. Iphe, bū ndu ono, shi eyeje ndu bu l'alī ndu nō ndzū ebvu ono bē wūdakotawaru l'ime alī. Ephe gude iphere laa yele ndu ɔphu larū l'ilu. ²⁵ E meru iphe-azee doberu Elamu l'eka ndu e gbushiru egbushi kūru; ilu igwe ɔha iya nō-phee ya mgburugburu. G'ɔphe ha būkota ndu e gude ogu-echi gbushia; ɔphe dakota ɔdaleba. ɔphe shi bürü ndzū-agugu dūru

ndu bu l'ali ndu no ndzü; obenu le nta-a be ephe gudewaa iphere lapfu ndu ophu l'ali-maa. A togbowaru phę l'eka a togboru ndu ophu e gburu ebugbu.

26 "Męsheku; me Tubalu be nokota l'eka ono; ephe ligwe oha phę, no-pheru ilu phę mgburugburu. G'ephe ha bükota ndu daru odataleba, e gude ogu-echi gbushia; kele ephe shi eyeru ndu no ndzü ebvu. 27? Töbudu l'ali-maa be ephe le ndu ojogu, ike du, daru odataleba ono tukorù lakota? Ephe gude ngwogu phę lakota l'ali-maa; e swibechaa phę ogu-echi phę l'ishi. Ejo-iphe, ephe meru tukocharu l'okpu phę; e -gudekpooro l'ephe le ndu ojogu, ike du; shi emeje ndzü erwuta ndu bu l'ali ndu dzü ndzü.

28 "Gübedua, bu Fero kwapho be aa-nyakwo anyakwo; unu le ndu daru odataleba azé l'eka lanü; mbü unu le ndu e gude ogu-echi gbushia.

29 "Edomu be no l'eka ono; yele ndu eze iya; me ndu-ishi iya g'ephe ha. Ephe bükpoor ndu okpehu shi du; ole a tukowaru ephe le ndu e gude ogu-echi gbushia togbo l'eka lanü. Mbü l'ephe le ndu daru odataleba tukowaru ze l'eka lanü; ephe le ndu wüdaru l'ilu tukowa swiru.

30 "Iphe, bu ndu-ishi izzo isheli; me iphe, bu ndu Sayidonu l'ophu be nokotakwapho l'eka ono. Ephe gudewaa iphere lapfushia ndu ophu e gburu ebugbu. Ephe shi egudeje ike, du phę nu eyeru ndiphe ebvu; obenu l'ephe nwüshihuwaru daa odataleba; ephe le ndu e gude ogu-echi gbushia tuko zeshia l'eka lanü. Ephe vuru iphere ephe le ndu ala l'ilu tuko kpoda.

31 "Fero yele igwe oha iya a-huma phę; gude iya dúa onwiya obu le k'igwe oha iya, e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

32 "O bu eviya le mu meru iya g'o yee ndu bu l'ali ndu no ndzü ebvu; ole ee-meela-a yebedua waa igwe oha iya g'ephe lapfu ndu daru odataleba; mbü ndu e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono."

Ezekelu be eeme g'o búru onye-nche

33 ¹No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²"Nwa ndiphe; pfuaru ndibe unu su phę: Teke mu meru g'a bya etsoo mkipukpu ogu; ndu mkipukpu ono -hota onye lanü le ndibe phę g'o chejeru phę nche; ³onye ono -huma eka ogu abyapfuta ndu mkipukpu ono bya egbua opu g'o gude karü ndu ono; ⁴onye -numacharu oda opu ono; ophu o to ngadürü nchi; ogu ono -bya egbua ya; be bu onye obu vu ochi onwiya. ⁵Eshi ophu o numacharu opu ono; ophu o ngadürü nchi; be bu iya e-vuru ochi onwiya; kele o m'o -ngarü nchi; m'o-dzo-a onwiya ndzü. ⁶Obenu; o -búru l'onye-nche hümara eka ogu abya; ophu o to gburu opu gude karü ndu ono; ogu ono -bya egbua onye lanü l'ime ndu ono; be iphe, meru g'o gude e gburu onye obu bu kele o meru ejo-iphe; obenu le mu e-gude onye-nche ono g'o laa l'ochi onye ono, e gburu ono.

7“Nwa ndiphe; mu meakwaru ngu onye-nche ndu Ízurélu. Qo ya bù; naga-békwa nchị nüma iphe, mu epfu; gude iya nmaaru phè ọkwa. 8Teke mu pfuru onye ejio-iphe sụ: ‘Gube onye ejio-iphe; i nwùhufutajekwa’ ophu i tị pfuduru iya g’o haa iphe, oome; bẹ onye ejio-iphe ono a-nwùhukwa l’opfu ejio-iphe, oome; obenu l’oo gubedua bẹ mu a-kpa ishi ochi iya. 9Obenu; o -buru l’i nmarụ onye ejio-iphe ọkwa g’o haa ejio ụzo iya; ophu o to kwedu; bẹ oo-nwùhu l’opfu ejio-iphe, oome; obenu lẹ gubedua dzoakwanaru onwongu ndzụ.

10“Nwa ndiphe; sụ ndu Ízurélu lẹ-a: Unu epfuye sụ: Ejo-ememe, anyi meshiru; waa iphe-eji, anyi meru bẹ anyi-gbuwaa anyi l’erwa. Anyi nodu-waa l’ime iya eyifwu eyifu. ?O nwekwaduru g’anyi e-shi dzubaaru ndzụ tọ? 11Sụ phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ‘Qo gẹ mu nō ndzụ gẹ mu nō iya-a bù g’o bù ire-lanụ l’anwuhu onye ejio-iphe ta atsojeddu mu ụtso; o chia g’onye ejio-iphe haa ejio ụzo iya; bya adzuru ndzụ. Unu ghaa umere! Unu ghaa umere; haa ejio ụzo unu g’o ha! Oowaa! ?Bụ gụnu meru iphe, unu a-nwùshihu; unubẹ ndu Ízurélu?’

12“Qo ya bù; nwa ndiphe; sụ ndu alị unu-a: Umere ọma onye pfuberekoto ta abyakwa adzọ iya m’o -buru l’o nonyaru o meahaa iphe, dù ejị; ophu ejio-iphe, onye ejio-iphe meru te emedu iya g’o laa l’iswi; m’o -buru l’o gharu umere haa ejio-iphe iya. Ole o -buru l’onye pfuberekoto nonyaru meahaa iphe-eji bẹ e te egudekwa kẹle o shi bùru onye pfuberekoto haa ya g’o nodu ndzụ. 13O -buru lẹ mu sụru onye pfuberekoto l’oo-dzuru ndzụ; umere ọmaa ya ono gbe bya atsuru iya l’enya; o wata eme ejio-iphe bẹ o to nwekwu iphe, dù ree ono, o shi emekota ono, aa-nyatakwardu mẹ nanụ. O nwùhufutaje lẹ k’ejio-iphe ono, o meru ono. 14Ole teke mu sụru onye ejio-iphe l’o nwùhufutaje; o bya ahaa eme ejio-iphe meahaa iphe, pfuru oto; waa iphe, dù ree; 15o -buru l’iphe, o nakoru ndu o jieru ụgwọ bẹ o nụ-phukotaru phè azụ; bya ewolakota iphe, o zitaru l’iphuru; bya emeahaa iphe, a sụru g’e meje; paru eme ejio-iphe haa; bẹ oo-dzuru ndzụ; o tọ byadu anwuhu. 16O to nwedu iphe-eji, o meru mẹ nanụ, a bya anyatakwardu iya ozo. O mewaru iphe, pfuru oto; waa iphe, dù ree; o je adzuru ndzụ.

17“Ole ndu alị unu gbe epfuye sụ: ‘Nnajiuphu te emejedu iphe, pfuru oto.’ Ole oo ephebedua gbe ophu ephe emejedu iphe, pfuru oto. 18O -buru l’onye pfuberekoto haru apfubekoto; bya awata eme ejio-iphe bẹ oo-nwùhukwa lẹ k’ejio-iphe ono. 19Obenu o -buru l’onye ejio-iphe bẹ haru eme ejio-iphe iya ono bya emeahaa iphe, pfuru oto; mẹ iphe, dù ree; bẹ ee-gudekwa kẹ ree ono, oome ono; mee ya l’o dzuru ndzụ. 20Ole-a; unubẹ ndu Ízurélu; epfuye sụ: ‘Nnajiuphu te emejekwa iphe, pfuru oto.’ Ole mu e-kpe-chaa onyemonye g’unu ha ikpe g’iphe, onye meru gbaru.”

Eepfu l'a Iwuru Jierúsalem̄u

21O be l’apha k’iri l’ebø, e -shi teke a kpuru anyi lẹ ndzụ ono; mbụ g’onwa iri dù l’abali ise; nwoke lanụ, shi lẹ Jierúsalem̄u pyofu; bya epfuaru mu

sü: "Mkpükpu ono bẹ dakpo shihuakwaru nü." 22 O bụru l'uzenyashi ụnya-phu iya; tēmanu nwoke ono, pyofuru nü pho byapfuta mu; bẹ ẹka Chipfu kparwutawaru mu l'ehu; bya eme ọnmu mu kuhaa; mu pfuahaa opfu. Ọwa nwụadaru tēme o rwua l'utsu iya teke nwoke ono byapfutaru mu. Ọ ya bụ; a kuhaa mu ọnmu; mu pfuahaa opfu; ophu mu ta abụedu onye te epfudu opfu.

Iphe-eki, ndu Ízuręlu

23 Tōbudu iya bụ; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu sụ: 24 "Nwa ndiphe; ndu bugbaa l'eka ono, e mebyishiru l'alị Ízuręlu ono bẹ asuje: 'Ébirihamu bụ onye lanụ bẹ ọ bụ; o shi nwekötaleru-a alị ono. Obenu l'anyịbedua ha igwerigwe; a nụwaru anyi alị ono g'anyi nweru.'

25 "O ya bụ; su phẹ: 'Wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu atajekwadu anụ, mee nọ; ẹnya unu dükawadu l'eka agwa unu nogbaa; unu nodu egbu ochi; ?unu arị l'alị ono bükawadu okiphe unu tọo? 26 Unu kporu obu ye l'ogu-echi unu; unu nodu eme ebyi; tēme onyenonu nodu apharwushi nyee nemadzụ ibiya. ?Unu arị l'alị ono bükawadu okiphe unu tọo?'

27 "Sụ phẹ lẹ-a; 'Wakwa iphe, Nnajịuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu mu nọ-a ndzụ gẹ mu no iya-a bẹ ndu ono kwarụ l'eka ono, a lwuru alwụ-lwu ono bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. Ndu ophu lufuru nodu l'oma egwu bẹ e-worū nü anụ-egbudu g'ephe vua kpatakpatia. Ndu ophu nogbaa l'eka a kpüşiru ike; mẹ ndu ophu nọ l'ogba bẹ bụ ejo iphe-ememe e-gbushi phẹ. 28 Mu e-me alị ono g'ọ dabyiru bụru ochobu. Ike iya ono, o gude eku onwiya ono bẹ a-bvụ nü. Iphe, bụ úbvú, nökota lẹ Ízuręlu bẹ a-bükotaru ochobu; k'ophu ọ tọ dudu onye byaru aghajabaa ẹka ono aghaja. 29 O teke ono bẹ ẹphe a-maru l'ọqo mu bụ Chipfu ono; mbụ teke mu mee-rupho alị ono g'ọ bụru ochobu l'opfu ebyi, ẹphe meshiru ono.'

30 "A bya lẹ gubedua; nwa ndiphe; ndu alị unu epfugba opfu ẹhu ngu l'ibiyi k'igbulo, nogbaa nü; mẹ l'onu-mgbo, dụ l'ulo, nogbaa nü. Ẹphe anoduje epfurụ nwibe phẹ sụ: 'Unu bya anumà ozi, Chipfu ezi-o!' 31 Ndibe mu abyapfuta-je ngu egube ẹphe abyajekpo ono; bya anodu l'iphu ngu g'ephe ngabẹ nchi numa iphe, iipfu; ọle ẹphe te emejedu iya. Oọ l'onu bẹ ẹphe asuje l'ephe yeru mu obu; obenu l'obu phẹ anoduje ajị momomo g'ephe e-shi ria urwu l'uzo, apfuduru-oto. 32 Eviya eviya; ọ tọ dudu iphe ozo, ẹphe guberu ngu; abue-dupho l'i bụ onye agụ ebvu, atso ntumatu; akpọ une erekente eye iya. Mbụ l'ephe anumajechia iphe, iipfu; obenu l'ephe te emejedu iya ememe. 33 O teke iphe-a meebekotakpoerupho egube ono, o mefutaje ono; tēme ẹphe agbẹ teke ono maru l'o nweru onye mpfuchiru Chileke, shi nodu l'echilabọ phẹ."

Onye eche aturu yęe aturu iya

34 ¹Tōbudu iya bụ; Chipfu bya epfurụ opfu yeru mu sụ: ²"Nwa ndiphe; pfuaru ndu eche aturu Ízuręlu iphe, a-nwụru phẹ nü.

Pfuaru phē sū phē: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Nshio ndu ono, eche aturu lē Ízurēlu, buepho onwophē bē ẹphe eleta ḥnya. ?To gbaduru gē ndu eche aturu leta aturu phē ḥnya tō? ³ Unu anguje era, a pyitāru iya; bya eye uwe, e gude ejí iya mee; bya egbua ophu kachaa atṣu ẹba; ole unu gbē ophu unu te eletajedu yēbe igwe aturu obu ḥnya. ⁴ Unu te emejedu g'ike dū ndu ophu ike bvüru; ophu unu te emejedu g'ehu dū ndu ophu iphe eme ike; ophu unu ekebejedu ndu ophu iphe-ehuka mekarū iphe l'onyá. Unu te eduphutajedu ndu ophu kpaphuhuru nū azū; ophu unu ta achojedu ndu ophu tuphashihuru etuphashihuru. Oo ehuka ehuka; yee ejō obu bē unu egudeje eche phē. ⁵ Oo ya meru iphe, ẹphe gbakashihuru; kēle ẹphe te nwedu onye eche phē nū. Teke ono, ẹphe gbakashihuru ono; bē ẹphe je abūru nri anu-egbudu. ⁶ Aturu mu bē aghaphegbaa l'eze úbvú; mē l'úbvú nshii. Ẹphe tuko gbakashihukota tsoru mgboko l'ophu; ophu o dūdu onye jeru phē achocho; ozoo lekpoo nū ḥnya phē.

⁷“Oo ya bū; unubē ndu eche aturu; unu nūma iphe, Chipfu epfu!
⁸ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Oo gē mu nō ndzū gē mu nō iya-a bū g'ō bū ire-lanu l'eshinu igwe aturu mu te enwedu onye eche phē nū; anu nōdu egbushi phē; mbū ẹphe bya abuwaru nū nri anu-egbudu; ophu ndu eche aturu mu ono ta achojedu igwe aturu mu ono; o būru onwophē bē ẹphe eleta ḥnya; gbē paru ikpoto aturu mu ono haa; ⁹ g'unubē ndu eche aturu ono nūmakwa iphe, Chipfu epfu. ¹⁰ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Unu lenu; mu noakwaru ndu ono, eche aturu ono lē njo; mu e-gudeshi phē lē k'aturu mu ono. Mu e-me g'ephe chebuhu igwe aturu ono; k'ophu ndu ono, eche iya ono ta aduedu ike anu onwophē nri. Mu a-lofū phē aturu mu l'oni; g'ephe ta abuheru nri phē.

¹¹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bū Chipfu epfu baa: Oo mbēdua l'onwomu e-je acho aturu mu ono; bya echeahaa phē. ¹² Oo egube ono onye eche aturu achoje igwe aturu iya, nashihuru iya tuphashihuru teke o nō swiru iya l'onwiya ono; bū gē mu a-cho aturu mu. Mu a-cho phē hūmakota l'eka ẹphe gbakashihuru je anodugba teke ono mboku shi gbahū tsükiribaa ono. ¹³ Mu e-dufutakota phē l'iphe, bū ḥhamoha; mbū shi lē mkpukpu nōnu rwukobē phē; duru phē dobe l'ali nkephē. Mu e-cheje phē l'úbvú, nogbaa lē Ízurēlu; mē l'agūga nggele; mē l'eka e bukota ebubu l'ali ono. ¹⁴ Mu e-cheje phē l'eka nri dū ree. O būru l'eli l'úbvú Ízurēlu bē ẹphe a-noduje akpa nri. O būru l'eka ono nri dū shii, ẹphe ataje nri ono bē ẹphe a-zeshije. O būru l'eka ono nri dū shii ono; mbū l'úbvú, nogbaa lē Ízurēlu bē ẹphe a-tajē nri. ¹⁵ Mube Nnajiuphu, bū Chipfu sūru-a: Mu e-che aturu mu; chīru phē je edobe l'odu.

¹⁶ “Mu a-cho ndu ophu tuphahuru etuphahụ; bya achilata ndu ophu gbakashihuru nū. Mu ekee ndu ophu iphe-ehuka mekarū iphe; l'eka e mekarū phē iphe. Mu emee g'ike dū ndu ophu ike bvüru. Obenu lē ndu ophu ha okporokpo; mē ndu ophu ike dū bē mu e-me g'ephe būru mkpurupyaata. Mu a-nōdu eche aturu ono egube o gbaru g'e cheje phē.

¹⁷“A bya l'unubę aturu mu; waa iphe, mube Nnajıuphu, bę Chipfu epfu anu unu baa: Unu lenu; mu e-kperu aturu yee ibe iya ikpe; mu ekpeeru ebili yee mkpi ikpe. ¹⁸?Teke o sjuduru unu; mbu nri ono, unu ata l'eka nri du ree ono tøo? ?O gbaru g'unu gudefua okpa zotoshia nri unu ophu phoduru nü tøo? ?To dzuduru unu; mbu mini oma ono, unu angu ono? ?O gbaru kę g'unu gudefua okpa swoo ndu ophuu unu ngu-phodoru erwu tøo? ¹⁹?Bę g'aturu mu taa nri, unu zopyashiru l'okpa; bya angufua mini, unu gude okpa swoo erwu tøo?

²⁰“Oo ya bę; ‘Wakwa iphe, Nnajıuphu, bę Chipfu epfu baa: Lenu! Oo mbędua l'onwomu e-kperu aturu ophu ha okporokpo; yee ophu joru ehu ikpe. ²¹Eshi ophu unu gude mgburęku; gude ukuvu unu akwaphu phe; bya egude mpu unu adukashi ndu ophu ike ta adudu; jasu unu chikashia phe nanunana; ²²bę mu a-nafuta igwe aturu mu ono; g'a ta alwue phe alwulwu ozobaa. Mu e-kperu aturu yee ibe iya ikpe. ²³Teke ono bę mu e-ye onye lanu, echeje aturu, bę iya bę Dévidi, bę nwozi mu g'o leta phe enya. Oo ya a-nođuje anu phe nri; teme o bürü yebedua bę onye a-nođuje eche phe; bya abürü onye eche phe ıkpobe echeche.

²⁴“Mbędua, bę Chipfu bę a-bürü Chileke phe. O bürü nwozi mu, bę Dévidi a-bürü onye-ishi phe. Mube Chipfu pfuakwaru. ²⁵Mu l'ephe a-gba ndzü ehu-guu; mu a-chifukota ejø anu-egbudu l'alị ono; k'ophu ephe e-buru l'echiegü; kuje mgbenya l'ime ọswa; o too nweduru iphe, e-me phe nü. ²⁶Mu a-goru ɔnu-oma nü phe; ephe l'eka no-pheru úbvú mu mgburugbu-ru. Mu e-me gę mini dzejeru phe l'orwuberu iya. ɔnu-oma ono bę a-nođu edze gę mini. ²⁷Iphe, bę oshi, no l'egu bę a-nođu amị mebyi l'orwuberu iya. Ali bę e-mehujekwapho iphe, e meberu iya. Ndu ono bę o to dudu iphe, e-me phe nü l'alị phe. Ephe amaru l'oo mbędua bę Chipfu lę teke ono, mu a-nyakwo odogoro igwe ono, e yeru phe ono; mbu nafuta phe l'eka ndu ono, gbaru phe ohu ono. ²⁸Iphe, bę ɔhamoha ta abyadu alwuba phe alwulwu ozobaa; ophu anu-egbudu ta abyadu egbushibaa phe ozobaa. Ephe e-buru tüsaru ehu; ophu o to dudu onye e-yebaru phe ebvu. ²⁹Mu a-nü phe alị, a maru amaru l'oomehuje iphe. Ephe ta abyadu abubaaru ndu egu eme l'alị ono; ophu ephe abqeduru ndu ɔhamoha a-nođuje anma phulaphula. ³⁰O bürü teke ono bę ephe a-maru lę mbędua, bę Chipfu bya abürü Chileke phe bę no swiru phe nü. Ephe amakwarapho l'ephebe ndu Izurelu bę bę ndibe mu. Nokwa iphe, Nnajıuphu, bę Chipfu epfu.

³¹“Unubę aturu mu; mbu aturu, mu azu azuzu; bę unubę nemadzü; mbędua bürü Chileke unu. Nokwa iphe, Nnajıuphu, bę Chipfu epfu.”

Iphe, ee-me ndu Edomu

35

¹Nokwa iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²Nwa ndiphe; ghachiru úbvú Siye iphu lę kę njo; pfuaru mu iya iphe, a-nwuru iya nü; ³sụ iya: Wakwa iphe, Nnajıuphu,

bụ Chipfu pfuru baa:
 Mu noakwaru ngu lẹ njo;
 gube úbvú Siye!
 Mbụ lẹ mu a-machi eka
 mu daa ngu kẹ njo l'ehu;
 bya emee ngu g'i
 dabyiru bụru ochobu.

⁴ Iphe, bụ m kpukpu ngu
 bẹ mu e-mekota umerekete;
 Ii-buru ochobu dabyiru;
 O ya bụ g'iimakwanuru
 l'ọo mbedua bụ Chipfu.

⁵ Eshi ophu ndu Ízurēlu shi l'edenwede dütä ngu ashị; i gude ogu-echi gbushia phë lẹ teke ephe eje oke iphe-ehuka; mbụ teke a nñru phë chijipuu; ⁶ bẹ mubé Nnajiuphu, bụ Chipfu sru-a: Oo gẹ mu nō ndzụ gẹ mu nō iya-a; bụ g'o bụ ire-lanụ; lẹ mu e-woru ngu haarụ mgbugbụmadzu. Eshinu egbu ochi ta adụdu ngu ejị bẹ bụ ochi ono a-nodu etso ngu pürupuru. ⁷ Mu e-me úbvú Siye g'o dabyiru bụru ochobu; bya egbufukọta ndu anoduje eje iya nggede eje nggede alwa. ⁸ Mu e-me gẹ ndu e gbushiru egbushi ji úbvú ngu ejiji. Ndu e gude ogu-echi gbushia bẹ a-daka l'iphe, bụ úbvú úbvú nshii ngu; mẹ lẹ nsüda nsüda; mékpo le nggele ngu. ⁹ Mu e-me ngu g'i bụru ochobu jaśuru asürü; ophu o to dudu onye bya eburu lẹ m kpukpu ngu ozo. Oo teke ono bẹ ji-maru l'ọo mbedua bụ Chipfu.

¹⁰ “Oo kele i gude onu ngu sụ l'oha labo ọwa-a; mẹ m kpukpu labo ọphuu bẹ a-buru nkengu; mbụ l'unu a-natakota phë nworu; l'eka mubé Chipfu gbẹ nodu l'eka ono. ¹¹ Oo ya meru iphe Nnajiuphu, bụ Chipfu gude sụ: Oo gẹ mu nō ndzụ gẹ mu nō iya bụ g'o bụ ire-lanụ lẹ mu a-nụ ngu aphụ rwuberu ngu nụ lẹ k'ashị ono i kporu ndibe mu; mẹ lẹ k'ehu-eghu; mẹ k'anya-pfırupfuru, ephe du ngu, bụ iphe goshiru l'ephe dıkpoo ngu ashị ọkpobe adụdu. Mu e-me g'unu maru onye mu bụ; teke ono mu a-wata unu anụ aphụ ono. ¹² Oo teke ono bẹ ji-maru lẹ mubé Chipfu nümakotaru ejo-epfupfu ono, i pfukotaru kpua úbvú úbvú Ízurēlu ono. I sru: “E mewaru; ephe dabyiru bụru ochobu; e wowaru phë nụ anyi g'anyi vükka avükka.” ¹³ I gbawaru mu opfu; bya epfugbuwa g'ọnhaa ngu l'opfu ehleru mu; mu tuko iya g'o ha nümakota.

¹⁴ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-me ngu g'i bụru ochobu g'iphe, bụ mgboko l'ophu tee ęswa iya; ¹⁵ kele i teru ęswa teke e meru alị ndu Ízurēlu o bụru ochobu pho; bẹ mu e-me ngu g'i du egube ono. Gube úbvú Siye; gubedua mẹ alị ndu Edomu l'ophu bẹ a-buru ochobu. Oo teke ono bẹ ephe a-maru l'ọo mbedua bụ Chipfu.””

Opfu epfu anụ úbvú, nogbaa lẹ Ízurēlu

36 ¹“Gube nwa ndiphe; pfuru nụ úbvú úbvú Ízurēlu; sụ phë: ‘Unu-bẹ úbvú úbvú Ízurēlu; unu ngabékwa nchị nüma Opfu Chipfu!

²Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Qo kèle ndu ɔhogu ngu sùru Hẹ! Nta-a bẹ iphe, bù úbvú úbvú ono, shi lẹ ndiche ono bükotaakwa nkanyi.'

³"Eshi ophu ɔ dụ nno; pfuru nṣuru mu phẹ sụ: 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Eshinu ẹphe mewaru; unu dabyiru bùru ochobu; mbụ mewaa unu umerekete; k'ophu unu bùwaa iphe, ɔhamoha ozo nwe enwe-nwe; bya emee; ndiphe vuya unu swiji; epfurunuu ejo-opfu; ⁴bù g'unubẹ úbvú úbvú Ízurèlu; nüma opfu Nnajiuphu, bù Chipfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfurunuu eze úbvú, nogbaa nü; mè úbvú nshiji, nogbaa nü; mè nggele nggele; mè nsüda nsüda; mè iphe, bù ochobu ono, dabyikotaru egube ono; mè iphe, bù mkpukpu ono, a kwafukotaru akwafụ ono; mbụ onoya, ɔhamoha, nö-pheru iya mgburugburu lwuru alwulwu; bya emee ya iphe ọchi ono bù ọwa.

⁵"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu gudeakwa ẹhu-eghu enwu mu phuruphuru l'ehu g'oku pfuru mabèru iphe, bù ɔhamoha ndu ophu phòduru nü pho; mè iphe, bù ndu Edomu l'ophu; kèle ẹphe gudewaa ẹhu-utso; mè iwashi, nö phẹ l'obu mee alị mu; ọ bùru nkephé; k'ophu ẹphe a-lwụ eka ẹku akpajé nri, nö l'alị ono alwulwu.'

⁶"Qo ya bù; pfuaru mu phe gẹ k'alị Ízurèlu a-dụ; pfuaru eze úbvú, nogbaa nü; mè úbvú nshiji, nogbaa nü; mè nggele nggele; mè nsüda nsüda, nogbaa nü; sụ phe: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu gudewaa oke-ẹhu-eghu enwu mu phuruphuru l'ehu g'oku; pfua opfu; kèle ɔhamoha bẹ mekötawaru ngu iphe-iphere. ⁷Qo ya bù lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Mu ribuakwaru angu l'iphe, bù ɔhamoha ono, nö-phekötaru unu mgburugburu ono bẹ ee-me iphe-iphere. ⁸Ole unubedua, bù úbvú úbvú Ízurèlu bẹ a-pfukashi ékali; miarù ndibe mu Ízurèlu mebyi; kèle ẹphe abyawaa alwa unuphu. ⁹Mu aríkwaru unu ɔriri k'oma. Mu e-gude k'oma ghaaru unu iphu. Ee-mechaa koo unu akoko; kua unu gẹ mebyi iphe. ¹⁰Mu e-mekwapho gẹ ndu bu l'ime ngu kabaa igwerigwe; mbụ ndu Ízurèlu l'ophu. Iphe, bù mkpukpu ono bẹ ee-buchishikota ebuchishi; l'a kpukwakota iphe, bù eka ọ dakpoṣhihukotaru adakpoṣhihi. ¹¹Mu e-mekwapho gẹ nemadzụ; mè ẹku kabaa unu igwerigwe; ẹphe azua azuzu ka l'otu. Mu e-me g'e buchishia unu egube ono, e shi buru l'ime unu ono. Mu abya emee g'iphe dürü unu lẹ ree; eme lẹ g'o shi dürü unu teke ono. Qo ya bù g'unu amakwanuru l'oo mu bù Chipfu. ¹²Mu e-me gẹ nemadzụ; mbụ ndibe mu, bù ndu Ízurèlu zo ọkpa l'eli unu. Ẹphe e-nweru unu; unu abùru okiphe phẹ. Ophu unu ta abyadụ emebaa phẹ ume nwa ozo.

¹³"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: "Eshinu ndiphe epfu l'unu egbuje nemadzụ; tème unu nödu eme alị unu ume nwa;" ¹⁴bẹ unu ta abyakwa egbushibaa nemadzụ ozo; ophu unu abyadụ emebaa alị unu ume nwa ozo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu. ¹⁵Mu ta abyadụ

ekwe g'unu n̄umabaa ejo-opfu ɔhamoha epfu ekpu unu ozo; mbu le mu te ekweedu g'ephe mee unu iphe-iphere ɔzobaa; ɔphu mu ekweekwapho g'unu vukotaba iphe daa. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu.' ”

¹⁶No iya; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu bya asu mu:

¹⁷“Nwa ndipie; teke ndu Ízurélu shi buru l'alị nkephé bę ephe gudekwa umere phe; waa iphe, ephe meru pharwüşhia ya. Umere phe bę shikwa du mu ideyideyi ge teke nwanyi ano nsø-nwanyi. ¹⁸Oo ya bu; mu tukoshinu phe oke əhu-eghu mu; kèle ephe gbushiru nemadzü l'alị ono; bya egude agwa, ephe agwaphe merwushia ya. ¹⁹Mu chikashia phe ephe dzuru ɔhamoha; ephe gbakashihu tuko iphe, bu m kpukpu le m kpukpu tsoru. Mu kperu phe ikpe g'umere phe; waa iphe, ephe meru gbaru. ²⁰Iphe, bu eka ephe jeru l'ɔhamoha ono bę ephe emeje eepfubyishi əpha mu, du nsø ono; kèle aasuje phe: ‘O kwa ndibe Chipfu du egube-a; teme ephe gbę lufuta l'alị iya.’ ²¹O bya erwua mu l'ehu; mbu k'epha mu, du nsø ono, ndu Ízurélu meru anodu epfubyishi l'echilabø ɔhamoha ono, ephe laru ono.

²²“Oo ya bu; su ndu Ízurélu: wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: ‘O tø bükwa k'opfu əhu unubę ndu Ízurélu bę mu gude abya eme iphe-a; oo k'epha mu, du nsø ono, unu rwütoshiru arwütoshi l'echilabø ɔhamoha ono, unu lakotaru ono. ²³Mu e-me goshi l'eze əpha mu ono paru eka apaa ono du nsø; mbu onoya, e mebyishiru l'echilabø ɔhamoha ono; mbu əpha mu ono, unu mebyishiru l'iphu phe ono. Oo ya bu g'ɔhamoha ono amakwanuru l'qo mu bu Chipfu; mbu teke ono, mu e-gude unu goshi phe le mu du nsø ono. Nokwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu. ²⁴Noo kèle mu a-nafuta unu l'eka ɔhamoha ono. Mu e-rwukobekota unu e shi l'alị, nonu; dulata unu l'alị nkunu gedegede. ²⁵Mu abya ephee unu mini, doru rișaa; unu abya adu ree; mu a-safukota unu ejo-iphe unu, meshiru; mækpo agwa, unu gwaru g'o ha. ²⁶Mu a-nu unu obu ɔphúú; bya eye unu unme ɔphúú l'ime; mu e-wofu unu obu ono, nmaru kpibii ge m kpuma ono; nu unu obu bęlebele. ²⁷Mu e-wor Unme mu ye unu l'ehu; mee unu g'unu meahaa iphe, mu şuru g'e meje; unu abya eleta ənya meahaa ekemu mu. ²⁸Unu e-buru l'alị ono, mu n̄uru nna unu oche phe ono; unu a-buru ndibe mu; mu a-buru Chileke unu. ²⁹Mu a-dzota unu g'unu te emehę ejo-ememe ono, unu eme ono. Mu e-ku nri oku; mee ya g'o kuru akuru; ɔphu mu ta abyadu eme g'ejo ɔkpa-nri dapfuta unu. ³⁰Mu e-me g'oshi-ɔmi ka ami mebyi; bya emee g'iphe, e meberu l'alị mehu emehu; k'ophu ɔhamoha e-mebuhu unu iphe-iphere l'opfu egu. ³¹Oo teke ono bę unu a-nyata ejo uzo ono, unu tsoru ono; mę iphe, adu ree ono, unu eme ono; unu abya adu onwunu ashı le k'ejo-iphe ono, unu eme ono; mę ebyi ono, unu eme ono. ³²Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: Iphe, mu eme g'unu maru bu l'o tø buđu iswi əhu unu bę mu gude eme iya. Ophu g'iphere du unu; mbu g'iphere ji unu iphu, l'ejo-ememe unubę ndu Ízurélu eme!

³³“Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: Mboku ono, mu a-safu unu ejo-iphe, unu mekotaru ono bę mu e-me g'e buru le m kpukpu

unu ono ozo; a bya akpukwa ẹka dakpoșihuru adakpoșihu. ³⁴Egu ono, shi bürü ẹka dabyiru kẹ mmanụ ono bẹ aa-kọahaa iphe; ọbu-buhuru ẹka dabyiru kẹ mmanụ; l'ẹnya ndu aghata aghata. ³⁵Teke ono bẹ ẹphe a-sụaha: “Ali-a, shi bürü ẹka dabyiru kẹ mmanụ-a bẹ gbẹ duwanu gẹ mgbabu Édenu. Mkpukpu, shi dakpoșihu adakpoșihu; bürü ochobu; e mebyi-shia ya emebyishia bẹ a gbẹ kpụwa; o shihu ike; teme e buchishikotawa iya nụ ebuchishi.” ³⁶Noo teke iphe, bụ ọhamoha, phoduru nụ, bupheru unu mgburugburu a-maru l'ọo mube Chipfu bẹ kpükwaru iphe ono, e shi nwukpoșhia enwukpoșhi ono; bya adzaphukota iphe azụ l'ẹka ono, shi bürü ochobu ono. Mbędua, bụ Chipfu bẹ pfuakwaru nụ; mu je e-me iya.’

³⁷“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-kweta ozobakwa meeru ndu Ízuréliphe, ẹphe arwo. Mu e-me g'ephe zua azuzu ha igwerigwe g'igwe aturu; ³⁸mbụ g'ephe ha igwerigwe g'ikpoto aturu, e gude abya egwe ngweja le Jierúsalemu l'obo-iphe, a turu onu iya. Oo ęgube ono bẹ ikpoto nemadzụ e-ji mkpukpu ono, shi dakpoșihu adakpoșihu ono. Oo ya bụ g'ephe a-makwanuru l'ọo mu bụ Chipfu.”

Nsuda, ojogorogo ọkpu jiru ejiji

37 ¹Ike Chipfu bya akparwuta mu l'ehu. Unme Chipfu bya ekuta mu je apfube l'echilabø nsuda lanụ. Nsuda ono buerupho ọkpu nemadzụ jiru iya ejiji. ²O duta mu; jephekota ọkpu ono mgburugburu. Mu huma ọkpu, dù igwerigwe l'ime nsuda ono. Ọkpu ono kpohukotachaa iyororo g'ephe ha. ³O bya ajia mu sụ mu: “Nwa ndiphe; ?okpu-a; o nweru g'o shi dù ike teta nöduba ndzụ ozo töo?”

Mu sụ iya: “Oo gube Nnajiuphu, bụ Chipfu bẹ maru nụ kpoloko.”

⁴No iya; o sụ mu: “Pfurumaberu mu ọkpu ono; sụ phe: Unubé ojogorogo ọkpu; unu ngabé nchi nüma Opfu Chipfu! ⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfuru unubé ọkpu-a baa: Mu e-me g'unme bahụ unu l'ehu; k'ophu unu a-bya adzuru ndzụ. ⁶Mu e-ye unu akwara l'ehu; mu abya emee g'unu nweru anụ-ehu; mu abya ekwee unu akpọ l'ehu; woru unme ye unu l'ehu; unu abya anodu ndzụ. Oo ya bụ g'unu a-makwanuru l'ọo mu bụ Chipfu.”

⁷Tobudu iya bụ; mu bya epfua g'ọ sụru gẹ mu pfua ono. Mu kpükwaru-a opfu ono l'ọnụ epfu; g'e jia epfu-a; a nüahaa ükporo iphe, azụ jogoro-jogoro; ọkpu ono bya edepfubekota; ọphu nönu dzepfuru l'ibe iya. ⁸Mu bya ele ẹnya; akwara mẹ anụ nödükotawa iya; akpọ bya ekwekota-wa iya nụ; ole ẹphe ta atükwanu unme.

⁹O bya asụ mu: “Pfurumaberu mu unme; pfuru nụ iya; nwa ndiphe; sụ iya; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Gẹ gube unme shikwa l'ishi ụzo ẹno, pherephere eshije ezi; bya ezia l' ndu-a, e gbushiru egbushi-a g'ephe nödu ndzụ ozo.”

¹⁰Tobudu iya bụ; mu pfua g'a sụru gẹ mu pfua ono; unme bya abahụ phe l'ehu; ẹphe bya anodu ndzụ; bya agbeshi pfuru apfuru; bürü ikpoto

ndu ojogu, paru eka apaa. ¹¹Oo ya bu; o su mu: "Nwa ndiphe; okpu-a bu ndu ɔnu-uló Izurelu l'ophu. Ephe epfu su: 'Okpu anyi kpohukotawaru iyororo; ophu o to nweedu iphe, anyi ele ɛnya iya; nkanyi be bvụakwaru nü.' ¹²Oo ya bu; pfuru mabəru mu phɛ; su phɛ-a: Nnajuphu, bu Chipfu sru: 'Unubę ndibe mu; mu e-kpuhakota ilu unu; mee g'unu shi l'ime iya lufuta; mu eduta unu duba l'alí Izurelu.

¹³"Oo ya bu; g'unubę ndibe mu amaru l'oo mu bu Chipfu le teke ono mu kpuhaerupho ilu unu dufutagbaa unu l'ime iya ono. ¹⁴Mu e-wor Unme mu ye unu l'ehu; unu abya anodu ndzü. Teke ono be mu e-duta unu dobe l'alí unu gedegede. Noo teke unu a-maru le mube Chipfu be pfuru iya; bya emee ya ememe. Oo egube ono be Chipfu pfuru iya.' "

Ízuręlu a-buru ndu lanu, nweru onye eze lanu

¹⁵Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu su mu: ¹⁶"Nwa ndiphe: Wota oshi lanu dee ya iphe-a: 'Qwaa bu kę ndu Jiuda yee ndu Izurelu, bu ndu yee ya t̄ugbaru bürü nanu.' Lị bya ewota oshi ozo bya edekwaa ya pho iphe egube-a: 'Qwaa bu oshi kę Ifuremu, mbu oshi Jiōșefu; mę kę ndu Izurelu l'ophu, bu ndu yee ya t̄ugbaru bürü nanu.' ¹⁷Woru phɛ chigbabe g'ephe bürü oshi lanu. Mee phɛ g'ephe bürü oshi lanu l'obochi eka ngu. ¹⁸Teke ndibe unu jiru ngu su ngu: '?Tii kaduру anyi iphe, iphe ono, iime ono bükpoo?' ¹⁹Su phɛ le Nnajuphu, bu Chipfu sru-a: Mu abya ewota oshi kę Jiōșefu, bu ophu Ifuremu gude l'eka ono; mækpoo k'iphe, bu ipfu Izurelu, bu ndu ephe l'iya swi; woru iya t̄ugbabe l'oshi kę Jiuda; mee phɛ g'ephe bürü oshi lanu nödu mu l'eka.

²⁰"Oshi ono, i decharu iphe ono be ii-gude l'eka g'ephe h̄uma iya. ²¹Lị bya asu phɛ; Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-dufukota ndu Izurelu l'iphe, bu qhamoha, ephe lakotaru. Mu e-shi l'ekameka rwukobe phɛ; duta phɛ duba l'alí nkephę. ²²Mu e-me phɛ g'ephe bürü ndu lanu l'alí ono, no l'úbvú úbvú Izurelu ono. O bürü onye eze lanu a-nödu achikota phɛ. Ephe ta abyadu abubaaru ndu labo ozo; ophu ephe ta abyadu ekekahabaa bürü ali-eze labo ozo. ²³Ephe ta abyadu egudebaa agwa phɛ; mę iphe, aasø nsø, ephe agwaphe; merwushia onwophe ozo; ophu ephe egudehędę ejo-ememe merwushia onwophe; kęle mu a-dzota phɛ l'eo-iphe ono, ephe gude laphu azu ono; mu abya asa phɛ; ephe aburu ndibe mu; mu aburu Chileke phɛ. ²⁴O bürü nwozi mu, bu Dévidi be a-buru eze, achi phɛ. Ephe e-nweru onye lanu, a-nödu eche phɛ g'onye eche atüyü. Ephe a-nödu eme ekemu mu; bya eleta ɛnya eme iphe, mu sru g'e meje. ²⁵Ephe e-buru l'alí ono, mu n̄ru onye-ozi mu, bu Jiékopu ono; mbu ali ono, nna unu phɛ shi buru ono. Ephebedua; mę ụnwu phɛ; mę ụnwu nwawanwanwaranwa phɛ be e-buru l'eka ono jasuru aşuru. O bürü Dévidi, bu nwozi mu be a-buru onye-ishı phɛ jeye l'ojejoje. ²⁶Mu l'ephe a-gba ndzü ęhu-guu. Qo-bürü ögbandzu, a-duru phɛ jasuwaruroya. Mu e-me

g'ephe buru; mee phē g'ephe zua azuzu. Mu abya eworu ulo-nsō mu dobe l'echilabō phē jasuru asuru. ²⁷Mu l'ephe a-tuko buru. Mu a-buru Chileke phē; ephebedua abukwanuru ndibe mu. ²⁸Oo teke ono bē əhamoha a-maru l'qo mbēdua, bu Chipfu bē meru ndu Izurelu g'ephe dū nsō; mbu teke ono ulo-nsō mu a-nodu l'echilabō phē jasu l'ojejoje ono.”

Iphe, e-me Gogu

38 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sū: ²“Nwa ndiphe; ghachiru Gogu iphu lē kē njo; mbu onye ono bu onyeishi ndu Mēsheku waa ndu Tubalu; ³sū iya: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru baa: Mu nōakwaru ngu lē njo; gube Gogu, bu onyeishi ndu Mēsheku waa ndu Tubalu. ⁴Mu a-lo-phe ngu mgburugburu; gude ikekee dzugbabe ngu agba; lōfuta ngu; mēkpo ndu ojogu ngu l'ophu; mē inya ngu; mē ndu agba l'inya, bu ndu kwakotaru onwophē ngwogu rengurengu; mbu ikpoto nemadzū, bu ndu əphu pagbaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye, əphu hagbaa shii; mē ndu əphu hagbaa nwanshiji. Ephē tuko g'ephe ha ephegbaa ogu-echi phē kē pheremu pheremu.

⁵“‘Ndu Peshiya; mē ndu Kushi; mē ndu Putu bē tsokota phē nū; ephe pakota iphe, eegudeje egbobuta onwonye; bya ekpuchaaru okpu-igwe. ⁶Egube ono bē ndu Goma e-rwuta ndu ojogu phē tsokwaru ngu pho. Ndu Bētu-Togarama, shi l'ime ime uto isheli bē e-rwukokwapho ndu ojogu phē tsoru ngu; mbu əhamoha, dū igwerigwe a-turu ikē yeru ngu. ⁷Rukotakwa onwongu; kwagebekwa akwagebe; unu l'ikpoto ndu ono, nō-pheru ngu mgburugburu ono; bürü phē onyeishi-ogu. ⁸A -nochaephō ədu bē ee-ku ngu k'ogu. Lapha, dū l'iphu bē ii-je əgu l'alī ono, shi l'əgu eteta eteta ono, bu iya bu alī ono, e shi l'əha, dū igwerigwe rwukobē ndu bu iya nū ono; mbu ndu ono a chikoberu l'ubvú ubvú Izurelu, bu əka shihawaa dabyitaru bürü ochobu ono. Ndu ono bē e shi l'əhamoha ozo dufuta phē; ephe tuko buru l'ehu-guu. ⁹Gubedua waa ndu ojogu ngu l'ophu; mē iphe, bu əha, dū igwerigwe ono, etsokota ngu nū ono bē e-zelihu g'oke pherephe-re; unu abya eswtakota alī ono g'urwukpu.

¹⁰“‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru baa: Lē mboku ono bē onweru əriri, a-gbabata ngu l'obu; l'i wata agba idzu ejio-iphe. ¹¹I-sū: Mu e-je alwua alī, e te gudedu ibrulō kpū-butā mkpukpu, nō iya nū ono. Mu e-tso ndu ono, nō l'ehu-guu ono əgu; mbu ndu ono, bu tūsaru əhu ono. Ephē bukota lē mkpukpu, e te gudedu ibrulō kpū-butā; əphu o tō dudu əguzo, e gude agu-chi iya agu-chi; teme əphu o nwedu mgborigwè, e gude agbachī iya. ¹²Mu a-lwū phē alwulwu; gwee iphe phē; mbu ghazia əka dabē l'əka ono, bu ochobu, a lwaru azu bya eburu ono; waa ndu ono, e shi l'əhamoha rwukobē ono; mbu ndu ono, nweru əku; mē iphe-enweru əzo, bu ndu bu l'echilabō alī ono. ¹³Ndu Sheba; mē ndu Dedanu; yee ndu agba oke-ngho, shi Tashishi; mēkpo mkpukpu phē l'ophu bē a-jī ngu sū:

“?I byawaru g'i gwee tütua? ?I chiwa ikpoto oha ngu g'i bya akwaa ɔkwa-ta; mbu g'i bya evua mkipola-ochaa me mkipola-ododo; g'unu kpokoo ɛku; kwatakpoɔ kwaai iphe l'ɔkwata tɔo?”

14 “‘Oo ya bu; nwa ndiphe; pfuru n̄uru mu Gogu; su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Teke ndibe mu e-buru l'ehu-guu ono be ii-zilihi; 15 shi l'eka i shi, du enya l'uzo isheli bya; mbu ḡubedua; waa oha, du igwerigwe, unu l'ephe swi. Ephe bu ndu agbakota inya; mbu ikpoto nemadz̄u, bu igwerigwe ndu ojogu. 16 Unu a-bya ej i al̄ ono; so-kpute ndibe mu, bu Ízurelu g'onye urwukpu sopyaberu. Latatiphu be mu e-duta ḡube Gogu; l'i bya etso ndu al̄i mu ogu. Oo ya bu ḡohamoha amaru mu; teke ono mu e-shi l'ehu ngu goshi ph̄e le mu du ns̄o ono.

17 “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ?Tɔ buna ḡubedua be mu shi l'onu ndu-oz̄i mu, bu ndu mpfuchiru Chileke Ízurelu pfua opfu ngu le teke ndiche-a? Teke ono be ɛphe pfukwaru iya apha, du igwerigwe su le mu e-mechaa gude ngu dapfuta ph̄e.

18 “Waa iphe, e-me nu le mboku ono baa: “Teke Gogu byaerupho alwushi al̄i Ízurelu ogu be ɛhu-eghu mu a-talihu; mbu kpohu oku. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. 19 Mu gudewaa g'ooophu-beru mu l'ehu; waa oke ɛhu-eghu mu raa ya arara l'oke al̄i-ɔnma-jiijiji be a-du l'al̄i Ízurelu le teke ono. 20 Teke ono be iphe, bu ema, no le mini; me enu, ɛphe l'eli; me anu-egbudu; m̄ekpoo iphe, bu anu, awu awuwu l'al̄i; me-kpoo iphe, bu ndu no le mgboko-a e-tehukota kparikpari l'iphu mu. Iphe, bukota úbvú be a-ghakota igharaphu; iphe, bu agbara mkipuma a-vɔk-poshishukota; iphe, bu igbulɔ a-dashikota gburugudu l'al̄i. 21 Teke ono be mu e-me g'e shigbaa l'úbvú mu gude ogu-echi bapfuta Gogu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. Nwoke nonu e-gude ogu-echi nkiya tsopyabe nwune iya nwoke. 22 Mu e-gude ej oiphe-ememe; waa egbu-ochi nua ya aphu. Mu abya edzee oke mini nmaa yee igwerigwe ndu ojogu iya; me iphe, bu ɔhamoha, ɛphe l'iya swi; bya atua ph̄e akamini-mkpuma; bya ekpukposhi ph̄e oku-nshiegbe, enwu phuruphuru. 23 O buru egube ono be mu e-gude goshi ge mu habe shii; waa ge mu du-be ns̄o. Mu e-me ḡohamoha maru onye mu bu. O teke ono be ɛphe a-makwanuru l'oo mb̄edua bu Chipfu.””

39 1 “Nwa ndiphe; pfuaru mu Gogu g'oo-duru iya; su: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: mu noakwaru ngu le njɔ; ḡube Gogu, bu onye bu ishi ndu M̄eshetu; me k̄ ndu Tubalu. 2 Mu a-lo-phe ngu mgburugburu; kp̄ta ngu k̄ karakara t̄ugbua. Mu eje avofuta ngu l'uzo isheli bu ɛka du enya ono; duru ngu g'i je etso ndu bu l'úbvú úbvú Ízurelu ogu. 3 Mu e-chifu ngu ɿta, i gude l'ekicha; bya eme g'apfu, i gude l'ekutara naafu ngu daa. 4 Oo l'úbvú úbvú Ízurelu be ji-da; unu le ndu ojogu ngu; m̄ekpoo ɔhamoha ono, tso ngu nu ono. Mu e-woru unu nu ɿnwenu, du iche iche g'ephe ria; bya ewokwarupho unu t̄arū anu-egbudu. 5 Unu a-da

l'eba l'egbudu. O kwa mbedula pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu. ⁶Mu e-ye ọku le Magogu; mē ndu ọphu bukota l'ehu-guu l'aguga eze-enyimu ono. Oo ya bụ g'ephe amakwanürü l'ọqo mu bụ Chipfu ọbu.

⁷Mu e-me ḡe ndibe mu, bụ ndu Ízurelu maru ẹpha mu, dū nsō ono. Ophu mu ta abyadụ ekwebaa ḡe mebyishia ẹpha mu ono, dū nsō ono ozo; teme iphe, bụ ohamoha a-maru l'ọqo mbedula, bụ Chipfu, bụ onye ono, dū nsō ono, nō le Ízurelu.

⁸“‘Oobyakwa-a! O mefutajekwa. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu. O kwa iya bụ mboku ọbu mu pfuru iya opfu iya ọbu. ⁹Oo teke ono bē ndu bu le Ízurelu a-wu-lihu je evukqo ngwogu phē gude mee nk̄, eeye l'oku; woru iya kpokota ọku. Ephe a-chịta iphe, ndu ono, egudeje egbobuta onwophē ọphu ha shii; mē ndu ọphu ha nwanshiji; mē ụta; yee apfū; mē mgborog-ogu; mēkpoo arwa phē. Ephe e-gude ngwogu ono shikota iphe apha esaa mgburugburu. ¹⁰Ephe ta abyadụ ejebaa akpata nk̄ l'egbudu; ọzoo je awata nk̄ l'oswa; kele ngwogu ono a-buru nk̄, ephe egudeje eshi iphe. Ndu ono, gwejeru iphe phē tütua ono bē ephe e-gwekwapho nkephē tütua; ndu ono kwajeru iphe l'okwata ono bē ephe a-kwalatakwaphe nkephē l'okwata. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu.

¹¹“‘O buru le mboku ono bē mu a-nụ Gogu eka ee-li iya le Ízurelu; le ns̄da ndu ije; mbụ le ns̄da, nō l'uzo enyanwu-awawa eze-enyimu ono. Kele oo l'eka ono bē ee-li Gogu yee ikpoto ọha iya; ee-gude phē lichia ụzo, ndu-ije. Oo ya bụ ee-kuahaa eka ono “Ns̄da Ikpoto Ndu Gogu”.

¹²Ndu Ízurelu e-li odzu phē ọnwa esaa; shi nno mee g'a ta sohe alị ono nsō. ¹³Ndu bukota l'alị ono g'ephe ha bē a-tuko phube iphu wata phē elili. Mboku ono, mu e-goshi le mu dū biribiri ono bē aa-kwabę phē úbvú. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu. ¹⁴ Önwa esaa -lachaephō bē ee-ye ndu iphe a-buru ozi phē bụ g'ephe tsojeru ndu-ije gbapheje alị ono; ephe -humā odzu, a gbadoru l'eli alị; ndu-ozu ono eworu iya lia. Ephe eshi nno mee g'a ta sohe alị ono nsō. ¹⁵Teke ephe a-nodu agbaphe alị ono bē onye humaru ọkpu nemadzụ e-meje iphe-ohubama l'aguga eka ọkpu ọbu nō; jasụ teke ndu elije odzu e-wota iya je elia le Ns̄da Ikpoto Ndu Gogu. ¹⁶Mkpukpu, eeku Hamona bē a-nodukwapho l'eka ono. O buru g'ephe e-shi bụ ono ephe eme alị ono g'a so-buhu iya nsō.’

¹⁷“Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Kua ụnwenu, dū iche iche ọku; mē anụ-egbudu; sụ phē: ‘unu tükocha shi l'eka unu nō bya edzukobę; bya eria ejá, mu abya egwegwe; mbụ eze ejá ono, ee-gwe l'úbvú úbvú Ízurelu ono. Eka ono bē unu a-ta anụ; ngua mee.

¹⁸Unu a-ta anụ ndu ọkpehu dū; ngua mee ndu-ishi mgboko-a; mbụ g'ephe bụ ebili; ọzoo aturu; ọzoo eghu; ọzoo oke-eswi, tsucharu eba, shi l'alị Be-shanu. ¹⁹Eja ono, mu abya egweru nụ unu ono bē unu a-ta eba-iphe jasụ ọtshihü unu ayi; unu angua mee jasụ qotsua unu ḡe mē. ²⁰Unu a-nodu le teburu mu taa anụ ịnya l'oiji unu ẹpho; mē anụ ndu agba iya nụ;

mé anu ndu okpehu dū; mé ndu ojogu, dū iche iche.’ Nokwa iphe, Nnajiu-phu, bụ Chipfu epfu.

²¹“Mu e-goshi ọhamoha ọdu-biribiri mu; tème ọhamoha a-humaphu, mu nñru phē; waa ge mu gude daberu phē eka l'ehu kē njø. ²²E -shi mbóku ono kwaseru bē ndu Ízurélü a-maru l'oo mu bụ Chipfu, bụ Chileke phē. ²³Iphe, bụ ọhamoha bē a-maru lē ndu Ízurélü bē a kpuru lē ndzú laa alí ozo; kele ephe meru iphe-eji; ọphu mu egudeedu ire phē eka. O búru iya meru iphe, mu wofuru iphu l'eka ephe no; nwuru phē nū ndu ọhogu phē; ephe gude ogu-echi gbushikota phē. ²⁴Mu wohaaru phē iphu mu; shi nno gwaa phē ugwo emerwushi, ephe merwushiru onwophē ono; waa ejio-ememe, ephemekotaru ono.

²⁵“O ya bụ; wakwa iphe, Nnajiu-phu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-je eshi l'eka a kpuru Jiékópu lē ndzú laa; je eduphuta iya azú. Mu a-byá apháru ndu Ízurélü l'ophu obu-imemini. Mu abya anwáberu ẹpha mu ono dū nsó ono enya. ²⁶Ephe a-zohakota iphe-iphere ono, e meru phē ono; mé gheleghele ono, ephe dū teke ono ephe bu túsaru éhu l'alí phē ono; ọphu ọ dudu onye byaru eyee phē ebvú ono. ²⁷Teke mu shiepho l'ọhamoha ono dulata phē; bya eshigbaa l'alí ndu ọhogu phē dufuta phē; bē mu e-shi l'ehu phē goshi ọha, dū igwerigwe lē mu dū nsó. ²⁸O ya bụ; ephe a-makwanürü l'oo mbédúa bụ Chipfu, bụ Chileke phē; kele ọ buchakpo eviya l'oo mu meru g'a kpua phē lē ndzú lashigbaa ọhamoha; obenu lē mu e-duphuta phē azú l'alí phē; ọphu ọ to dudu m'onye lanu, mu a-ha l'eka ono. ²⁹Mu ta abyadu ewohabaaru phē iphu mu ozo; noo kele mu a-wuu ndu Ízurélü Unme mu.” Nokwa iphe, Nnajiu-phu, bụ Chipfu epfu.

G'eze-ulò ọphúú Chileke ono dū

40 ¹O be l'apha, kwe anyi ụkporo apha l'apha ise; eshi teke a kpuru anyi lē ndzú; mbu g'apha ono awata awata; l'abalí k'iri l'ime onwa ono; mbu l'apha, kwe apha iri l'eno g'a Iwùtacharú mkpukpu ono. O búru lē mbóku ono gedegede bē ike Chipfu byaru mu l'ehu; bya eduta mu je edobe l'eka ono. ²O búru gē mu aphu ophulenya, Chileke meru; gē mu wata aphuphu ono; bē o dutaru mu jeshia l'alí Ízurélü; je edobe mu l'eli úbvú, ha l'eli shii. Úbvú ono bē ụlo nökota l'uzo ndohali iya; ọ duepho gē mkpukpu. ³O ya bụ; o duta mu jerwua l'eka ono; mu huma onye ugbugba iya dū g'onyirubvu; onye ono bē pfuru l'oni-ogozo; chiru eri oghu ochaa l'eka; bya egudekwapho mgboró, eegudeje atu ogologo iphe. ⁴Onye ono su mu: “Nwa ndiphe; bya egude enya ngu huma; l'iibya egude nchi ngu numa. Lerweta enya ọkpobe elerweta l'iphemiphe-a, mu abya ngu egoshi-a; kele ọ ya kparu iphe, e gude duta ngu g'i bya l'eka. Kokotaru ndu Ízurélü iphemiphe, i humaru.”

Ọnu-abata ụzo ẹnyanwu-awawa

⁵Mu bya ahuma igbulø, e gude kpụ-pheta eze-ulò Chileke ono mgburugburu. Ogologo mgboró ono, eegudeje atu iphe, nwoke ono gude l'eka

ono bę dę nkwo-oshi-eka; lę nkwo-obochi-eka; mgbo ishii. O bya atua g'igbidigbi 'igbulö ono habe; o búru ogologo mgboro ono bę o dę l'igbi; o búkwarupho mgboro ono ugbo lanu bę o dę l'eli iya.

⁶O bya eje l'önü-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa. O bya enyikota eka eeshije abahü iya; bya atua iphe l'önü önü-oguzo ono; ogo-logo iya búru mgboro ono ugbo lanu. ⁷Nkulahü eka ndu nche anoduje bę ogologo iya búkota mgboro ono ugbo lanu; osa iya búkwarupho mgboro ono ugbo lanu. Uzo, nogbaa lę mgbaka nkulahü ono bę dę nkwo-eka ise. Önü eka eeshije abahü lę mkpuru önü-oguzo ophu gharu iphu l'uzo eze-ulo ono bę ogologo iya bu mgboro ono nanu.

⁸O tuta iphe lę mkpuru önü-oguzo ono; ⁹o dę nkwo-eka esato. O bya atua iphe l'igbidigbi oshi mgbo, e yeru iya; o dę nkwo-eka labo. Mkpuru önü-oguzo ono bę no gha iphu l'ime ulo.

¹⁰Önu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa bę nweru nkulahü eto eto, nochaa ya ibekəboebo. Ephe no eto ono hakota enya nhamunha; igbulö, nokahagbaarü iya nu l'ibekəboebo ono bę hakota enya nhamunha. ¹¹O bya atuta iphe l'ogologo önü-oguzo, no iya nu; o dę nkwo-eka iri l'eto; osa iya dę nkwo-eka iri. ¹²Lönü nkulahü ono g'ephe hakota bę a kputagbaarü igbulö, dę nkwo-eka lanu dobe l'önü-abata. Nkulahü ono g'ephe ha bę iphe, ephe dükota bu nkwo-eka ishii; ishishi iya ızo eno hakotaru enya nhamunha egube ono. ¹³O bya eshi l'igbulö nkulahü, no l'eka lanu tüs iphe jeye l'igbulö nkulahü, no l'eka iya ophuu; o dę ıkporo nkwo-eka le nkwo-eka ise; mbu shita l'ishi igbulö ophuu jasü l'ishi igbulö ophuu. ¹⁴O bya atua iphe lę mkpuru önü-oguzo ono; o dę nkwo-eka ıkporo. Önü-oguzo ono bę no gbaphee itso oma-unuphu ono. ¹⁵Shita l'iphu önü-oguzo jeye l'ishi mkpuru önü-oguzo ono bę dę ıkporo nkwo-eka labo lę nkwo-eka iri. ¹⁶Nkulahü ono; me igbulö, nokahagbaarü iya nu bę nwekotaru windo, ızo dugbaa kę wérere wérere; o búru egube ono bę o nokota lę mkpuru ulo ono mgburugburu. Windo ono g'o hakota bę ghakotaru iphu l'ime. Iphu igbulö ono, kebushigbaarü nkulahü ono g'o hakota; bę e seshigbaarü mpfı l'eli iya.

Oma-unuphu k'etezi

¹⁷O bya edubata mu l'etezi oma-unuphu ono; mu hümaggaa mkpuru; me eka a wükotaru mkpuma gbaa mgburugburu l'etezi oma-unuphu ono. Eka ono, a wükotaru mkpuma ono bę a kporu mkpuru ıkporo l'iri giriri. ¹⁸Mgburekü önü-oguzo ono bę a wükotaru mkpuma ono. Mgburekü önü-oguzo ono bę ogo-logo iya yee uswekete iya haephö. Eka ono bę phoru olu. ¹⁹O bya atua iphe shita laabata-agħachi önü-oguzo ono jasü l'atatiphu oma-unuphu ono; o dę ıkporo nkwo-eka ise l'eka iya k'ızo enyanwu-awawa; me eka iya k'ızo isheli.

Önu-oguzo ızo isheli

²⁰O bya atuta iphe l'önü-abata ophu gharu iphu l'uzo isheli, bu iya bu ophu shiru lüfu l'etezi oma-unuphu ono; g'o maru g'ogologo iya; yee

uswekete iya habe. ²¹Nkulahụ dụ iya eto l'eka iya ọwa-a; bya adụ eto l'eka iya ọphuu. Igbulọ kebushiru nkulahụ ono; mẹ mkpuru iya bẹ hakota gẹ ndu ọphuu nō l'ọn-abata kẹ mbụ pho. Ogologo iya dụ nkwo-eka ụkporo labo l'iri; ọsa iya dụ nkwo-eka ụkporo l'ise. ²²Windo, nökota iya nụ; mẹ mkpuru iya; mēkpoo mpfụ, e gude memakota iya emema bẹ hakota gẹ k'ọn-abata ọphu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa pho. Eka aazobeye ọkpa abahụ iya dụ mkpopfu ẹsaa; mkpuru iya nödụ ghakotaru iya iphu. ²³O nweru ọn-abata, eeshije abahụ l'ime ọma-unuphu ono. Ọnu-abata ono bẹ gharu iphu l'ọn-abata k'uzo isheli; mbụ egube ono, ọ dükwapho l'uzo enyanwu-awawa ono. O shi l'ọn-abata tuta iya iphe jasụ l'ọn-abata, ọphu nō gharu iya iphu; ọ bụru iphe, ọoduje bụ nkwo-eka ụkporo ise.

Ọnu-abata uze ndohali

²⁴No iya; ọ bya eduru mu shia uze ndohali; mu hụma ọn-abata ọphu gharu iphu l'uzo ndohali. Ọ bya atụta iphe l'igbulọ, kebushiru nkulahụ, nō iya nụ; mẹ mkpuru iya; ẹphe hakota gẹ ndu ọphuu. ²⁵Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bẹ windo nökota mgburugburu. Windo ono dükota egube windo ndu ọphuu dụ. Ogologo ọn-abata ono dụ nkwo-eka ụkporo labo l'iri; ọsa iya dụ nkwo-eka ụkporo l'ise. ²⁶Eka aazobeye ọkpa abahụ iya dụ ẹsaa; mkpuru iya nödugbaa l'atatiphu iya. O nwekwarapho mpfụ, e gude memashịa igbulọ, kebushiru nkulahụ iya ono, nochaa ya ibekę-boebo ono. ²⁷Oma-unuphu k'ime ime bẹ nwekwarapho ọn-abata, nō gha iphu l'uzo ndohali. Ọ bya eshi l'ọn-abata ime ọma-unuphu ono tuta iya iphe jasụ l'ọn-abata uze ndohali; ọ dụ nkwo-eka ụkporo ise.

Oguzo, eeshije abahụ ime ọma-unuphu

²⁸Tobudu iya bụ; ọ bya eshi l'ọn-abata uze ndohali ono duru mu ba-hụ l'ime ọma-unuphu ono. Ọ bya atụta iphe l'ọn-abata uze ndohali ono; ọ hakwapho gẹ ndu ọphuu. ²⁹Nkulahụ, nō iya nụ; mẹ igbulọ kebushiru nkulahụ iya ono; mẹ mkpuru iya bẹ hakota gẹ ndu ọphuu. Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bẹ windo nökota gbaa mgburugburu. Ogologo ọn-abata ono dụ nkwo-eka ụkporo labo l'iri; ọsa iya dụ nkwo-eka ụkporo l'ise. ³⁰Mkpuru, nō-pheru ime ọma-unuphu ono mgburugburu bẹ ogologo iya dụ nkwo-eka ụkporo l'ise; ọsa iya dụ nkwo-eka ise. ³¹Mkpuru k'uzo ndohali ghagbaaru iphu l'etezi ọma-unuphu. E seshiru mpfụ l'igbulọ, e gude kebushigba mkpuru ono. Eka aazobeye ọkpa abahụ iya dụ mkpopfu ẹsato.

³²Tobudu iya bụ; ọ bya edubata mu l'ime ọma-unuphu ono l'uzo enyanwu-awawa. Ọ bya atụta iphe l'ọn-abata ono; ọ hakwapho gẹ ndu ọphuu ha. ³³Nkulahụ, nogbaa ya nụ; mẹ igbulọ, kebushiru nkulahụ iya ono; mẹ mkpuru iya bẹ hakota gẹ ndu ọphuu. Ọnu-abata ono; waa mkpuru iya bẹ windo nökota gbaa mgburugburu. Ogologo iya dụ nkwo-eka ụkporo labo l'iri; ọsa iya dụ nkwo-eka ụkporo l'ise. ³⁴Mkpuru iya bẹ ghagbaaru

iphu l'oma-unuphu etezi. Igbulø, e gude kpù-bushia mkpuru iya ono bë e seshiru mpfù l'ibekèboebo. Eka aazòbeje ọkpa abahù iya dùchaa mkpopfu èsato èsato.

³⁵Tòbudu iya bụ; ọ bya eduta mu rwua l'ọnù-abata ophu nò l'uzo isheli. O bya atùta iya iphe; ọ ha gë ndu ophuu ha. ³⁶Nkulahù, nòkota iya nụ; mè igbulø kebushiru nkulahù iya ono; mè mkpuru iya bë hakota gë ndu ophuu. Windo nòkota iya gbaa mgburugburu. Ogologo iya dù nkwo-eka ụkporo labø l'iri; ọsa iya dù nkwo-eka ụkporo l'ise. ³⁷Mkpuru iya gharu iphu l'etezi oma-unuphu. E seshigbaaru mpfù, l'igbulø e gude kebushia mkpuru ono ibekèboebo. Eka aazòbeje ọkpa abahù iya dù mkpopfu èsato èsato.

Ụlo, aanoduje akwakòbe ngweja

³⁸O nweru nwa mkpuru, a kpuru ye iya mgbo, nò l'ọnù-abata, nò l'ime ọnù-abata oma-unuphu ono. Eka ono bë aasaje ngweja-akpo-oku. ³⁹O nwekwarupho teburu labø, e doberu le mkpuru ono eka labø, bụ eka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpo-oku; mè kë ngweja-iphe-eji; mè kë ngweja-apfù-ugwo. ⁴⁰L'etezi mè a -nodu eje ala l'ọnù-abata, nò l'uzo isheli bë teburu labø nòkwapho le mkpuru iya; le mkpuru ophu nò l'ọnù-abata ibe iya ophuu bë teburu labø nokwapho. ⁴¹O dù teburu eno nodu l'ibe lanụ; teburu eno nodu l'eka ọnù-abata ono ibe iya ophuu. O tuko dù teburu èsato, bụ eka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja. ⁴²O nwekwarupho teburu eno, e gude mkpuma mee, bu eli eka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja, aakpo oku. Ogologo iya dùchaa nkwo-eka lanụ le mkpirikpu iya; ọsa iya dùchaa nkwo-eka lanụ le mkpirikpu iya; ọ dù nkwo-eka lanụ l'eli. O bùru eka ono bë eedobeje iphemiphe, eegudeje egbu anụ, e gude egwe ngweja-akpo-oku; mè ngweja ozo, eegwekpo egwegwe. ⁴³Igbulø ono mgburugburu bë a kpòbekotaru nggu, ogologo iya hakota g'obochieka. Teburu ono g'ephe ha bùkota eka eedoje anụ, e gude egwe ngweja.

Mkpuru ndu-uke Chileke

⁴⁴Lazù ime ọnù-abata ono l'ime oma-unuphu ono bë o nweru mkpuru labø, nò iya nụ. Nanụ nò l'eka iya k'ònù-abata ụzo isheli; nodu gha iphu l'uzo ndohali; ozo nodu l'eka iya k'ònù-abata ụzo ndohali; nodu gha iphu l'uzo isheli. ⁴⁵Onye ono sụ mu: "Mkpuru ophu nò gha iphu l'uzo ndohali ono bụ kë ndu-uke Chileke, bụ iya bụ ndu ophu aanoduje eleta eze-ulo Chileke enya. ⁴⁶Mkpuru ophu gharu iphu l'uzo isheli bụ kë ndu-uke Chileke, bụ ndu ophu eletaje enya l'oru-ngweja. Ndu obu bụ ụnwu Zadoku, bụ phè kpoloko bụ ndu Lívayi, a-byakubeje Chipfu ntse; bya ejeeru iya ozi."

⁴⁷Tòbudu iya bụ; ọ bya atùta iphe l'oma-unuphu ono. O harụ enya nhamunha ibekeno eno; ọ dù nkwo-eka ụkporo ise l'ogologo; dù nkwo-eka ụkporo ise l'osa iya. Oru-ngweja ono bùru l'iphu eze-ulo Chileke ono bë ọ nò.

Eze-ulo Chileke ono

⁴⁸No iya; o bya eduta mu je le mkpuru, eka eeshije abahu l'eze-ulo ono; bya atutu iphe l'itsomgbo, noqbaa laguga mkpuru ono; ephe duchaa nkwo-eka ise ise ibekobo. Qsa onu-mgbo iya duchaa nkwo-eka iri l'eno; igbulø, nochaa su-be l'onu-abata ono ibekobo, be qsa iya duchaa nkwo-eka eto eto. ⁴⁹Mkpuru ono be ogologo iya du nkwo-eka ukporo; qsa iya du nkwo-eka iri l'ebu. Eka aazobeje okpa bahu iya be duchaa mkpopfu iri iri. E bvubechaa itso l'onu-abata mgbo ono eka labo.

41 ¹Tobudu iya bu; nwoke ono bya eduta mu je l'eze-ulo Chileke ono; bya egude iphe tuta okpa-mgbo iya; okpa-mgbo ono ibekobo be duchaa nkwo-eka ishii l'osa. ²Onu-abata iya be qsa iya du nkwo-eka iri; igbulø, nochaa ya le mgbureku ibekobo; be qsa iya duchaa nkwo-eka ise ise. O bya atutakwapho iphe l'ogologo iya; o du nkwo-eka ukporo labo; qsa iya du nkwo-eka ukporo. ³O bya abahu l'ime eze-ulo ono bya egude iphe tuta okpa-mgbo iya; qsa iya duchaa nkwo-eka labo nkwo-eka labo. Onu-abata ono be qsa iya du nkwo-eka ishii. Igbulø, noqbaa le mgbureku onu-mgbo ono ibekobo be qsa iya du nkwo-eka esaa. ⁴O bya atutu iphe l'ogologo ime eze-ulo ono; o du nkwo-eka ukporo; qsa iya du nkwo-eka ukporo l'uzo atatiphu eze-ulo Chileke ono. O su mu: "Owaa bu eka kakota adu nsø." ⁵No iya; o bya atutu iphe l'igbulø eze-ulo Chileke ono; igbidigi iya du nkwo-eka ishii; mkpuru noqbaa laguga ulo ono g'o ha be qsa iya dukota nkwo-eka eno eno. ⁶Ulo ono be bu ulo-eli mkpopfu eto. Mkpopfu ophu nonu nwekotaru mkpuru ukporo l'iri iri; a kpukota itso dupfubegbaa l'igbulø eze-ulo Chileke ono gbaa mgburugburu g'o gudeshia mkpuru, noqbaa ya nu. Iphe ono, a kpuru dupfube iya ono ta abukwa l'ime igbulø eze-ulo Chileke ono be a kpypyaberi iya. ⁷Mkpuru, e yeshiru le mgbureku ulo ono be ka qsa eje le mkpopfu iya ono. Ulo ophu e gude kp-pheta eze-ulo ono be a kpuru o nodu le mkpongo le mkpongo; k'ophu bu l'a -nodu enyikota iya; mkpuru ono, a kpushiru iya ono aka qsa eje. Eka eeshije enyikota iya be shi le k'omali no je eshijaa kechilabo iya; bahu le k'imeli iya.

⁸Mu bya ahuma l'eze-ulo Chileke ono nweru oma eka a kp-liru eli, no gbaphee ya mgburugburu; o buru iya bu eka a turu okpa mkpuru ono, a kpushiru gbaphee ya mgburugburu ono. O buru g'o habe ogologo bu ge mgboro pho; mbu l'oo nkwo-eka ishii be o du l'ogologo. ⁹Azü igbulø ke mkpuru aguga aguga iya ono be igbidigi iya du nkwo-eka ise. Eka dabiyiporu nu, no le mgbaka mkpuru ono, noqbaa l'ime eze-ulo Chileke ono; be qsa iya du nkwo-eka ise. Mgbaka eka dabiyiru nu; ¹⁰waa mkpuru ophu a kp-pherae ime oma-unuphu ono mgburugburu be qsa iya du nkwo-eka ukporo. ¹¹Mkpuru ono, e yegbaaru laguga eze-ulo Chileke ono be e eyecharu onu iya; o nodu laaru eka ono, dabiyiru iphoru ono; onu iya

lanụ gharu iphu l'uzo isheli; ophuu gha iphu l'uzo ndohali. Eka ono, a ta akpuduru mkpuru ono bę ọsa iya dụ nkwo-eka ise.

¹² Ulo ọphu a kpuru; ọ gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke l'uzo ẹnyanwu-ariiba iya bę ọsa iya dụ nkwo-eka ụkporo eto l'iri. Igbulọ ụlo ono bę igbidigbi iya gbaa mgburugburu dụ nkwo-eka ise; ogologo iya dụ nkwo-eka ụkporo eno l'iri.

¹³ No iya; o bya atutu iphe l'eze-ulo Chileke ono; ogologo iya dụ nkwo-eka ụkporo ise; ọma-unuphu eze-ulo Chileke ono; mę ụlo, a kpuru iya; mę igbulọ iya g'ephe hakota be ogologo iya dükwapho nkwo-eka ụkporo ise.

¹⁴ Ọma-unuphu eze-ulo Chileke ono eka iya ọphu gharu iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa; mékpoo atatiphu eze-ulo Chileke ono bę ọsa iya tükoru dụ nkwo-eka ụkporo ise.

¹⁵ O bya atutakwapho iphe l'ulo ọphu nö gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono l'uzo azu iya; mékpoo igbulọ iya ibekéboebo; ọ bụru nkwo-eka ụkporo ise bę ọ du.

Eka dụ nsö ono ọphu nofutaru anofuta; mę k'ime ime; yee mkpuru iya ọphu gharu iphu l'oma-unuphu; ¹⁶ mékpo ọnụ-ulo iya; mę windo, dugbaa werere ono; mę eka eeshije eshishi, nökota l'ephe n'eto ono bę a gbakotaru oshi; shita l'oma-ulo iya; mę igbulọ iya je-ye l'eka e yeshiru iya windo; mbụ le windo iya bę e kwechishikotaru iphe g'o ha; ¹⁷ je akpakpọ l'eli ọnụ-abata ono; mę ime ime ụlo ono; mę azu iya; mékpoo l'eli igbulọ ono ime iya mę azu iya gbaa mgburugburu; bę a pyishiru iphe, dugbaa ¹⁸ gę chierobu; mę mpfụ. Mpfụ ono bę e sesigbaaru le mgbaka mgbaka chierobu. Chierobu ono bę nwechaaru iphu labo. ¹⁹ Iphu ọphu dụ g'iphu nemadzụ bę ọ gharu mpfụ ọphu nö l'eka iya lanụ; iphu ọphu dụ g'iphu oduma bę ọ gharu le mpfụ ọphu nö l'eka iya ọphuu. Ọ bụru egube ono bę a pyishikotaru iya dophee eze-ulo Chileke ono mgburugburu. ²⁰ Shita l'omali iya jeye l'eli mgbo bę a pyishikotaru chierobu mę mpfụ l'igbulọ eze-ulo ono.

²¹ Okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono bę hakota ẹnya nhamunha ibekeno eno. Ọ bụru g'okpa-mgbo ọphuu dụ bụ g'ophuu dụ l'iphu eka dụ nsö ono. ²² Oru-ngwěja Chipfu ono bę e gude oshi mee; eli iya dụ nkwo-eka eto; ogologo iya dụ nkwo-eka labo; ọsa iya dụ nkwo-eka labo. Nkuku iya; mę ọkpali iya; mę mgburęku iya bę bụ oshi bę e gudekota mee ya. Onye ono sụ mu: "Owaa bụ teburu ono, nö l'iphu Chipfu ono." ²³ Ọma eze-ulo Chileke ono; mę eka ono, dụ nsö ono bę e yekotaru mgbo ẹbo ẹbo. ²⁴ Mgbo ono bę nwekotaru iphe labo, aso asoso; eegudeje pyajia ya apyaji. Ọphuu nweru ẹbo; ọphuu nweru ẹbo. ²⁵ Mgbo ọma-ulo eze-ulo Chileke ono bę a pyishiru chierobu; mę mpfụ egube ono, a pyishiru l'eli igbulọ pho. Latatiphu mkpuru ono bę e gude oshi tịa mkpu. ²⁶ O nwekwarupho windo, dugbaa ke-

wérere, a pyishiru mpfù nogbaa lè mgburéku mkpuru ono éka labò. Mkpuru mgburéku eze-ulo Chileke ono bë nwecharu mkpu, a tûru iyia.

Ulo ndu-uke Chileke

42 ¹Tôbudu iya bù; nwoke ono bya edufuta mu duru mu bahù l'oma-unuphu ono; mbù l'uzo ibiya k'isheli. O bya edubata mu l'ulo, nò lè mgbaka ɔma-unuphu eze-ulo Chileke; yee ulo, nò l'uzo ishe-li ono. ²Ulo ono, nò l'uzo isheli ono bë ogologo iya dû nkwo-eka ükporo ise; ɔsa iya dû nkwo-eka ükporo labò l'iri. ³Éka iya lanù bë gharu iphu l'eka ɔsa iya dû nkwo-eka ükporo, bù éka nò l'ime ɔma-unuphu. Éka iya ɔphuu bë gharu iphu l'eka a wûru mkpuma, nò l'atatiphu ɔma-unuphu ono. A kpuru iya mkpopfu éto; o nöductaa lè mkpongo lè mkpongo. ⁴O nwekwarupho uzo, nò l'ime, eeshije eshishi, nò l'iphu ulo ono; onoya bë ɔsa iya dû nkwo-eka iri; ogologo iya dû nkwo-eka ükporo ise. Qunu-mgbo iya bë nökota l'uzo isheli ulo ono. ⁵Mkpuru ɔphu nogbaa l'eli bë kagbaa kparagù; kele qunu-uzo nogbaa ya nü ka eketa éka ha shii; eme lè g'önü-uzo kë mkpuru k'echilabò; mè lè k'uzo alì ketagbaaru. ⁶Mkpuru, nogbaa lè mkpopfu k'eto l'ulo-eli ono bë te nwedu itso, nò iya nü egube ulo ndu ɔphu a kpushiru l'oma-unuphu phò nweru. Qo ya bù l'oma ulo k'imeli ono ka ndu ɔphu nò l'alì; mè k'echilabò iya nwanshi. ⁷O nwekwarupho igbulò, tsefutaru etsefuta, nò lè nhamunha mkpuru ulo ono waa ɔma-unuphu ono; igbulò ono bë ogologo iya dû nkwo-eka ükporo labò l'iri l'atatiphu eze-ulo Chileke ono. ⁸Mkpuru ɔphu nò giriri chebe iphu l'oma-unuphu ono bë ogologo iya dû nkwo-eka ükporo l'iri. Ndu ɔphu a kpuru o chebe iphu l'eka iya k'eze-ulo Chileke bë ogologo iya dû nkwo-eka ükporo ise. ⁹Mkpuru k'uzo alì bë éka eeshije abahù iya nò l'uzo enyanwu-awawa mè a -gbé l'oma-unuphu ono abahù iya.

¹⁰L'ime ɔma-unuphu l'eka iya k'uzo ndohali bë o nwekwarupho mkpuru, a kpugbaaru lè mgbaka igbulò atatiphu etezi ɔma-unuphu ono yee ɔma-unuphu eze-ulo Chileke. ¹¹O nweru uzo, eeshije eshishi, nò l'iphu mkpuru mkpuru ono. Mkpuru ono dugbaa gé ndu ɔphu nò l'uzo isheli. Ogologo phé waa ɔsa phé bë tuko harù enya nhamunha. Éka eeshije phé alufu bë gbakota nanù. G'e gude kpua phé gbakwarupho nanù. Mgbo, nochaa phé nü tuko gbakota übugba lanù. ¹²Ulo k'uzo alì ɔphu nò l'uzo ndohali bë gharu onu l'uzo enyanwu-awawa, bù éka eeshije abahù iya. O nwekwarupho igbulò, tsefutaru etsefuta, a kpuru nyakùbe ulo ono.

¹³Tôbudu iya bù; o sù mu: "Ulo k'isheli mè kë ndohali ono, ghakotaru iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono bë bù kë ndu-uke Chileke. O bùru l'eka ono bë ndu-uke Chileke, bù ndu abyakubeje Chipfu ntse a-nöduje eri iphe, kakota adù nsò, a nñru Chileke. Qo éka ono bë ephe e-dobeje iphe, kakota adù nsò, a nñru Chileke; mbù ngweja-nri; mè ngweja-iphe-eji; mè

ngweja-apfụ-ugwo; kèle eka ono bę dę nsø. ¹⁴Teke ndu-uke Chileke bahü-waru l'eka ono, dę nsø ono; g'ephe ta alufukwa etezi gbahaa l'ephe yefuru uwe, ephe eyeje gude eje ozi; kèle uwe ono dukota nsø. Ephe e-ye uwe ozo teme ephe eje l'eka ndu ozo no."

¹⁵Noo ya; teke o tü-ghechaaru iphe l'iphe, no l'ime eze-ulo Chileke ono; o bya eduta mu shia ụzo onu-abata ụzo enyanwu-awawa; bya àtukotá iphe l'eka ono g'o ha mgburugburu. ¹⁶O bya egude mgborø, e gudeje atüta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo enyanwu-awawa; o bụru iphe, o dę bụ ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise. ¹⁷O bya egude mgborø, e gudeje atüta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo isheli; o dukwapho ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise. ¹⁸O bya egude mgborø, e gudeje atüta iphe ono; tuta eka iya k'uzo ndohali; o dę ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise. ¹⁹O bya aghachi iphu l'uzo enyanwu-ariba; bya egude mgborø, e gudeje atü iphe ono tuta eka iya ono; o dę ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise. ²⁰Oo ya bụ; o tükota iphe l'eka ono ibekeno ẹno. E gude igbulø kpuphekota iya mgburugburu; ogologo iya dę ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise; ọsa iya dę ụnu nkwo-eka le nkwo-eka ụkporo ise; shi nno kebuha eka dę nsø ono waa eka nemadzụ mmanụ anoduje.

Odu-biribiri Chileke l'eze-ulo iya

43 ¹No iya; nwoke ono bya eduta mu bya l'önü-oguzo ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa. ²Mu hümä ọdu-biribiri Chileke kę Ízurelu g'o shi l'uzo enyanwu-awawa abya. Olu iya nödu ada g'eka eze enyimu aphu kę gbudugbudu. Odu-biribiri Chileke ono mee ịphóró ngakötä ekameka. ³Ophulenya ono, mu phuru ono dęephø g'ophu, mu phujeru teke o byaru emebyishi mkpükpu ono; bya adü g'ophulenya ono, mu phujeru l'aguga enyimu Keba phø. Oo ya bụ; mu daa kpurumu; kpube iphu l'alí. ⁴Odu-biribiri Chipfu shiephø l'önü-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa bahü l'eze-ulo Chileke ono.

⁵Unme Chileke palia mu je edobe l'ime ọma-unuphu; ọdu-biribiri Chi-pfu bya ejì eze-ulo Chileke ono ejiji. ⁶Gé nwoke ono pfu-kube mu ono bę mu nümaru olu-opfu onye no l'ime eze-ulo Chileke g'oopfu anü mu; ⁷sü: "Nwa ndiphe; eka-a bụ eka aba-eze mu nö; bükwarupho eka mu azobeye okpa. Oo l'eka-a bę mu e-buru l'echilabø ndu Ízurelu jeye l'ojojo. Ndu Ízurelu ta abyadụ emerwüşiba ephä mu ono, dę nsø ono ozobaa. Ephe le ndu-eze phë ta abyadụ egude ogori, ephe eri l'eka ephe agwaję iphe merwushia ephä mu ozobaa; ophu ephe akpubaedu odzu ndu eze phë nwühuru anwühu apfube. ⁸Teke ono, ephe woru önü-ulo phë dokube önü-ulo nkemu; bya eworu önü-mgbo phë ye l'aguga önü-mgbo nkemu; o bụru igbulø kpoloko bụ iphe, nö-buharu mu l'ephe; bę ephe gude ırwuali, ephe arwü emerwüşhi ephä mu ono, dę nsø ono. Oo ya meru iphe, mu gude ęhu-eghu mebyishia phë. ⁹Nta-a bụ g'ephe haa eri ogori; ephe

apashicha odzu ndu-eze phę ono l'eka mu nō; gę mu ebukwanuru l'echilabę phę jasų l'ojejoje.

10 "Nwa ndiphe; tuaru ndu ízurelu onu g'eze-ulo Chileke ono dę. G'ephe ria ɔriri l'ugbugba uto ono; k'ophu iphere iphe-eji, ephe meshiru a-dę phę. 11 Teke ɔ bụ l'isphere iphe ono, ephe meru ono dę phę; l'i karu phę g'ee-gude kpua eze-ulo Chileke ono; mę g'oo-gude gbaa ugbugba; mę g'onu iya a-dę; mę onu-abata iya; mę g'aa-kpukotakpoo ya l'ophu; mækpoo nsō, dülaje iya nü; waa ekemu, dugbaa ya nü. Dekota iphemiphe ono l'ekwo k'ophu ephe e-mekota iya g'o dę; mekota nsō, dülaje iya nü g'o ha. 12 Waa ekemu, dę lę k'eze-ulo Chileke ono baa: Iphe, bụ mkpakpōnu úbvú ono gbaa mgburugburu bę a-buru ęka kakota adę nsō. Oo ya bụ ekemu eze uto Chileke ono.

Enya ęka eegweje ngweja

13 "Waa g'oru-ngweja ono habe lę nkwo-ęka lę nkwo-ęka bụ ɔwa: nkwo-ęka ono bụ iphe, ɔ dę bụ nkwo-ęka lanu; waa nkwo mkipushi-ęka eto. Omilomi ɔswa, nō iya mgburugburu bę a-dę nkwo-ęka lanu; ɔsa iya a-dę nkwo-ęka lanu. Igburonu ɔswa ono mgburugburu a-dę nkwo mkipushi-ęka ugbo tete. Waa g'enya ęka ono, ee-gweje ngweja ono a-habe l'eli baa: 14 Shita l'ɔswa, a waru l'omali ono jeye l'uko-alị bę eli iya a-dę nkwo-ęka labo; ɔsa iya adę nkwo-ęka lanu. A -gbę l'uko-alị rwua l'apo-kwa bę eli iya a-dę nkwo-ęka eno; ɔsa apokwa ono adę nkwo-ęka lanu. 15 E -shi l'apo-kwa iya rwua l'enya ęka eegweje ngweja gedegede bę eli iya a-dę nkwo-ęka eno; enya ęka ono, eegweje ngweja ono bę mpu eno, mabécharu l'uzo imeli a-nödu. 16 Enya ęka ono, eegweje ngweja ono bę a-harụ enya nhamunha ibekeno eno. Ogologo iya a-dę nkwo-ęka iri l'ebو; ɔsa iya adukwapho nkwo-ęka iri l'ebو. 17 Apokwa iya bę a-hakwarupho enya nhamunha ibekeno eno; ogologo iya a-dę nkwo-ęka iri l'eno; ɔsa iya adę nkwo-ęka iri l'eno; igburonu apokwa ono bę eli iya a-dę mkipiri-kpu nkwo-ęka. Ishi apokwa ono a-dę nkwo-ęka lanu gbaa mgburugburu. Ęka eeshije enyihu enya ęka eegweje ngweja ono bę a-għa iphu l'uzo enyanwu-awawa."

Edobe ɔru-ngweja ono nsō

18 No iya; ɔ sụ mu: Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: Waa g'ee-gudeje egwe ngweja-akpo-oku l'eli ɔru-ngweja ono; mę g'ee-gudeje ephe mee-iphe l'eli ęka ono mę a -kpụ-ghe ę ya phę baa. 19 Ndu-uke Chileke, bụ iya bụ ndu Lívayi; mbụ ndu ono, shi l'eri Zadóku, bụ ndu ejeje ozi l'iphu mu ono bę ii-kpę nwokeswi g'ephe gude gwee ngweja-iphe-eji. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu. 20 Haru mee ya nata tee lę mpu eno ono, nō l'enya ęka eegweje ngweja ono; yele ishishi apokwa ono ephen'eno. L'i tephekwa ya phę l'igburonu iya mgburugburu

g'o bụru iphe, i gude mee ẹnya eka ono, eegweje ejá ono g'o dū nsó; gude-kwa iya phó safú iphe-eji, nō iya nū. ²¹Okeswi ono, e gude egwe ngweja k'iphe-eji ono bē ii-kpúta je akpó oku l'eka e meru g'a kpoje ngweja oku l'eze-ulo Chileke ono l'azú ẹka dū nsó ono.

²²"Lé mbóku k'ebó bē ii-gude mkpi, te enwedu ẹka iphe mebyiru iya gwee ngweja-iphe-eji. Oru-ngweja ono bē ee-me g'o dū nsó egube ono, e gude oke-eswi mee ya phó. ²³Teke i méebecharu iya; o dū nsó ono; l'i kpúta nwa oke-eswi waa ebili, te enwedu ẹka iphe mebyiru phé gwee ngweja; mbú ophu shi l'eka iphe-edobe nō. ²⁴Ii-gwekóta phé l'iphu Chipfu. Ndu-uke Chileke ewota únú phekóta phé; woru phé mee ngweja-akpó-oku nū Chipfu.

²⁵"Ujiku ẹsaa; mbóku-mbóku bē ii-kpókubé kpúfutaje mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-eji. Egube ono bē ii-kpúfutakwapho nwokeswi waa ebili, te enwedu ẹka iphe mebyiru phé, bù ophu shi l'iphé-edobe. ²⁶Abalí ẹsaa bē ndu achijeru Chileke ejá e-gude safú ejó-iphe l'oru-ngweja ono; bya emee ya g'o dū nsó; shi egube ono woru iya ye l'eka Chileke. ²⁷Abalí ẹsaa ono g'o ha -dzuépho; gbé lè mbóku k'ésato kwáséru; bē ndu-uke Chileke e-gwerú unu ngweja-akpó-oku; mè ngweja-éhu-guu l'eli oru-ngweja ono. Oo bụru teke ono bē mu a-nata unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu."

Onye-ishi mè ndu Lívayi; waa ndu-uke Chileke

44 ¹Tobudu iya bù; nwoke ono bya eduphuta mu azú l'ónu-abata ophu nō l'uzo azú ẹka ono, dū nsó ono; mbú ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa pho. A gú-chia ya agú-chi. ²No iya; Chipfu sú mu: "Ónu-abata-a bē aa-gú-chi egube-a jeyewarúro ya. A ta abyadú agúha iya agúha. Mbú l'o tó dudu onye byaru eshije iya bahú l'ime iya. O bụru egube ono bē oogu-chi jeyewarúro ya; kélé oo ẹka ono bē Chipfu, bù Chileke Ízurélu shiru bahú l'eze-ulo ono. ³Oo onye-ishi unu kpoloko bē nweru g'odú l'a haa ya g'o nódú l'ime ónu-abata ono ria nri l'iphu Chipfu. Ooshi l'uzo, eeshije abata lè mkpu ónu-abata ono bahú; shikwa iya phó lufu.

⁴"No iya; nwoke ono duta mu shia úzo ophu nō l'ónu-abata isheli l'uzo iphu eze-ulo Chileke ono. Mu bya apalia ẹnya húma ódu-biribiri Chipfu g'o jíru eze-ulo Chipfu ono ejiji; mu daa kpuru; kpube iphu l'alí. ⁵Chipfu sú mu; Nwa ndiphe; tónwube ẹnya ree; ngabé nchí rengurengu; kwabé ẹnya l'iphemiphe, mu epfurú ngu lè ké g'aa-nódjuje eme eze-ulo Chipfu ono; mè ekemu, dū iya nū. Lerwetakwa ẹnya l'iphé, bù úzo, e shi abahú l'eze-ulo Chileke ono; mè ẹka eeshije alufu l'eka dū nsó ono.

⁶"Sú ndu Ízurélu ono bù ekwegekwe ono lè-a: Nnajiuphu, bù Chipfu súru unubé ndu Ízurélu l'o duwa ree mbú ührwuali ono, unu arwú ono. ⁷Iphe ozo, unu meru yekóberu ührwuali unu ono bù l'unu dubataru ndu ohozo l'ulo nsó mu; mbú ndu te ebuduru úbvù k'ime ọkpoma; mè

k'ogwéhu. Unu gude phé merwushia eze-ulo mu l'eka unu gude nri; mē eba-anu; mē mee ya egwe ngweja anu mu; shi egube ono mebyia ogbadzu mu ono. ⁸Ophu unu eletaduru iphe mu dū nsō enya; unu gbéchia zia ndu ozo g'ephe letajé ulo nsō mu ono enya.

⁹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: G'o tò dükwa onye ohozo; mbù, ndu te ebuduru úbvù k'ime okpoma; yee k'ogwéhu, a-bata l'ulo nsō mu; je akpachakpoo lè ndu bù nlwamulwa, buwa ebubu l'echilabò ndu Ízurélu. ¹⁰Ndu Lívayi ophu gwóberu mu nü lè teke ono, ndu Ízurélu kpaphushihuru l'eka mu no; mbù ndu ophu lufuru mu l'ehu je etsoaha agwa phé bę e-vuru iphe, ejo-iphe phé kpataru phé. ¹¹Ephe nwékwárú ike ephe eje ozi l'ulo nsō mu; búru ndu nche l'önü-abata eze-ulo Chileke; bya eje ozi l'ime iya; ephe egbuchakpo anu, e gude egwe ngweja-akporoku; bya egwejeru ndu ono ejá; bya ejeru phé ozi; ¹²obenu kélé o o l'ephe gwaru nshi; bya emee gę ndu Ízurélu meahaa ejo-iphe; bę mu paliakwaru eka imeli; ribuwa angu l'ephe e-vuru iphe, ejo-iphe phé kpataru. Noo iphe Nnajiuphu, bù Chipfu epfu bù ono. ¹³G'ephe ta abyakwa mu ntse l'ephe abya mu abarú ejá l'ephe bù ndu-uke; ophu ephe ejekubekwa iphe mu, dū nsō; ozoo iphe, e gweru mu ejá, kachakpoo adu nsō. Ephe e-vuru iphe-iphére ebyi, ephe meshiru nwütaru. ¹⁴Ole g'o dühabe bę mu emekwa-a phé g'ephe letajé enya l'iphe, eme ememe l'eze-ulo Chileke ono; mékpo iphe, bù ozi, aa-nodu eje l'ime iya. ¹⁵Ole ndu-uke Chileke, bù ndu kę Lívayi, bù ndu ophu shi l'eri Zadoku; mbù ndu ophu shi yeru ehu eje ozi l'ulo nsō mu lè teke ono, ndu Ízurélu shi kuhu mu l'ehu ono; bę bù phé a-byakubeje mu ntse; bya eje ozi l'iphu mu. Oo ephe a-pfújeru mu l'iphu egweru mu ngweja eba-anu mē kę mee ya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu bù ono. ¹⁶Oo ephebedua nwékinyi phé bę a-bahuje l'ime ulo nsō mu ono; o búru phé nwékinyi phé bę e-jekubeje teburu mu k'ejeru mu ozi; waa g'ephe mee iphe, mu súru g'e mee. ¹⁷Teke ephe bahuru l'önü-abata k'ime oma-unuphu ono bę ephe e-yeje uwe ochaa; g'ephe te eyekwa uwe, e gude ejí anu kwee m'ephe nodu eje ozi l'önü-abata ophu no l'ime oma-unuphu ono; ozoo l'ime eze-ulo Chileke ono. ¹⁸Ephe e-keje ekwa-ochaa l'ishi; bya eye nwiba ochaa l'upfu; g'ephe te eyekwa iphe, e-me g'ephuru tsua phé.

¹⁹“Teke ephe shiepho l'eka ono lufu eje l'oma-unuphu ono l'eka ndu ozo doru; g'ephe yefu uwe ono, ephe shi yee eje ozi ono wushi l'ime ulo nsō; yetu uwe ozo; k'ophu ephe tee gudedu uwe phé mee gę ndu Ízurélu dū nsō. ²⁰G'ephe ta akpushijekwa ishi akpushi; ophu ephe ahajékwa egbushi phé g'o rwua ha ogologo. G'ephe kpuje ishi phé akpukpu. ²¹G'o tò dükwa onye uke Chileke a-anguje mée m'o nodu abahú l'ime oma-unuphu Chileke ono. ²²G'ephe ba alujekwa nwanyi, ji iya anöedu; ozoo nwanyi, ji iya chífurú achifu. Onye ephe a-lutajé bù nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee, bù onye Ízurélu; ozoo nyee onye uke Chileke, nwühuwaru nü. ²³Ephe

e-zije ndibe mu g'ephe maru iphe, dū iche l'iphe, dū nsø mē ophu ta adūdu nsø; goshikwa phē pho ęgube ęphe e-shije maru iphe, aa-nodu asø nsø; m'ophu a taa nodudu asø nsø.

²⁴“O -nweru opfu, daru nụ; ndu-uke Chileke a-bujeru ndu-ikpe. Iphe, ęphe agbabeje ọkpa kpe ikpe ono bụ iphe, mu ṭorū ọkpa iya sụ g'e meje. G'ephemekotajekwa ekemu mu; mēkpo iphe, mu sūru g'e meje; ephe aboje ọbo-iphe, mu dobegaaru. Ephe e-mejekwapho eswe-atüta-unme mu g'o dū nsø. ²⁵G'onye uke Chileke te ejekubejekwa odzu; shi nno merwua onwiya emerwụ. Ole teke odzu ọbu bụ nna iya; ozoo ne iya; ozoo nwa iya nwoke; m'o bụ nwada iya; ozoo nwune iya nwoke; m'o bụ nwune iya nwanyị, teke alidu ji; ọ ya bụ l'o merwuwaro onwiya ọbu. ²⁶Teke a safucharu iya ntürwu ono; g'o noadakwa abali ęsaa. ²⁷Mbokwu oo-bebe bahụ l'ime ọma-unuphu ulo nsø Chileke g'o je ejee ozi l'eka dū nsø ono bē oo-gwe ngweja-iphe-eji k'onwiya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono. ²⁸Ọ mbędua bē a-buru okiphe, ndu-uke Chileke ono e-keta. G'o tō dukwa oke, unu a-hé phē l'alí Ízuręlu. Ọ mbędua a-buru iphe, ęphe nweru. ²⁹Ephe a-noduje eri iphe, a nṣru kē ngweja-nri; mē kē ngweja-iphe-eji; mē kē ngweja-apfụ-ugwo. Iphemiphe, a goru lę Chipfu lę Ízuręlu bē a-bukotaru nkephé. ³⁰Iphe, kakota ree l'akpuru-iphe-mbụ, i kpataru l'opfu; mēkpo iphemiphe, i wotaru bya anuju; bē bụ ndu-uke Chileke bē e-nweru iya nụ. Ii-hatajé iphe, i vuru ụzo kpata l'iphe, i meberu l'alí; mbụ iphe, i tsuru etsutsu; je anu phē k'ophu ọnú-oma a-dürü ndibe ngu. ³¹GeV ndu-uke Chileke ta atajekwa iphe, ọ bụhabe, bụ iphe, nwuhuru anwuhu; ozoo ophu anu-ęgbudu dzụ-gburu adzụ-gbu; m'o bụ enu; m'o bụ anu-ęgbudu ọzo mmanu.

G'ee-gude kee alí ono

45 ¹“Teke unu washijerupho alí ono g'o bürü okiphe unu; unu wafuru Chipfu ęka ogologo iya dū ükporo ụnu nkwo-ęka eto l'ụnu nkwo-ęka labo l'ükporo nkwo-ęka iri g'o bukotaru ęka dū nsø; ọsa iya adū ükporo ụnu nkwo-ęka labo l'ụnu iri. Eka ono g'o hakota mgburugburu bē a-buru alí, dū nsø. ²L'alí ono bē ee-kefuta ęka uswekete iya waa ogologo iya a-dụ ụnu nkwo-ęka lanu l'ükporo nkwo-ęka ise haru enya nhamunha dobe g'o bürü ęka aa-kpụ ulo nsø ono. Ee-ketakwapho alí ono ęka ọsa iya a-dụ nkwo-ęka ükporo labo l'iri; ye iya g'o no-phee ulo-nsø ono mgburugburu. ³Lę phorokotokongu ęka dū nsø ono bē unu a-wafuta ęka ogologo iya a-dụ ükporo ụnu nkwo-ęka eto l'ụnu nkwo-ęka labo l'ükporo nkwo-ęka iri; ọsa iya adū ükporo ụnu nkwo-ęka l'ụnu nkwo-ęka ise. Qo ęka ono bē aa-kpụ ęka-kakota-nsø ono gedegede. ⁴Qo-bürü oke alí, dū nsø noduru ndu-uke Chileke; mbụ ndu ono, ejeje ozi l'ulo, dū nsø ono; bürü phē abyaje l'iphu Chipfu bya iya ejeru ozi ono. Qo ęka ono bē aa-kpushiru phē ulo-ebubu; tème ọ bụkwarupho ęka ono bē aa-kpụ

ulo nsø ono. ⁵Eka ozo, aa-wafu bę ogologo iya a-dụ ụkporo ụnu nkwo-eka ęto l'ụnu nkwo-eka labo l'ụkporo nkwo-eka iri; ọsa iya adụ ụkporo ụnu nkwo-eka l'ụnu nkwo-eka ise. Oke-alị ono a-bụru kę ndu Lívayi, bụ ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke; eka ono a-bụru eka ephe e-me mkpükpu k'eburu.

⁶“Unu buta alị, a-bụru mkpükpu ophu dobe g'o nodu dupfuru l'alị, dụ nsø ono. G'osa iya dụ ụnu nkwo-eka iri l'ebو l'ụkporo nkwo-eka iri; ogo-logo iya adụ ụkporo ụnu nkwo-eka ęto l'ụnu nkwo-eka labo l'ụkporo nkwo-eka iri. Alị ono a-bụru ndu Ízurèlu l'ophu a-tuko dzepfua eka nwe-ru iya.

⁷“Onye-ishi unu bę e-nweru alị, nō l'ibekęboebo l'alị, dụ nsø ono; alị ono a-nodukwapho laaru ibiya ophu alị oha nō. Qo-gbę l'uzo enyanwu-arịba eka iya lanụ nō je akpaa l'eka iya ophuu; bya agbę l'uzo enyanwu-awawa eka iya lanụ nodu je akpaa l'eka iya ophuu; mbụ shikpöephо l'oke alị ophu nō l'uzo enyanwu-arịba; nōo ogologo jasụ l'oke alị ophu nō l'uzo enyanwu-awawa; nōo egube ono je ajiru ehu l'eka a washị-ru alị ipfu l'ipfu. ⁸Alị ono a-bụru iphe iya nodu l'ezurelù. Teke ono bę ndibe mu, bụ ndu-ishi ta abyadụ akpabaa ndibe mu ehu ozo. Ephe a-ha ndu Ízurèlu g'ephe nweru alị ono l'ipfu l'ipfu g'ipfu phę haa.

⁹“Wakwa iphe, Nnajıuphu, bụ Chipfu epfu baa: G'o kparụ kpakwaru unubę ndu-ishi l'ezurelù! Unu haa eħuka eħuka, unu eme; waa eħu, unu emekpa nemadzụ. Unu meje iphe, pfuru oto; mę iphe, gbaru l'ememe; unu aħħa aħiħi ndibe mu l'unuphu ibe phę. Nokwa iphe, Nnajıuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.

¹⁰“Unu gudeje iphe, dụ ree tħa ħarwa iphe. Iphe, unu e-gudeje tħa ħarwa iphe, bụ nkweħa dzuru edzudzu; mę ogbongu dzuru edzudzu.

¹¹“Nkweħa mę ogbongu ono bę a-harü enya nħamħunha. Nkweħa bụ iphe, a-laje iya nü bụ e -kee ęda ukpo ħozo iri wota ħozo lanu iya; ogbongu ono bę bükwapho e -kee ęda ukpo ħozo iri; uzi lanu iya bę a-la iya nü. Ęda ukpo bę a-bụru iphe, ee-gudeje atu iphe l'ephenebo.

¹²“Shékelu lanu bę a-bujeru gera ụkporo. Shékelu ụkporo, e yekobe-ru shékelu ụkporo l'ise; bya eyekobe iya shékelu iri l'ise bę a-bụru mina lanu.

Iphe, aa-nu Chileke mę mboku, dugbaa nsø

¹³“Owaa bụ iphe, dükpo iche, unu a-nuje Chileke. Unu pataje ęda ukpo witi lanu; kpojia ogbongu ekpoji; woru kee uzi ishii; wota uzi lanu nü Chileke. Unu apatakwapho ęda ukpo balij lanu; kpojia ekpoji; woru iya kee uzi ishii; wota uzi lanu nü Chileke. ¹⁴Manu olivu, unu a-nuje bụ ekpemu manu lanu l'ime manu, jiru nkweħa iri; ozeen manu jiru ite-mkpa lanu. Nkweħa iri bę yele ite-mkpa lanu ha enya nħamħunha; kęle l'q nkwę-ka iri alaje l'ite-mkpa lanu. ¹⁵Nokwapho g'unu a-kputaje aturu lanu l'ime

ükporo aturu iri, shi l'aturu, tsuru eba, ndu Ízurelu nweru. Onoya bụ ọphu ee-gudeje gwee ngweja-nri; mè ngweja-akpo-oku; mè ngweja-ehu-guu; g'e gude iya pfua ugwo iphe-eji ndu ono. Nokwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.

16 “Ndu alị ono g'ephe ha bẹ a-tuko wotakota ngweja-a wojeru onye-ishi phe. 17 Oo onye-ishi ono bẹ o dudu g'o wofutaje iphe, ee-gude gwee ngweja, aakpo ọku; mè ngweja-nri; mè ngweja-mee; l'obo-iphe, aabokpoo abobo; mèkpoo mbokwu obo-ọnwa-afufu; mè eswe-atuta-unme; mbụ l'iphe, bukwoo ọbo-iphe, e dobegbaaru, ndu Ízurelu aboje. Oo yebedu a bẹ a-nuje iphe, ee-gude egwe ngweja-iphe-eji; mè ngweja-nri; mè ngweja-akpo-oku; mè ngweja-ehu-guu g'e gude pfua ugwo iphe-eji, ndu Ízurelu meru.”

18 Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Onwa mbụ -dụ l'abalị mbụ bẹ unu a-kputaje nwokeswi, e te enwedu eka iphe mebyiru iya gwee ejia; swafu nturwu l'ulo, dù nsø ono. 19 Onye uke Chileke bẹ e-wota mee anụ ngweja-iphe-eji ono tee l'okpa-mgbo eze-ulø Chileke ono; mè lè nku-ku nkuku ẹno no l'apokwa ọru-ngweja ono; mè l'okpa-mgbo k'onu-abata ime ọma-unuphu. 20 Nokwapho g'unu e-mekwa iya pho l'abalị k'esaas l'ime ọnwa ono l'opfu ẹhu iphe, bụ onye te elekebeduru ẹnya mee iphe-eji; ọzoo onye meru iphe-eji l'amagama. Oo egube ono bẹ unu e-shi chia ejia eze-ulø Chileke ono.

21 “Labalị k'iri l'eno l'ime ọnwa mbụ ono bẹ unu a-boje ọbo Ojeghata. Iphe unu a-boje iya bụ abalị esaa. Iphe, unu e-rije bụ buredi, e te eyedu-ru iphe, ekoje buredi. 22 Lẹ mbokwu ono bẹ onye-ishi a-kpufuta nwokeswi, ee-gude gweeru iya ngweja-iphe-eji nkiya gedegede; mè k'iphe-eji ndu bukota l'alị ono g'ephe ha. 23 Mbokwu-mbokwu l'ime abalị esaa ono, aa-nođu abo iphe ono bẹ ọo-kpufutaje oke-eswi esaa; mè ebili esaa, te enwedu eka iphe, mebyiru iya g'e gudeje gwee ngweja-akpo-oku nụ Chipfu. Oo-nuje-kwapho mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-eji. 24 Oo-nujekwapho nkweka ereshi l'ishi oke-eswi ono nanụ nanụ; mè l'ebili ono nanụ nanụ; g'o búru ngweja-nri; teme l'o yekobechaa ya manụ, jiru eze ekpemu ẹno lè nkweka ono nanụ nanụ.

25 “Qbo-iphe ọphu aa-boje lè teke ọnwa k'esaas dù l'abalị iri l'ise bẹ bú-kwapho iphe, ha egube ono bẹ oo-wofutaje ụjiku esaa g'e gude gwee ngweja-iphe-eji; mè ngweja-akpo-oku; mè ngweja-nri; mè ngweja-mmanụ.

46 1 “Wakwa iphe, Nnajuphu, bụ Chipfu epfu baa: ‘Onu-abata ime ọma-unuphu, bụ ọphu gharu iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ aa-gụ-chije agụ-chi l'ime abalị ishii, eejieje ozi. Mbokwu aa-guhaje iya bụ l'eswe-atuta-unme waa mbokwu, ọnwa furu. 2 Onye-ishi bẹ e-shi l'etezi shia nwulo, no l'onu-abata bata bya apfuru l'onuzo gedegede. Ndu uke Chileke bẹ e-gwerụ iya ngweja-akpo-oku; mè ngweja-ehu-guu. O búru l'onu-abata ono bẹ ọo-nođu baarụ Chileke ejia. O -bachaa ejia ono l'ọ lufu; a

taa gü-chiędu ọnun-abata ono agü-chi jasü l'uzenyashi. ³Mboku, bükpoo eswe-atüta-unme më mboku, ọnwa furu be ndu alı ono a-nöodu l'önü eka eeshije l'önü-ogozo ono baarü Chipfu eja l'iphu iya. ⁴Ngweja-akpo-oku, onye-ishi unu e-gudeje bya anü Chipfu l'eswe-atüta-unme be a-bujeru ụnwu atüru ishii, te enwedu eka iphe mebyiru iya; waa ebili lanü, te enwedu eka iphe mebyiru iya. ⁵Iphe, oo-yeköbe l'ebili ono gude gwee ngweja-nri be a-buru nkweka ereshi. Ngweja-nri, oo-yeköbe l'ünwu atüru ono be bu g'eka rwukpoeru iya pho be ọo-nü; nkweka nonu be oo-yeköta manü, jiru eze ekpemu eno l'ehu l'ehu. ⁶Mboku, ọnwa furu be ọo-nü oke-eswi, te enwedu eka iphe mebyiru iya; më ụnwu atüru ishii; waa ebili lanü, te enwedu eka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja. ⁷L'o bya ewofuta iphe, ee-gude gwee ngweja-nri. Nkweka ereshi lanü be oo-ye l'oke-eswi ono; yeköbe nkweka ereshi lanü l'ebili pho; ụnwu atüru pho be oo-ye ereshi g'eka bekpoeru iya pho; yeköbechaa manü, jiru eze ekpemu eno l'ẹ nkweka ereshi nonu. ⁸Teke onye-ishi abahü; g'o shi l' nwulo ọnun-abata ono bahü; l'o shikwapho l'eka ono lufuta.

⁹"Teke ndu alı ono byaru l'iphu Chipfu l'iphe, bükpoo obo-iphe, a türü ọnun iya; g'onye -shiru ụzo isheli bahü je abarü Chileke eja; shikwaa ụzo ndohali lufu. Onye -shiru ụzo ndohali bahü; l'o shia ụzo isheli lufu. G'o to dukwa onye e-shi ụzo, o shiru bahü lufu. G'onye alufu nü shijekwa ụzo ophu yee ophu o shiru bata chegbaberu iphu lufu. ¹⁰Ephe -nöodu abahü; g'onye-ishi phę tsojekwaru phę bahü; teke ẹphe awufuta g'o tsojekwaru phę pho lufuta.

¹¹"Iphe, bükpoo obo-iphe nonu; më obo-iphe, gegbaaru egeru be iphe, ee-gudeje gwee ngweja-nri bu: Okeswi be ee-yeje nkweka ereshi; ee-ye-kebe nkweka ereshi l'ebili; ụnwu atüru be bu egube dù nemadzü ree be oo-yeköbeje iya. Nkweka ereshi ophu nonu be ee-yeköbeje manü, jiru eze ekpemu eno. ¹²Teke onye-ishi türü obu iya onyo nü iphe g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-ehu-guu; g'e ghebekwaru iya ọnun-abata ophu gharu iphu l'ụzo enyanwu-awawa ọnun. Ngweja, aakpo oku; ozoo ngweja-ehu-guu iya ono be oo-gwe egube oogweje iya l'eswe-atüta-unme. Teke o megheerupho; l'o lufu; o -lufuepho; g'a gü-chia ụzo ono.

¹³"Mboku-mboku be ọo-kputaje nwatüru, gbaru apha, te enwedu eka iphe mebyiru iya nü g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku. O buru l'utsugutsu be ọo-nuje iya. ¹⁴Utsugutsu be oo-wotajekwapho uzi lanü l'ime nkweka ereshi, e keru ụzo ishii; l'o wotakwapho manü, jiru eze ekpemu l'úbvú iya nü g'e gude gwokobe ukpokutu ereshi ono g'o buru ngweja-nri. Egweru Chipfu ngweja-nri-a be a-buru omelalị, a-dü jasuru asuru. ¹⁵Oo ya bu; nwatüru ono; më ngweja-nri ono; yee manü ono be aa-nöodu anuje utsugutsu g'e gude gweje ngweja-akpo-oku.

¹⁶"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: O -buru l'onye-ishi be ketarü iphe, o nweru enweru nü onye lanü l'ünwu iya; gę nwa iya obu

nnewaruro iphe Ọbu g'o bụru okiphe, awa iya e-nweru. ¹⁷Ole ọ - bụru l'oo onye ejeru yębe onye-ishi ono ozi bę o ketarụ iphe iya nü; g'onye-ozi ono nweru iphe Ọbu jeye l'apha, ndu bę ohu enwejeru onwophe; teme onye-ishi ono anatawa iya ya rę. Iphe onye-ishi ono bę bę ụnwu iya l'e-nwejeru iya; l'oo bụru nkephę. ¹⁸G'onye-ishi ono ta anafujekwa ndu ozo oke alị, gbaru phę nü; shi egube ono chifu phę l'alị phę. Oo oke iya nkiya bę oo-shije buta alị nü ụnwu iya g'o bụru nkephę; k'ophu a taa nonyadaa nafu ndibe mu iphe phę.”

Ęka eeshibeje iphe, e gude gwee ngweja

¹⁹No iya; nwoke ono bya eduta mu shia ụzo ophu nö l'ibiya k'önü-abata ono, shiru bahü lę mkpuru, dü nsö, nogbaa l'eka ono gharu iphu l'uzo isheli ono. Mkpuru ono bę ndu-uke Chileke bę nwegbaa ya nü. O bya enweru ęka o goshiru mu l'uzo ęnyanwu-ariiba. ²⁰O su mu: “Ęka bę ęka ndu-uke Chileke e-shije iphe, e gude gwee ngweja-apfụ-ugwo; mę kę ngweja-iphe-ęji; nödujekwa iya pho ghee iphe, e gude gwee ngweja-nri; k'ophu ęphe tee gudedu iya lufuta l'oma-unuphu; shi nno mee ndu nö l'eka ono g'ęphe dü nsö.”

²¹O bya edutakwa mu ọzo bahü l'oma-unuphu; bya eduru mu jekota lę nkuku nkuku oma-unuphu ęphen'eno; mu hümagbaa oma-unuphu ọzo, nochaa lę nkuku oma-unuphu ono ęphen'eno. ²²Lę nkuku oma-unuphu ono ęphen'eno bę o nweru oma-unuphu, nogbaa ya nü. Ogologo phę duchaa nkwo-eka ükporo labo; oṣa phę dü nkwo-eka ükporo l'iri iri. Oma-unuphu ono, nökota lę nkuku nkuku ono bę hakota ęnya nhamunha. ²³Mgburugburu ime oma-unuphu ono ęphen'eno bę apokwa, e gude mkpuma gbaa nökota. A kpışikotaru ęka aakpobeje oku lę mkpula apokwa ono gbaa mgburugburu. ²⁴O bya asu mu: “Ęka-a bę ęka ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke e-shije iphe, ęphe gude gweeru nemadzụ ngwęja.”

Enyimu, shi l'eze-ulo Chileke ono asofuta

47 ¹Nwoke ono bya eduta mu lashia azu l'önü ęka eeshije abahü l'eze-ulo Chileke ono gedegede; mu hümä mini, shi lę mkpula önü eze-ulo Chileke ono asofuta; aso ala l'uzo ęnyanwu-awawa; kele eze-ulo Chileke ono bę nö gha iphu l'uzo ęnyanwu-awawa. Mini ono bę shi lę mkpula önü eze-ulo ono ęka iya ọphu nö l'uzo ndohali asofuta; mbü l'uzo ndohali l'oru-ngweja ono. ²Tobudu iya bę; o bya eduta mu shia ụzo ọphu nö l'uzo isheli; duru mu jephe mgburugburu l'etezi; bya eduru mu shia ụzo önü-abata ọphu gharu iphu l'uzo ęnyanwu-awawa ono. Mini pho shi l'uzo ndohali asoshihu. ³Nwoke ono paru iphe, egudeje atuṭa iphe l'eka tüğbua shia ụzo ęnyanwu-awawa. O bya atuṭa ụnu nkwo-eka labo l'ükporo nkwo-eka iri. O gbę teke ono duta mu rwughata mini, beru l'ogba-echi. ⁴O bya atuṭakwapho ụnu nkwo-eka labo l'ükporo nkwo-eka iri ozo; bya eduru

mu rwughaa mini, ebe l'ikpere. O bya atutakwapho ụnu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ọzo; bya eduru mu rwughaa mini ọzo, ebe l'upfu. ⁵O bya atutakwapho ụnu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ọzo; ono bürü enyimu, mu ta aduedu ike ghata; kele mini ono bę byawaru utso shii; hawa ogbu k'ophu bu ebvubvu bę ee-bvu iya; mbụ enyimu, te enwedu onye a-dụ ike rwughata iya nü. ⁶O jia mu sụ: "Nwa ndiphe; ?i húmaru iphe-a too?"

O gbę teke ono bya eduru mu lashịa azu l'aguga enyimu ono. ⁷Teke mu rwuru l'eka ono bę mu húmaru oshi, bu aguta aguta, nogbaa l'aguga enyimu ono azu labo. ⁸O sụ mu: "Mini-a bę anoduje aso ala l'ibiya k'uzo enyanwu-awawa; sóru lashịa l'uzo nsùda Araba, bu eka ooshije sóba l'eze-enyimu. O nodu abujeru teke mini ono sóbaru l'eze-enyimu ono; mini eze-enyimu ono abya adu ree. ⁹Igwerigwe ụnwu-iphe, nogbaa ndzụ bę a-dzuru ndzụ l'iphe, bükpo eka mini ono sóru shia. Ema bę a-kwatakpo dụ iya shii; kele mini ono aso ala l'eka ono. O nodu emeje mini eze-enyimu ono g'o dụ ree. Oo ya bu l'iphe, bükpo eka enyimu ono só-beru bę iphe, no iya nü a-nodukota ndzụ. ¹⁰Ndu egbu ema bę a-pfujeru l'aguga eze-enyimu ono. A -gbę lę mkpükpu Enu-Gedi je akpaa lę mkpükpu Enu-Egulayimu bę aa-nodu ahümaje eka ee-gebeje ụgbu. Ema ono bę a-dükwa l'udu l'udu; ha igwerigwe g'ema, no l'oke-enyimu. ¹¹Ole mini, no l'udu; mę ophu no l'eka anwụ ụmavu l'aguga eze-enyimu ono bę ta abyadụ adu ree. Oo-bürü ụmaswi, aa-nodu eshitá únú. ¹²Oshi-omı dğbaa l'udu l'udu bę a-nodugba l'aguga enyimu ono azu labo. Ophu ekwo phę ta ayidu nwulwashihu anwulwashihu; ophu o to yidu mi-buhu akpuru. Ephe a-noduje ami mebyi l'ọnwa l'ònwa; kele mini, shi l'ulo dụ nsø ono aso ala l'eka ephe no. Akpuru, ephe a-mije bę a-bujeru nri; ekwo iya aburu obvu, ee-gudeje eme ge nemadzụ dụ iche l'iphe, eme iya nü."

Oke oke alı ono

¹³Wakwa iphe, Nnajuphu, bu Chipfu epfu baa: "Waa g'oke alı ono a-dụ baa, bu iya bu g'unu e-keshi alı ono g'ipfu iri l'ebو, no lę Izurelu hatacha; g'o bürü okiphe phę. Jiósefu bę a-hata oke alı labo. ¹⁴Unu e-keru iya ephe enya nhamunha. Oo kele mu paliru eka imeli ribua angu lę mu a-nü iya nna unu oche phę bę meru g'o gude alı-a je aburu okiphe unu.

¹⁵"Waa eka a-bürü oke alı ono baa: L'uzo isheli bę oo-shi l'oke-Enyimu l'uzo Hętulonu; jeru lashia Zedadu; ¹⁶mę Hamatu; mę Berota; mę Suburuyimu ophu no lę mgbaka oke alı Damasukosu yee Hamatu; je akpaa lę mkpükpu Haza-Hatikonu, bu ophu no l'oke alı Hawurana. ¹⁷Oke iya ono bę e-shi l'oke-enyimu noj jaslı lę Haza-Enanu; no-tsoru oke alı Damasukosu l'uzo isheli; yee oke alı Hamatu a-nodu l'uzo isheli. Oo eka ono a-bürü oke iya l'uzo isheli.

¹⁸"L'uzo enyanwu-awawa bę oke alı ono e-shija mgbaka Hawurana- nu yee Damasukosu; no-tsoru enyimu Jiódanu ogologo lę mgbaka

mkpukpu Giladu; mē alî Ízurelu je alufu eze-enyimu ono, nō l'uzo enyanwu-awawa ono; je akpaa lē Tama. Oo eka ono bē a-buru oke iya l'uzo enyanwu-awawa.

19 "L'uzo ndohali bē oke alî ono e-shi lē Tama nōo jasú lē mini Meriba-Kadeshi; o bya anodu kwaseru nggele Ijiputu jasú l'oke-enyimu. Eka ono a-buru oke iya l'uzo ndohali.

20 "L'uzo enyanwu-ariba bē bu Oke-Enyimu bē a-buru oke iya jasú l'eka yee Lebo-Hamatu chegbabéru iphu. Eka ono bē a-buru oke iya k'uzo enyanwu-ariba.

21 "Unu e-keshiru onwunu alî-a lē g'ipfu Ízurelu ha. 22 Unu e-keru iya onwunu mē iphe, bu nlwamulwa, buwaa ebubu l'echilabø unu nwushia unwu; g'o bürü okiphe unu. Unu guru phë ye lē ndu a nwuru anwunwu lē Ízurelu. Unu emee g'ephe hata alî g'unu a-ha iya l'ipfu l'ipfu Ízurelu. 23 Iphe, bükpo ipfu ophu nlwamulwa ono bu bē ee-keru alî nkiya nü iya." Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

G'ee-gude kee alî ono

48 1 "Waa əpha ipfu ono g'ephe ha baa: Danu bē e-nweru oke alî lanu l'ishi uzo isheli. Oke-alî iya ono e-shi l'uzo Hëtulonu nōo jasú l'eka eeshije abahü mfpukpu Hamatu; je akpaa lē Haza-Enanu, bu ophu nō l'oke ndu Damasukosu l'uzo isheli; mbu lē mgboru Hamatu. Oke alî iya ono e-shi l'uzo enyanwu-awawa nōo jasú l'uzo enyanwu-ariba alî ono.

2 "Asha bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Danu a-ma oke shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

3 "Nafutali bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Asha a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

4 "Manásé bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Nafutali a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

5 "Ifuremu bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Manásé a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

6 "Rúbenu bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Ifuremu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

7 "Jiuda bē a-hatakwaphe oke lanu. Nkiya bē yee alî kē Rúbenu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba.

8 "Alî ophu yee kē Jiuda a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu ariba bē unu e-wofuta g'o bürü ophu unu e-dobe iche. Uswekete iya bē a-tüta g'o dū ükporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labø l'ükporo iri; ogologo iya a-buru shita l'uzo enyanwu-awawa jasú l'uzo enyanwu-ariba; egube k'ipfu ndu ophuu hagbaa phø. Ulo nsø ono bē aa-kpù l'echilabø iya gedegede. 9 Alî ono ophu unu e-bufu iche doberu Chipfu ono; bē ogologo iya a-dū ükporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labø lē nkwo-eka ükporo iri; uswekete iya adū ükporo unu

nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. ¹⁰Ọ bụru ndu-uke Chileke bẹ e-nweru eka ono, e doberu nsø ono. Ogologo iya bẹ a-dụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri l'uzo isheli; uswekete iya adụ ụkporo ụnu nkwo-eka ise l'uzo enyanwu-ariba; uswekete iya adukwapho ụkporo ụnu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo enyanwu-awawa; ogologo iya adụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri l'uzo ndohali. Ọ bụru l'echilabo iya gedegede bẹ aa-kpu ụlo nsø Chipfu ono. ¹¹Ndu e-nweru iya nụ bụ ndu-uke Chileke ono, bụ unwu Zadoku, mbụ ndu e meru; ephe dụ nsø, bụ phẹ bụ ndu ono, yeru ehu l'ejeru mu ozi ono. Ephe ta ahaduru etso ụzo mu egube ndu Lívayi harü iya lẹ teke ndu Ízurélu mesweru ono. ¹²O- bụru iphe-oma, dụ iche, ee-wofuta l'alị ono, dụ nsø ono nụ phẹ g'o bụru eka kachaa nsø, yee ndu Lívayi maru oke.

¹³"Laguga agugua alị kẹ ndu-uke Chileke ono bẹ ndu Lívayi a-hata oke alị lanụ; ogologo iya a-dụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri; uswekete iya adụ ụkporo ụnu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. Ogologo iya a-kpakota dụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri. Uswekete iya bụ iphe, oo-kpa-ko dụ bụ ụkporo ụnu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. ¹⁴G'ephe te erekwa iya erere; ophu ephe egudekwa iya gbanweta ozo. Oo eka ono bẹ alị ono kachakpoo ree; oo ya bụ g'o tọ lakwa onye ozo l'eka; kele o bụ eka duru Chipfu nsø.

¹⁵"Eka ophu phoduru nụ pho, ọsa iya dụ ụnu nkwo-eka iri l'ebو le nkwo-eka ụkporo iri ono; ogologo iya dụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri ono bẹ a-bürü alị ọha; eka mkpụ-kpu e-gudeje eme iphe, dụ phẹ ree; bürü eka aa-kpushi ụlo; mẹ eka ephe a-nodu echeje eku phẹ. Mkpükpu ono bẹ a-nodu l'echilabó alị ono gedegede. ¹⁶Waa g'oo-ha baa: Ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise bẹ oo-dụ l'uzo isheli iya. Uzo ndohali iya adukwapho ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise. L'uzo enyanwu-awawa bẹ oo-dụ ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise; ụzo enyanwu-ariba adukwapho ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise. ¹⁷Alị eka ndu mkpükpu ono a-nodu echeje eku phẹ bẹ a-dụ nkwo-eka ụkporo iri l'ebو le nkwo-eka iri l'uzo isheli; dukwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ebو le nkwo-eka iri l'uzo ndohali. Oo-dukwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ebو le nkwo-eka iri l'uzo enyanwu-awawa; dukwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ebو le nkwo-eka iri l'uzo enyanwu-ariba. ¹⁸Eka phoduru nụ l'eka yee alị, dụ nsø ono maru oke kwaseru ogologo; bẹ a-dụ ụkporo ụnu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo enyanwu-awawa; dukwapho ụkporo ụnu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo enyanwu-ariba. O bụru iphe, a kótaru l'alị ono bẹ ndu ejeru mkpükpu ozi e-rije. ¹⁹O ndu ejeru mkpükpu ozi, bụ ndu shigbaa l'ipfu l'ipfu ndu Ízurélu bẹ a-nodu aкоje iya opfu. ²⁰Alị ono, unu e-bufu dobe

iche ono l'ophu; mbụ alị, dụ nso ono; mẹ kẹ mkpukpu; bẹ ogologo iya waa uswekete iya a-harụ enya nhamunha. Iphe ibe lanụ a-duje bụ ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'ụnu nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka ụkporo iri.

21 “Eka phoduru nụ l'alị ono ibekeboebo; mbụ l'alị, dụ nso ono; mẹ l'alị kẹ mkpukpu; bẹ a-tuko buru k'onye ishi. Oo-shi l'eka ono, a tutaru alị, dụ nso ụkporo ụnu nkwo-eka eto l'ụnu nkwo-eka labo; lẹ nkwo-eka ụkporo iri ono; nodu larụ okoke iya l'uzo enyanwu-awawa. O buru egube ono bẹ oo-dukwapho l'uzo enyanwu-ariba. Oo-shi l'iphu eka ono, a tutaru alị, dụ nso ụkporo ụnu nkwo-eka eto; l'ụnu nkwo-eka labo; lẹ nkwo-eka ụkporo iri ono; nodu laaru okoke iya l'uzo enyanwu-ariba. Eka ophu, no-tsotaru alị ono, e keshiru ipfu l'ipfu ogologo ono; bẹ a-buru k'onye ishi. O ya bụ l'alị ono, dụ nso ono; mẹ eze-ulo Chileke ono bẹ a-nodu l'echilabo alị ono. 22 O ya bụ l'alị kẹ ndu Lívayi; mẹ alị oha ono bẹ a-nodu l'echilabo alị k'onye ishi ono. Eka iya ophu bụ k'onye ishi ono bẹ a-nodu l'echilabo oke alị Jiuda yee oke iya kẹ Benjaminu.

23 “A bya lẹ k'ipfu ndu ophu phoduru nụ: Benjaminu bẹ a-hatakwa-pho oke lanụ; ono bẹ a-nodu shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

24 “Simiyonu bẹ a-hatakwapho oke lanụ. Ono bẹ yee alị kẹ Benjaminu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

25 “Isaka bẹ a-hatakwapho oke lanụ. Ono bẹ yee alị kẹ Simiyonu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

26 “Zebulonu bẹ a-hatakwapho oke lanụ. Nkiya bẹ yee alị kẹ Isaka a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

27 “Gadu bẹ a-hatakwapho oke lanụ. Nkiya bẹ yee alị kẹ Zebulonu a-ma oke; shita l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba.

28 “Kẹ Gadu bẹ oke iya l'uzo ndohali e-shi ndohali agbẹ lẹ Tama jasụ lẹ mini Meriba kẹ Kadashi; ji-jia tsoru aguga nggele Ijiputu jasụ lẹ Oke-Enyimu.

29 “Noo alị, unu e-keru iphe, bụ ipfu, no lẹ Izurelu g'o buru okiphe phe bụ ono. O buru iya a-buru oke alị phe. Nokwa iphe, Nnajjuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Onu-abata, nogbaa lẹ Jierúsalemú

30 Waa onu eka ee-shije alufu lẹ mkpukpu ono baa: L'uzo isheli bụ eka a türü; o dụ ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise ono; 31 bẹ onu-abata mkpukpu ono bẹ aa-gucha ephä ipfu, no lẹ Izurelu iche iche. Onu-abata eto, no l'uzo isheli bẹ aa-gụ onu-abata Rúbenu; mẹ onu-abata Jiuda; waa onu-abata Lívayi. 32 Eka iya k'uzo enyanwu-awawa, ogologo iya dụ ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ukporo nkwo-eka ise ono bẹ onu-abata eto a-dụ: onu-abata kẹ Jiósefụ; mẹ onu-abata kẹ Benjaminu; waa onu-abata kẹ Danu. 33 Eka iya k'uzo ndohali, ogologo iya dụ ụnu nkwo-eka iri

lẹ nanụ l'ükporo nkwo-eka ise ono; bẹ ọnụ-abata ẹto a-dụ: ọnụ-abata kẹ Simiyonu; mẹ ọnụ-abata kẹ Isaka; waa ọnụ-abata kẹ Zebulonu. ³⁴ Eka iya k'uzo ẹnyanwu-arịba, ogologo iya dụ ụnu nkwo-eka iri lẹ nanụ l'ükporo nkwo-eka ise ono bẹ ọnụ-abata ẹto a-dụ, bụ iya bụ ọnụ-abata kẹ Gadu; mẹ ọnụ-abata kẹ Asha; mẹ ọnụ-abata kẹ Nafutali. ³⁵ Iphe, ọo-dụ gbaa mgburugburu bụ ükporo ụnu nkwo-eka ẹbo l'ụnu nkwo-eka ise. Ephra, mkpukpu ono a-zarị gbe lẹ mbokú ono kwaseru bẹ a-buru: “Chipfu nọ l'eka ono.”